

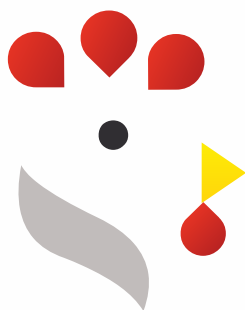
MAGAZYN HODOWCY

Aktualności Nowe pasze w sprzedaży! **Nasi Eksperci**
Hodowca pyta - Ekspert radzi **Vademecum Hodowcy**
Ptasia grypa w Polsce. **Fotoreportaż** Praktyka hodowlana i inwestycje. **Spotkania** Akademia Wipasz.

 WIPASZ®
jest nasz!

Wesołych Świąt!

Nasz Kurczak

www.naszkurczak.pl

Drodzy Klienci i Przyjaciele WIPASZ-u!

Oddajemy w Wasze ręce pierwsze w tym roku wydanie Magazynu Hodowcy, mając nadzieję, że i tym razem znajdą w nim Państwo interesującą lekturę na wiosenne wieczory.

Jak co roku o tej porze, świat budzi się po zimowej drzemce, a my dostajemy ogromny zastrzyk wiosennej energii. To czas świeżych pomysłów, przemyślnych działań ale i nieuniknionych obowiązków. Dla Rolnika to nierzadko czas kalkulacji i analiz. Czasem i ryzyka wynikającego z podejmowanych decyzji.

Warto jednak próbować i podejmować odważne wyzwania – to stawia nas na równi z najlepszymi. Wykorzystajcie to Drodzy Hodowcy i Wy! Nie bójmy się robić rzeczy nowych, szczególnie jeśli w ślad za tym idzie jakość, bezpieczeństwo i korzystny bilans ekonomiczny. Tak też jest z nami. Nie przestajemy tworzyć, inwestować i wykorzystywać możliwości jakie daje nam świat.

Naszym celem nadrzędnym jest produkowanie i dostarczenie Państwu, zarówno hodowcom, jak i konsumentom, produktów które Was usatysfakcjonują i sprawią, że będziecie Państwo chcieli po nie wracać. To również prowadzenie odpowiedzialnego biznesu, w którym poza produktem fizycznym, stworzyliśmy model współpracy oparty na stabilizacji ekonomicznej i bezpieczeństwie funkcjonowania Waszych gospodarstw. Wszystko to dlatego, że świat nie stoi w miejscu i aby się w nim nie „zagubić” nie można „odpuścić” nawet na chwilę.

Na potwierdzenie realizacji naszych celów prezentujemy Państwu wyniki uzyskane przez hodowców w gospodarstwach bydła mlecznego, trzody i drobiu stosujących pasze WIPASZ na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy. To namacalny dowód na to, że nasze produkty są skuteczne, bezpieczne i pozwalają osiągnąć dobre wyniki produkcyjne. Wierzimy, że sprostamy oczekiwaniom nawet najbardziej wymagających Klientów.

Zachęcam Państwa do lektury. Mam nadzieję, że znajdziecie tu interesujące artykuły merytoryczne oraz cenne porady, które będą pomocne w przygotowaniach do tegorocznego sezonu.

Z okazji Świąt Wielkanocnych chcielibyśmy naszym Klientom i Partnerom złożyć szczerze życzenia wiary, pokoju i miłości. By nadchodzący świąteczny czas był przepiękny spotkaniami z najbliższymi i odpoczynkiem, który doda sił i zmotywuje do podejmowania kolejnych wyzwań, a nadchodząca wiosna wypełni słońcem Państwa życie osobiste i zawodowe.

Z poważaniem,

Józef Wiśniewski
Prezes Zarządu
WIPASZ SA

W TYM NUMERZE:

Aktualności

- 3 Nowe pasze w sprzedaży!
- 3 ProWital - rofesonane premiksiy dla drobiu.
- 4 Nowość! Produkty dla prosiąt.
- 5 Top 5, 10... - Wyniki hodowlane.

Nasi Eksperti

- 14 Hodowca pyta - Ekspert radzi.

Vademecum Hodowcy

- 22 Dezynfekcja - Ważny czynnik w produkcji drobiarskiej.
- 26 Mięso kurcząt jako żywność funkcjonalna i wygodna.
- 29 Ptasia grypa w Polsce.
- 32 Efekty duńskiego programu hodowlanego DanAVI w produkcji świń.
- 37 Przyszłość produkcji trzody chlewnej w Polsce i na świecie.
- 42 „Tucz z Wipaszem” - jak zrobić dobre wyniki i zarobić?
- 48 Nowe wyzwanie.
- 50 Niedobory wapnia i magnezu u bydła mlecznego cz.2.

Fotoreportaż

- 56 Praktyka hodowlana i inwestycje.
- 60 Hodowca z pasją.
- 64 Ryzyko się opłaca...

Surowce

- 68 Najwyższej jakości surowce - podstawą sukcesu.

Prawo

- 72 Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

Spotkania

- 77 Otwarcie obory Umiński...
- 78 Na targach w Łodzi...
- 79 Agro Show Ostróda 2017.
- 80 Akademia Wipasz.
- 81 Na Agrotech w Kielcach.

Kulinarne

- 81 Market, czy bazarek?

Fundacja

- 82 Z potrzeby serca...

Nasz Wipasz

- 84 Moja historia zaczęła się latem 2010 roku

Magazyn Hodowcy Wipasz jest Nasz!

Nakład : 4200 sztuk

Wydawca: WIPASZ S.A.

Adres redakcji: Wadąg 9, 10-373 Olsztyn

e-mail: marketing@wipasz.pl

Skład i projekt graficzny: Anna Kula, Marcin Szuszkiewicz

Korekta: Ewa Grędzińska

Vademecum Hodowcy

Dezynfekcja - Ważny czynnik w produkcji drobiarskiej

W dzisiejszej hodowli drobiu moment dezynfekcji jest przegranym do hodowcy i całego przedsiębiorstwa, którego się w tym momencie znajduje.

Wskazówki - Wskazówki

Parasitacja drobiu jest jednym z najważniejszych problemów w produkcji drobiu. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z drobiem, to przede wszystkim dezynfekcja. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z drobiem, to przede wszystkim dezynfekcja.

Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z drobiem, to przede wszystkim dezynfekcja. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z drobiem, to przede wszystkim dezynfekcja.

MAGAZYN HODOWCY nr 1/2017

strona 22 25

Fotoreportaż

Ryzyko się opłaca...

Pan Andrzej Margonin jest hodowcą trzody chlewnej w gospodarstwie rolnym w miejscowości Włocławek. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z trzodą chlewną, to przede wszystkim dezynfekcja.

Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z trzodą chlewną, to przede wszystkim dezynfekcja. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z trzodą chlewną, to przede wszystkim dezynfekcja.

MAGAZYN HODOWCY nr 1/2017

strona 64 67

Prawo

Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych

Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych jest jednym z najważniejszych problemów w produkcji rolniczej. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z dostarczaniem produktów rolnych, to przede wszystkim zawieranie umów.

Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z dostarczaniem produktów rolnych, to przede wszystkim zawieranie umów. Wskazówki, które należy stosować, aby uniknąć problemów z dostarczaniem produktów rolnych, to przede wszystkim zawieranie umów.

MAGAZYN HODOWCY nr 1/2017

strona 72 76

Nowe pasze w sprzedaży!

Do sprzedaży zostały wprowadzone nowe pasze o nazwach:

KW – 2 maxiban MIX 10

KW – 3 monteбан MIX 20

KW – 4 MIX 20

Pasze z dodatkiem pszenicy zaczynają być skarmiane po 15 dobie życia kurcząt.

Wykorzystywanie do karmienia kurcząt brojlerów pasz z dodatkiem pszenicy ma wiele zalet:

- Wydłużenie czasu pasażu treści pokarmowej w jelitach
- Poprawę perystaltyki jelit

- Zwiększa masę żołądków
- Wpływa na zwiększenie wydzielania soków trawienych w rezultacie poprawia wykorzystanie paszy
- Poprawa statusu zdrowotnego ptaków oraz zwiększa przeżywalność ptaków.
- Poprawę jakości ściółki
- Ilości dodawanej pszenicy są tożsame z nazwami poszczególnych pasz.

Wierzmy, że nowe produkty pomogą Państwu zoptymalizować wyniki produkcyjne i ekonomiczne.

ProWital - profesjonalne premiksy dla drobiu

Linia premiksów dla drobiu ProWital została stworzona z myślą o klientach produkujących paszę sąmodzielnie. Analiza potrzeb klientów oraz wiedza Naszych pracowników pozwoliła stworzyć produkty o składzie pozwalającym wykorzystać w pełni możliwości potencjał hodowlany.

Wysoki poziom aminokwasów oraz ich odpowiednia proporcja, w połączeniu z kompleksowym pakietem witamin to sposób na ekonomiczną i zdrową hodowlę.

Dzięki zaufaniu jakim cieszy się Nasza firma wśród hodowców produkty linii ProWital stosowane są już w produkcji pasz własnych. Wyniki produkcyjne potwierdzają, że wysoka jakość produktów oraz wiedza pracowników Naszej firmy to klucz do sukcesu współpracujących z nami hodowców.

ProWital
PREMIKSY DLA DROBIU

Nowość!

Produkty dla prosiąt.

Każdy kto zajmuje się produkcją trzody chlewnej wie, jak ważne jest żywienie prosiąt, aby uzyskać wysokie wyniki zarówno produkcyjne jak i ekonomiczne.

Dlatego stale pracujemy nad udoskonalaniem naszych produktów.

Efektom tej pracy jest wprowadzenie nowej linii prestarterów, bazującej na surowcach najwyższej jakości.

Należy pamiętać, że w początkowym okresie życia prosiąt kształtuje się odporność organizmu, która ma duży wpływ na zdrowotność i tempo wzrostu w późniejszym okresie.

Dlatego tak ważny jest dobór i obróbka surowców, dzięki czemu możemy uzyskać komponenty o bardzo wysokiej strawności i przyswajalności najlepsze dla prosiąt. Nie bez znaczenia jest też smak i zapach paszy dla najmłodszych zwierząt, który sprawia, że zwierzęta pobierają paszę chętniej, dzięki temu szybciej umożliwimy zmianę żywienia z mleka matki na pasze stałą.

Korzyści stosowania nowych Prestarterów WIPASZ:

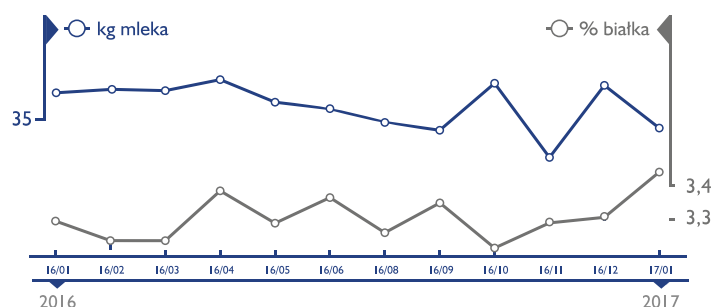
- zapewniają proste i łatwe odsadzenie oraz wyrównane mioty
- redukują biegunki
- zwiększają tempo wzrostu poprzez ubezpieczenie przewodu pokarmowego
- podnoszą wagi odsadzeniowe
- redukują koszty leczenia prosiąt
- zapewniają doskonały pobór paszy poprzez doskonały zapach i smak
- poprawiają rozpuszczalność białka w paszy
- obniżają pojemność buforową
- zapewniają zdrowy, w pełni rozwinięty przewód pokarmowy, co zapewnia szybszy tucz
- regenerują kosmki jelitowe

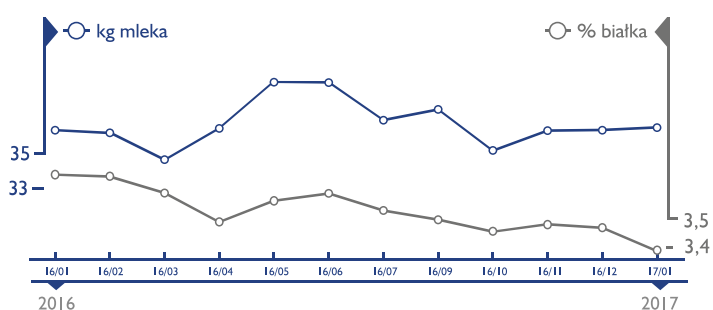
TOP 10 – Bydło Mleczne

Prezentujemy Państwu wyniki uzyskane przez hodowców w gospodarstwach bydła mlecznego stojących pasze WIPASZ S.A. na przestrzeni kilku ostatnich miesięcy.

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI		GOSPODARSTWO 1					
Wynik za	Liczba krów		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	99	96	997	4,01	40	3,31	33
bieżący rok	103	96,9	1657	4,03	67	3,34	55
ost. 12 m-cy		94,3	12160	3,9	474	3,28	399

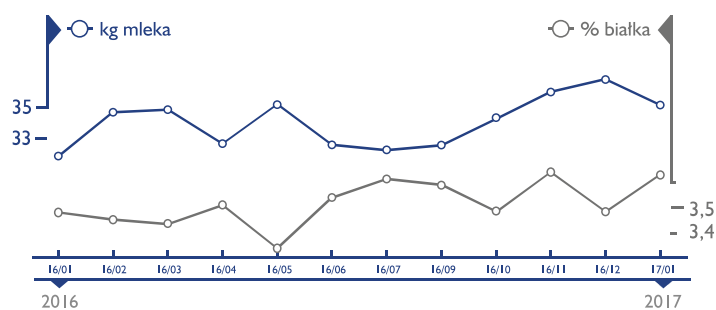
PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI		GOSPODARSTWO 2					
Wynik za	Liczba krów		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	24	20,4	1192	3,95	47	3,45	41
bieżący rok	24	21,1	1919	3,97	76	3,45	66
ost. 12 m-cy		20,8	11712	3,87	453	3,53	413

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 3

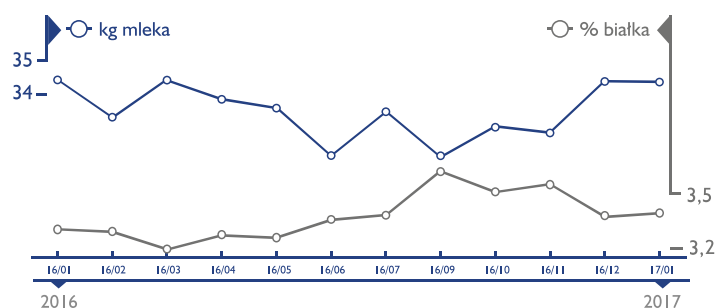
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	44	43,5	1071	4,11	44	3,53	38
bieżący rok	44	43,7	1467	4,11	60	3,53	52
ost. 12 m-cy		40,9	11170	4,34	485	3,5	391

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 4

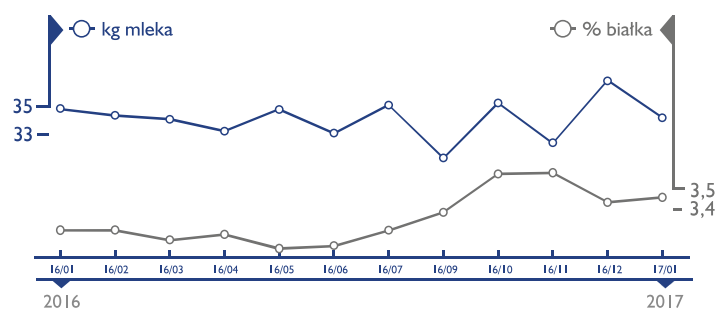
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	59	56,2	944	3,83	36	3,43	32
bieżący rok	59	56,7	1612	3,78	61	3,41	55
ost. 12 m-cy		56,7	10860	3,76	408	3,36	365

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 5

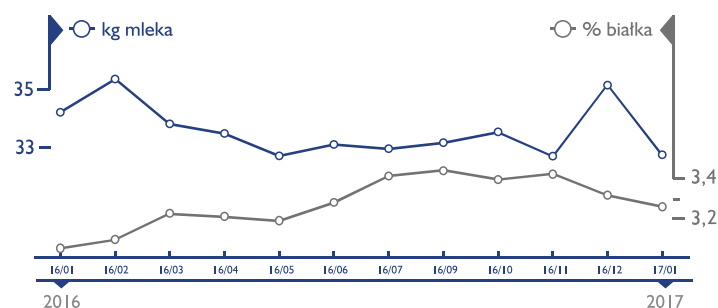
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	39	39,7	864	4,13	36	3,48	30
bieżący rok	41	40,5	493	4,04	20	3,41	17
ost. 12 m-cy	49	39,2	10838	4,59	497	3,33	361

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 6

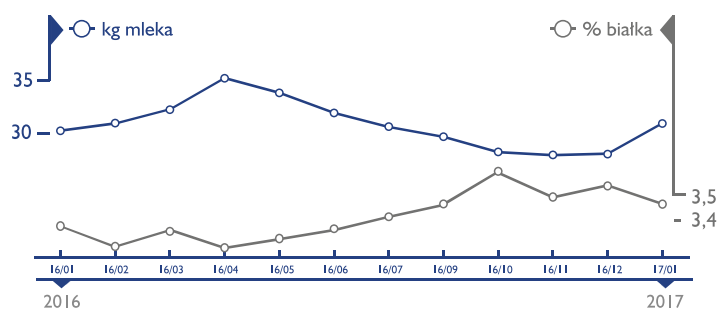
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	21	19,5	878	4,01	35	3,3	29
bieżący rok	21	19,6	1044	4,02	42	3,3	35
ost. 12 m-cy		20,6	10750	3,69	397	3,26	350

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 7

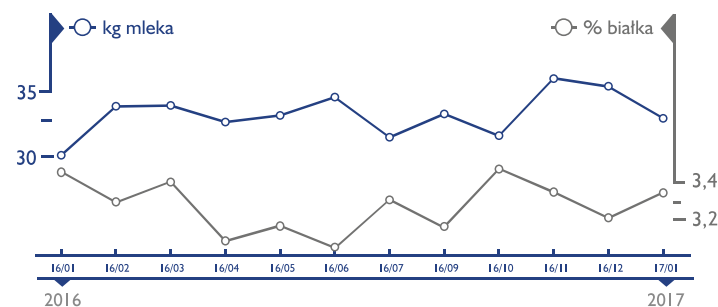
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	44	43	761	4,09	31	3,44	26
bieżący rok	44	43	1233	4,09	50	3,45	43
ost. 12 m-cy		41,8	10495	3,95	415	3,39	356

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 8

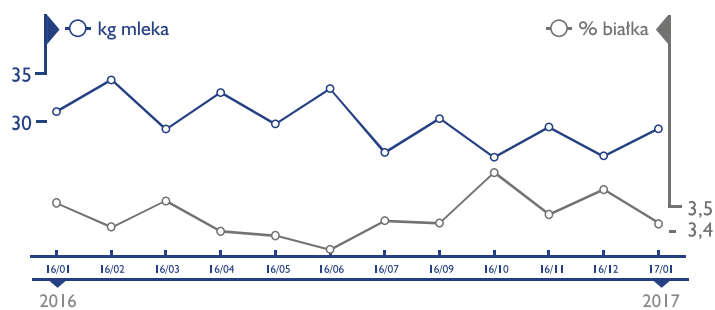
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	20	52,5	941	3,86	36	3,33	31
bieżący rok	52	52	90	3,89	4	3,33	3
ost. 12 m-cy	80	53	10387	3,8	395	3,27	340

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 9

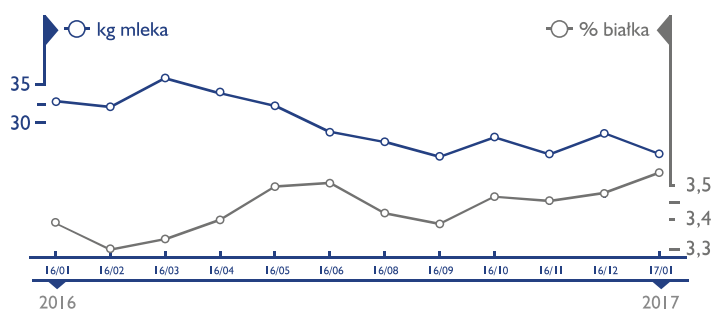
Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	69	65,6	843	4,29	36	3,49	29
bieżący rok	69	65,5	1033	4,3	44	3,49	36
ost. 12 m-cy		69,2	10307	4,06	418	3,44	355

PRZECIĘTNE WYDAJNOŚCI

GOSPODARSTWO 10

Wynik za	Liczba krów 		Ogólna wydajność w stadzie / przec. 1 krowy 				
	ogółem	przec.	kg ml.	% tł	kg tł	% bi	kg bi
ost. miesiąc	33	32,8	807	4,33	35	3,48	28
bieżący rok	34	34	246	4,27	11	3,46	9
ost. 12 m-cy	52	34,4	10199	4,28	437	3,41	348

TOP 10 — wyniki miesiąca — Kurczak brojler 2016

Z przyjemnością prezentujemy Państwu najlepsze wyniki chowu kurcząt brojlerów uzyskane w poszczególnych miesiącach 2016 roku na paszach WIPASZ SA.

LIPIEC 2016

Miejsce w rankingu	Miejscowość farmy 	Data wstawienia	Długość chowu	Masa ciała	FCR (kg)	Ubytki (%)	EWV
FERMA 1	Orlina Duża	7 Lip 16	34.1	2.32	1.47	3.00	449.5
FERMA 2	Skrwilno	11 Lip 16	38.8	2.60	1.51	2.80	431.4
FERMA 3	Skrwilno	7 Lip 16	38.2	2.55	1.51	3.20	427.9
FERMA 4	Ossowice	7 Lip 16	40.5	2.74	1.55	3.50	421.2
FERMA 5	Strzebieszew	11 Lip 16	37.0	2.51	1.57	2.60	420.9
FERMA 6	Stawiguda	14 Lip 16	41.0	2.82	1.56	4.90	419.3
FERMA 7	Orlina Duża	11 Lip 16	33.0	2.11	1.48	3.00	418.6
FERMA 8	Gwda Mała	29 Lip 16	36.0	2.28	1.48	3.00	415.1
FERMA 9	Brudnice	1 Lip 16	39.0	2.60	1.59	1.90	411.3
FERMA 10	Woźniaków	22 Lip 16	40.0	2.50	1.52	0.80	407.9

SIERPIEŃ 2016

Miejsce w rankingu	Miejscowość farmy 	Data wstawienia	Długość chowu	Masa ciała	FCR (kg)	Ubytki (%)	EWV
FERMA 1	Pomysk Wielki	3 sie 16	40,8	2,97	1,54	2,51	461,3
FERMA 2	Drzewoszki	25 sie 16	37,5	2,59	1,50	3,06	446,4
FERMA 3	Popowo	19 sie 16	37,0	2,62	1,53	4,47	442,1
FERMA 4	Czerwony Dwór	23 sie 16	40,0	2,80	1,58	1,90	434,6
FERMA 5	Rypin	16 sie 16	42,0	2,85	1,57	2,00	423,6
FERMA 6	Czerwony Dwór	23 sie 16	42,0	2,93	1,60	3,00	422,9
FERMA 7	Bożanka	18 sie 16	37,0	2,50	1,53	6,36	413,5
FERMA 8	Orlina Duża	26 sie 16	34,0	2,09	1,47	1,50	411,9
FERMA 9	Lubawa	19 sie 16	41,5	2,86	1,62	3,30	411,4
FERMA 10	Stopin	26 sie 16	38,0	2,54	1,55	4,70	411,0

WRZESIEŃ 2016

Miejsce w rankingu	Miejscowość fermy	Data wstawienia	Długość chowu	Masa ciała	FCR (kg)	Ubytki (%)	EWV
FERMA 1	Marcelin	13 wrz 16	35,0	2,46	1,48	2,80	461,6
FERMA 2	Zgliczyn Glinki	17 wrz 16	35,5	2,36	1,48	1,98	440,3
FERMA 3	Kolonia Pozezdrze	8 wrz 16	42,0	3,00	1,60	1,90	437,9
FERMA 4	Czerwony Dwór	5 wrz 16	43,0	3,10	1,61	2,50	436,6
FERMA 5	Węgorzewo	12 wrz 16	43,0	3,03	1,60	1,70	432,9
FERMA 6	Ossowice	3 wrz 16	41,7	2,98	1,61	3,50	428,3
FERMA 7	Pałubice	27 wrz 16	42,9	3,09	1,62	4,43	424,5
FERMA 8	Rynowo	16 wrz 16	38,0	2,60	1,54	4,70	423,4
FERMA 9	Gwda Mała	2 wrz 16	38,2	2,60	1,56	3,00	423,2
FERMA 10	Zgliczyn Glinki	17 wrz 16	35,5	2,31	1,51	2,00	422,3

PAŹDZIERNIK 2016

Miejsce w rankingu	Miejscowość fermy	Data wstawienia	Długość chowu	Masa ciała	FCR (kg)	Ubytki (%)	EWV
FERMA 1	Sierpc	10 paź 16	36,5	2,56	1,48	2,20	463,5
FERMA 2	Babiec Więzanki	29 paź 16	37,7	2,66	1,54	3,00	444,4
FERMA 3	Rudki	13 paź 16	39,5	2,69	1,52	4,00	430,1
FERMA 4	Popowo	8 paź 16	36,8	2,54	1,55	3,90	427,9
FERMA 5	Byszewice	6 paź 16	40,8	2,74	1,54	2,50	425,7
FERMA 6	Żelice	14 paź 16	39,7	2,74	1,59	2,30	424,1
FERMA 7	Lampa	20 paź 16	41,9	2,89	1,58	3,05	423,5
FERMA 8	Sierpc	25 paź 16	38,8	2,64	1,53	4,90	422,9
FERMA 9	Piaseczno	17 paź 16	38,0	2,67	1,61	4,70	415,9
FERMA 10	Osowo	4 paź 16	42,0	2,94	1,63	3,70	413,6

LISTOPAD 2016

Miejsce w rankingu	Miejscowość fermy	Data wstawienia	Długość chowu	Masa ciała	FCR (kg)	Ubytki (%)	EWV
FERMA 1	Żelice	2 lis 16	38,2	2,66	1,52	1,72	450,0
FERMA 2	Stopin	21 lis 16	37,0	2,61	1,54	3,40	442,5
FERMA 3	Stawiguda	30 lis 16	42,0	3,05	1,62	2,80	435,7
FERMA 4	Marcelin	11 lis 16	38,5	2,64	1,55	2,70	430,5
FERMA 5	Golany	28 lis 16	35,0	2,33	1,52	2,00	429,2
FERMA 6	Orlina Duża	24 lis 16	36,4	2,43	1,53	2,00	426,9
FERMA 7	Chwaszczyno	21 lis 16	38,5	2,81	1,60	6,78	425,5
FERMA 8	Orlina Duża	24 lis 16	34,0	2,18	1,51	1,80	416,4
FERMA 9	Jania	10 lis 16	38,8	2,58	1,54	4,00	414,2
FERMA 10	Orlina Duża	25 lis 16	34,5	2,21	1,52	2,00	412,9

TOP 5 – wyniki hodowlane – trzoda chlewna

Poniżej prezentujemy najlepsze wyniki chowu trzody chlewnej w poszczególnych miesiącach 2016 roku uzyskane na paszach WIPASZ SA.

WRZESIEŃ 2016

Miejscowość fermy 	Waga początkowa (kg)	Waga końcowa (kg)	Przyrost dzienny (kg)	FCR (kg) * spożycie paszy na 1 kg przyrostu	Mięsność (%)	Upadki (%)	Doradca Żywnościowy
Sumin	28.95	122.56	1.05	2.75	57.22	2.28	D.Prengiel
Olszewo	28.71	124.30	1.03	2.68	57.26	0.97	B.Stefański
Obręb	24.22	118.89	0.97	2.72	58.39	2.63	M.Wesołowska
Zembrzus Wielki	28.25	120.04	0.96	2.71	58.48	2.29	P.Gutowski
Jonne	28.63	121.66	0.96	2.76	57.72	2.44	B.Stefański

PAŹDZIERNIK 2016

Miejscowość fermy 	Waga początkowa (kg)	Waga końcowa (kg)	Przyrost dzienny (kg)	FCR (kg) * spożycie paszy na 1 kg przyrostu	Mięsność (%)	Upadki (%)	Doradca Żywnościowy
Sikorzyno	26.24	124.88	1.12	2.71	57.21	1.42	P.Kamiński
Jaworowo Kolonia	31.00	126.00	1.11	2.69	57.33	2.44	K.Dąbrowski
Młeczówka	27.70	123.10	1.05	2.56	57.14	1.75	B.Stefański
Kikowo	30.36	123.30	1.03	2.62	57.37	2.62	T.Bumbul
Lutocin	26.44	123.49	1.02	2.65	58.69	1.44	M.Wiśniewska

LISTOPAD 2016

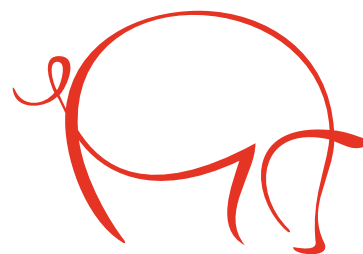
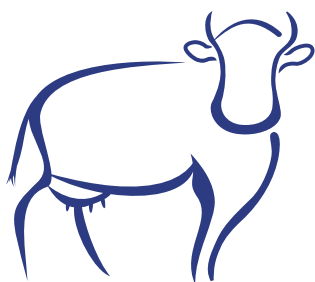
Miejscowość fermy 	Waga początkowa (kg)	Waga końcowa (kg)	Przyrost dzienny (kg)	FCR (kg) * spożycie paszy na 1 kg przyrostu	Mięsność (%)	Upadki (%)	Doradca Żywnościowy
Żelizna	23,22	124,30	1,10	2,63	57,58	0,82	M.Ślósarski
Strońsko	26,67	122,11	1,09	2,67	56,37	0,74	R.Soliński
Kliczewo Duże	28,70	123,01	1,07	2,66	57,94	0,57	M.Wiśniewska
Zwola	29,27	119,67	1,06	2,67	57,40	1,15	G.Urbowski
Przywilcz	28,78	118,94	1,03	2,66	57,74	0,89	P.Gutowski

GRUDZIEŃ 2016

Miejscowość fermy 	Waga początkowa (kg)	Waga końcowa (kg)	Przyrost dzienny (kg)	FCR (kg) * spżycie paszy na 1 kg przyrostu	Mięsność (%)	Upadki (%)	Doradca Żywniowy
Zakrzewo	28,00	128,09	1,20	2,60	58,14	0,84	P.Kamiński
Obręb	29,27	121,81	1,08	2,69	57,63	1,22	M.Wiśniewska
Wijewo	29,47	130,04	1,07	2,69	56,40	1,16	G.Urbanowski
Trętowo-Mazarnięta	26,78	123,44	1,06	2,68	57,63	0,77	P.Gutowski
Obręb	25,36	121,02	1,06	2,70	58,00	1,62	K.Dąbrowski

STYCZEŃ 2017

Miejscowość fermy 	Waga początkowa (kg)	Waga końcowa (kg)	Przyrost dzienny (kg)	FCR (kg) * spżycie paszy na 1 kg przyrostu	Mięsność (%)	Upadki (%)	Doradca Żywniowy
Fitowo	24,00	121,32	1,20	2,67	56,50	1,00	B.Stefański
Olszewo	34,88	128,42	1,20	2,73	57,47	1,20	K.Dąbrowski
Sieraków	29,87	123,98	1,13	2,71	56,94	1,28	A.Mikołajczyk
Czerlin	27,37	118,67	1,12	2,70	57,54	1,20	M.Gajewski
Mleczówka	34,18	124,71	1,08	2,70	57,28	0,50	B.Stefański

Hodowca pyta - Ekspert radzi

Co to są zakwaszacze? W jakim celu je stosujemy?

Występują w formie sypkiej lub płynnej. Składnikiem ich jest kwas organiczny, bądź nieorganiczny lub mieszanina tych kwasów. Zawierają również nośnik. W przypadku zakwaszaczy sypkich będzie to np. krzemionka, otręby, a w płynnych gliceryna.

Najpopularniejsze kwasy to:

Mrówkowy – hamuje namnażanie bakterii *E. Coli* i *Salmonelli*. Wykazuje również działanie grzybobójcze. Dzięki tym właściwościom zmniejsza problemy z trawieniem i występowaniem biegunk. Powoduje również obniżenie PH. To jeden z najmocniejszych stosowanych kwasów.

Benzoesowy – konserwuje pasze i witaminy. Silne działanie bójcze na: *Salmonella*, *E. Coli* oraz grzyby. Obniża PH moczu oraz amoniaku.

Mlekowy – probiotyk. Stwarza korzystne warunki dla rozwoju bakterii *Lactobacillus*. Poprawia czynności kosmków jelitowych.

Cytrynowy – to naturalny składnik soku żołądkowego. Stymuluje funkcję trzustki. Poprawia przyswajalność fosforu. Stosowany u prosiąt zwiększa pobranie paszy.

Fumarowy – silne działanie konserwujące i bakteriostatyczne. Niestety stanowi jednak pożywkę dla niektórych grzybów i dlatego zalecane jest stosowanie w kombinacji z innymi kwasami. Poprawia smakowość paszy.

Propionowy – jest to naturalny produkt procesu zakiszenia. Hamuje rozwój grzybów. Stymuluje procesy sekrecyjno-sorpcyjne, dzięki czemu możliwa jest lepsza przyswajalność substancji czynnych z dodatków paszowych.

Fosforowy – pobudza apetyt. Poprawia perystaltykę przewodu pokarmowego oraz smakowość paszy. Ma najniższe PH wśród kwasów stosowanych w żywieniu. To źródło łatwo przyswajalnego fosforu. Zalecany do stosowania dla loch karmiących i wysoko prośnych, ponieważ istotnie obniża PH moczu.

Jaki zakwaszacz stosować?

Najlepiej w przypadku tuczu sprawdzi się mieszanina kwasów, która odpowiednio dobrana wywoła efekt synergistyczny, dzięki czemu będzie wzmocniony efekt ich działania.

U loch wskazane jest stosowanie mieszaniny z udziałem kwasu fosforowego, który istotnie obniża PH moczu z ok. 7 do 5,3 – 6. To jest tańszy sposób w porównaniu do innych (np. dużej dawki wit. C). Dodatkowo taka mieszanina powinna zawierać bioflawonoidy, które wspomagają odporność zwierząt, usprawniają krążenie, zapobiegają krwawieniom, wybroczynom oraz wspomagają wątrobę w usuwaniu toksyn.

Zakwaszacz w płynie do wody warto podać w przypadku zmiany mieszaniny paszowej, by ograniczyć stres pokarmowy, jak również w przypadku wspomagania świń w powrocie do zdrowia, ponieważ kwaśne środowisko korzystnie wpływa na rozwój bakterii *Lactobacillus*.

Damian Adamiak – Doradca ds. Żywienia Trzody Chlewnej

Czy konieczne jest szczepienie świń na tuczcu przeciwko różycy?

To pytanie pojawia się szczególnie w okresie jesienno-zimowym, ponieważ różycę uważana jest za chorobę występującą głównie latem. Wątpliwości mają też hodowcy, u których różycę nigdy nie pojawiła się na tuczcu, oraz ci posiadający tuczarnie na pełnych ruszcie. Obecnie wiadomo, że 50% - 30% świń jest bezobjawowymi nosicielami włośkowca różycy (*Erysipelothrix rhusiopathiae*), nosicielstwo często połączone jest z wydalaniem zarazka do środowiska.

Różycę u świń może być następstwem zakażenia wewnątrzpochodnego – czyli przy sprzyjających warunkach włośkowce bytujące u świń nosiciele mogą wywołać u nich chorobę oraz zakażenia zewnątrzpochodnego – świnię zdrową są atakowane przez patogeny ze środowiska lub od świń wydylających włośkowca. Fakt nosicielstwa oraz występowania zakażenia endogennego (wewnątrzpochodne-

go) może być przyczyną wystąpienia różycy zarówno w systemie ściółkowym, jak i na rusztach. Niezależnie czy choroba występowała wcześniej w danym budynku, czy nie.

Włośkowiec różycy jest bakterią dosyć oporną na warunki środowiskowe oraz namnaża się w środowisku w odpowiednio wysokiej temperaturze i wilgotności. W wysuszonym kale świń może przeżywać nawet do 6 miesięcy, a w gnojownicy bytuje stale.

Od kilku lat coraz mniej powszechne stało się szczepienie świń na różycę, co spowodowało ponowny wzrost zachorowań w stadach świń. Zaleca się szczepienie świń w około 10 – 12 tygodniu życia, dwukrotnie z 3 – 4 tygodniową przerwą. Możliwe jest szczepienie jednokrotne ale jedyne szczepioną zarejestrowaną do podania jednokrotnego.

lek. wet. Aleksandra Żdziebłowska

Po co dogrzewać chlewnię?

Często hodowcy nie widzą powodu dogrzewania chlewni lub nagrzewania pomieszczeń przed wstawieniem prosiąt lub warchlaków, niestety zbyt niska temperatura odczuwalna niesie za sobą przykre konsekwencje. Nie każdy zdaje sobie sprawę, że temperatura powietrza którą odczytujemy na termometrze, to nie to sąmo, co temperatura odczuwalna, na którą składa się temperatura powietrza, ruch powietrza i wilgotność.

Łatwo się domyślić, że ważniejsza ze względu na dobrostan świń jest temperatura odczuwalna. Nie trzeba mieć specjalnej aparatury, żeby ją ocenić. Wystarczy przejść się po chlewni, dotknąć ścian i posadzki, kucnąć przy wlotach powietrza żeby ocenić czy jest przyjemny „klimat” na chlewni. Warto też zwrócić uwagę na rozmieszczenie świń w kojcach – czy na przykład kulą się obok siebie. Duże znaczenie dla komfortu zwierząt mają powierzchnie, na których żyją, ściółka ze słomy powoduje zwiększenie temperatury odczuwalnej o ok 4°C, beton obniża ją o ok 5°C, a mokry beton obniża temperaturę odczuwalną nawet o 10°C!

Jakie są konsekwencje zbyt niskiej temperatury? Po pierwsze spadek przyrostów o ok 8-12 g dziennie (w każdym okresie tucz!), skłonność do biegunek na tle salmonellozy, kolibakteriozy, kokcydiozy, adenomatozy, kanibalizm i nerwowość świń, problemy z układem oddechowym (np. pleuropneumonia, mykoplazmoza płuc, zakażenia mieszane tzw. PRDC).

Najbardziej krytycznymi punktami w hodowli jeżeli chodzi o temperaturę są: porodówki, gdzie trzeba zapewnić ciepło prosiątom i temperaturę komfortową dla loch, warchlakarnia przed wstawieniem prosiąt i tuczarnia przed przemieszczeniem warchlaków na tucz. Nie należy zapominać o utrzymywaniu odpowiedniej temperatury przez cały okres odchovu i tucz.

Często też spotykam się ze stwierdzeniem, że nie trzeba nagrzewać chlewni przed wstawieniem warchlaków, bo jak przyjadą to same sobą nagrzeją... jest to niestety najdroższy sposób ogrzewania chlewni (ze względu na straty paszy, która jest wykorzystywana do ogrzania organizmu i otoczenia zamiast do przyrostów oraz skłonności do biegunek, choroby obrzękowej) i zawsze spóźniony.

Grupa technologiczna	Zakres wagi (kg)	Temp. Wejścia w st. C	Temp. Wyjścia w st. C	+/-
Prosięta ssące	1-7	30	30	0
Odchow I	1-15	30	24	1
Odchow II	15-20	24	21	1,5
Faza wstępna tuczu	25-50	21	20	2
Tucz	50-120	20	18	2,5
Lochy w laktacji		18	16	1
Lochy luźne		18	16	1

Normy dotyczące temperatury „odczuwalnej” dla świń (wg J. Carr; M. Collell)

lek. wet. Aleksandra Żdziebłowska

Jak przeprowadzić skuteczną dezynfekcję chlewni ?

Dezynfekcja powierzchni wewnątrz chlewni jest dziś nieodzownym elementem produkcji żywca wieprzowego. Przy dużej koncentracji zwierząt, presja patogenów wzrasta, pominięcie zabiegów mycia i dezynfekcji chlewni w krótkim czasie doprowadzić może więc do nasilenia problemów zdrowotnych, występujących w naszym stadzie. Niestety zima nie jest sprzyjającym terminem na przeprowadzanie tego typu zabiegów. Nie należy jednak w tym czasie z nich rezygnować – umycie i dezynfekcja chlewni powinna następować po zakończeniu każdego cyklu produkcyjnego. Istnieje jednak kilka zasad, dzięki którym utrzymamy wysoką skuteczność zabiegów nawet w okresie zimowym.

Pierwszą i najważniejszą z nich jest odpowiedni dobór preparatu dezynfekującego. Zakres temperatur, w jakich funkcjonuje, musi być dobrana do panujących w obiekcie warunków. Większość preparatów jest skuteczna w temperaturze powyżej 17 °C. Jeśli w dezynfekowanym obiekcie utrzymanie takiej temperatury jest niemożliwe, warto zaopatrzyć się w preparat działający w niższych temperaturach. Na rynku dostępne są środki dezynfekujące działające już w temperaturze 4 °C.

Przygotowując roztwór preparatu pamiętajmy też, że bardzo ważna jest temperatura wody w której rozpuszczamy środek. Nawet jeżeli w obiekcie panuje stosunkowo wysoka temperatura, potraktowanie preparatu zimną wodą może znacząco ograniczyć jego skuteczność.

Niezależnie od pory roku należy przestrzegać także wszelkich zaleceń producenta, takich jak zalecane stężenie cieczy roboczej, czy objętość, jaką należy rozpylić na jednostce powierzchni. Poważnie potraktujmy również przepisy BHP – środki dezynfekujące mogą być bowiem szkodliwe dla ludzkiego zdrowia.

Problemy z niskimi temperaturami dotyczą jednak nie tylko samej dezynfekcji, ale również mycia pomieszczeń. Zabieg ten jest niezbędny do usunięcia pozostałości paszy i odchodów, a także biofilmu po-

wstającego na wszystkich powierzchniach obiektu. Bez umycia chlewni sama dezynfekcja nie przyniesie żadnych efektów. W okresie zimowym mycie obiektu jest jednak problematyczne – głównie ze względu na długi czas schnięcia umytych powierzchni. Jeżeli obiekt nie dysponuje wydajnym systemem ogrzewania, należy wyposażyć się w nagrzewnicę która pozwoli znacząco skrócić czas schnięcia powierzchni w chlewni.

Zachęcamy również do skorzystania z naszych usług, gdzie wykonujemy dezynfekcję w nowoczesnej technologii, poprzez gazowanie budynków.

Krzysztof Miloch - Menadżer Sprzedaży

Jakie ma znaczenie prawidłowe funkcjonowanie poidel?

Prawidłowo działające poidło pozwala na nieograniczone pobieranie wody przez zwierzęta. Bez tego nie osiągniemy zadowalających wyników w tuczu, jak i w rozrodzie.

W produkcji żywca wieprzowego, woda pełni niezwykle ważną funkcję. Odpowiada przede wszystkim za wysokie pobranie paszy: świnie na ogół żywione są mieszanką treściwą o bardzo wysokiej zawartości suchej masy. Bez swobodnego dostępu do wody zwierzęta nie pobiorą wystarczającej ilości mieszanki. Prowadzi to do spadku tempa wzrostu tuczników, a w przypadku loch karmiących odbija się na ilości produkowanego mleka. Swobodny dostęp do wody niezbędny jest także w okresach, w których zwierzęta narażone są na występowanie stresu cieplnego. Poprzez picie zimnej wody, świnie mogą do pewnego stopnia regulować ciepłotę ciała.

Aby zwierzęta mogły rzeczywiście pobierać wystarczające ilości wody niezbędne jest spełnienie kilku warunków. Przede wszystkim sama woda musi być wysokiej jakości, w przypadku wystąpienia zanieczyszczeń, zwierzęta będą niechętnie korzystały z poidel. Warto jednak zwrócić uwagę także na parametry związane z montażem i eksploatacją poidel.

Pierwszym z nich jest wysokość montażu. Powinna być ona dopasowana do typu poidła, ale przede wszystkim do wieku zwierząt. Wraz ze wzrostem świń, poidła powinny znajdować się w coraz większej odległości od podłogi, oraz rozmieszczone w kojach w odpowiednio dużych odstępach tak, aby nie dochodziło do blokowania dojścia do poidel przez silniejsze osobniki w przypadku tuczników.

Optymalna wysokość montażu poidel smoczkowych dla poszczególnych grup świń wynosi odpowiednio:

- Prosięta ssące: 15 cm
- Warchlaki: 30 -> 55 cm
- Tuczniaki: 65 cm
- Lochy: 75 cm

Poidła miseczkowe należy natomiast montować na wysokości:

- Prosięta ssące: 13 – 15 cm
- Warchlaki: 20 – 30 cm
- Tuczniaki do 60 kg: 35 cm
- Tuczniaki 60 – 110 kg: 55 cm
- Tuczniaki >110 kg, lochy, knury: 60 cm

Na ilość pobieranej przez zwierzęta wody wpływa nie tylko wysokość montażu poidel, ale także prędkość przepływu wody w urządzeniu. Zbyt wolne napływanie wody do poidła sprawi, że zwierzęta nie pobiorą wystarczającej ilości płynu. Zalecana prędkość przepływu wody w poidle powinna wynosić:

- Prosięta: 0,5 l/min
- Warchlaki: 0,8 l/min
- Tuczniaki: 0,8 – 1,2 l/min
- Lochy prośne: 3 l/min
- Lochy karmiące: 4 l/min

Prędkość przepływu wody w poidle w dużej mierze zależy od stanu urządzenia, jak i czystości instalacji wodnej. Może zdarzyć się że na skutek zanieczyszczeń obecnych w rurach, jak i samym poidle, prędkość przepływu wody daleka będzie od zalecanej. Wówczas zwierzęta będą miały problem z pobraniem potrzebnej ilości wody, co odbije się zarówno na wynikach tuczu jak i rozrodu.

Krzysztof Miloch - Menadżer Sprzedaży

- używaniu oddzielnej odzieży ochronnej dla osób wykonywujących czynności związane z utrzymaniem drobiu w każdym kurniku;
- rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- odkazananiu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa
- stosowaniu przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą drobiu zasad higieny osobistej, w tym mycie rąk przed wejściem do budynków inwentarskich
- powstrzymaniu, się przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności - z obsługą drobiu;

W obecnej sytuacji, kiedy dowiadujemy się o stwierdzeniu kolejnych ognisk ptasiej grypy bardzo istotne jest przestrzeganie zasad bioasekuracji. Dotyczy to zarówno gospodarstw przyzagrodowych, utrzymujących drób na własne potrzeby, jak również dużych ferm, trzymających drób w systemie zamkniętym. Ptasia grypa nie jest szkodliwa dla człowieka, ale przynosi duże straty gospodarcze, szczególnie dla Polski, która jest największym producentem drobiu w Unii Europejskiej.

lek. wet. Katarzyna Przewoska

Jak odpowiednio przygotować kurnik przed wstawieniem piskląt ?

Przygotowanie kurnika do przyjęcia piskląt w zasadzie rozpoczyna się z momentem zakończenia sprzedaży. Pozostały w kurniku obornik (pomiót) należy spryskać środkiem owadobójczym, po tym zabiegu należy jak najszybciej usunąć pomiot z kurnika i wywieźć go możliwie daleko poza teren fermy, należy również pamiętać o usunięciu pozostałej po cyklu paszy i dokładnym wyczyszczeniu silosów paszowych.

Po tych czynnościach kurnik należy umyć wodą pod ciśnieniem, obecnie bardzo często do mycia używa się preparaty myjące co pomaga usunąć za-

brudzenia z trudno dostępnych miejsc. Myjąc kurnik nie można pominąć elementów jego wyposażenia takich jak: linie karmienia oraz pojenia, wentylatory, kominy, urządzenia grzewcze, itd. Każde miejsce musi zostać dokładnie oczyszczone i umyte.

Po usunięciu zabrudzeń i dokładnym umyciu kurnika należy przeprowadzić zabiegi dezynfekcyjne które są wykonywane dwuetapowo:

- pierwszy etap można wykonać za pomocą oprysku lub piany w pustym obiekcie.
- drugi etap to zamgławianie, które wykonujemy po zaścieleniu kurnika dzięki czemu możemy poprawić jakość mikrobiologiczną materiału ściółkowego.

Na rynku jest dostępnych wiele preparatów które można zastosować do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych.

Po wykonaniu tych czynności należy zadbać o utrzymaniu odpowiedniej temperatury powietrza. Ważne w przypadku ścielenia np. granulatem słomianym lub torfem z wiórami jest temperatura posadзки. Powinna ona wynosić około 30°C. Pamiętajmy, że warstwa tych materiałów ściółkowych jest bardzo cienka.

W momencie wprowadzania piskląt do kurnika ważne są również: ilość tlenu w kurniku, poziom dwutlenku węgla, wilgotność.

Jeżeli zapewni się pisklątom dobre warunki od pierwszego dnia chowu to one zrewanżują się dobrym statusem zdrowotnym oraz adekwatnym wynikiem chowalnym.

Dawid Strzyżewski - Produkt Menadżer

Co to jest i dlaczego stosujemy Eubiotyk?

Eubiotyk naturalny produkt stymulujący naturalne trawienie u zwierząt gospodarskich „czy też „naturalny stymulator trawienia, który kształtuje zrównoważoną mikroflorę w przewodzie pokarmowym co jest najistotniejsze w produkcji zwierzęcej”.

Eubiotyk nie tylko zastępuje antybiotyk, ale wpływa pozytywnie (stymulacyjnie, bakteriostatycznie, bakteriobójczo) na mikroflorę przewodu pokarmowego.

Eubiotyki są najczęściej mieszaninami różnych rodzajów dodatków.

Według opinii wielu specjalistów odpowiednio dobrane eubiotyki są produktami efektywnymi i znacząco ograniczającymi koszt produkcji zwierzęcej. Dzięki ich pochodzeniu ze źródeł bezpiecznych i naturalnych stanowią istotną alternatywę dla antybiotyków stymulatorów zwrotu.

Czym jest ptasia grypa i jak można się przed nią ustrzec?

Ptasia grypa zwaną też influenżą ptaków należy do rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus A, znajduje się na liście OIE i jest zwalczana z urzędu.

Objawy kliniczne ptasiej grypy u drobiu są mało charakterystyczne i zależą od zjadliwości szczepu wirusa wywołującego chorobę, gatunku i wieku ptaków, zakażeń towarzyszących oraz warunków środowiskowych. Rezerwuarem zarazka jest ptactwo wodne dzikie i migrujące, które pełni rolę naturalnego i bezobjawowego nosiciela, rozprzestrzeniając wirus pośród bardziej podatnego na infekcje ptactwa hodowlanego. Okres inkubacji waha się od 3 do 5 dni (czasami do 7) w zależności od szczepu wirusa, gatunku drobiu i jego wieku.

Radosław Florczak - Regionalny Dyrektor Sprzedaży

Główne objawy kliniczne wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu to:

- zwiększona śmiertelność oraz znaczący spadek pobierania paszy i wody;
- objawy nerwowe, takie jak: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł, niezdolność ruchów;
- silne łzawienie, obrzęk zatok podoczodołowych, kichanie;
- obrzęk i sinica głowy, przekrwienia i wybroczyny oraz ogniska nekrotyczne na grzbiecie i dziwnkach, przekrwienie szyi i mięśni nóg;
- trudności w oddychaniu- duszności;
- obrzęk i przekrwienie płuc;
- wybroczyny w błonie śluzowej żołądka gruczołowego i mięśniowego
- ogniska martwicze w trzustce, śledzionie, sercu, wątrobie, nerkach;
- zanik grasicy i bursy Fabrycjusza;
- biegunka;
- krwotoczne zapalenia w jelitach cienkich;
- nagły spadek nieśności;
- miękkie skorupy jaj.

Zakażone ptaki wydają duże ilości wirusa z kałem, w wydzielinie z oczu i dróg oddechowych.

Aby zminimalizować ryzyko zakażenia należy wprowadzić na fermie środki bioasekuracji (ochrony biologicznej) polegających na:

- zakupie ptaków od podmiotów będących pod nadzorem właściwie terytorialnego powiatowego lekarza weterynarii,
- ogrodzeniu gospodarstw uniemożliwiając wstęp osobom postronnym oraz zwierzętom,
- stosowaniu zasady „cały kurnik pełen/cały kurnik pusty”
- izolacji poszczególnych kurników poprzez osobną obsługę i narzędzia;
- zabezpieczeniu paszy przed dostępem ptaków dzikożyjących oraz ich odchodami;
- wyłożeniu przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do kurników mat nasączonych środkiem odkażającym;

Skąd mam wiedzieć czy cielęta w moim gospodarstwie są dobrze odpocone siarą?

Przed wszystkim powinien Pan badać jakość siary siaromierzem. Przyjmuje się, że siara dobrej jakości zawiera powyżej 50g Immunoglobuliny G na litr i podanie takiej siary w pierwszej godzinie po wycieleniu w ilości dwóch litrów powinno zabezpieczyć cielę w odporność bierną. Jeżeli siara zawiera między 30 a 50 g Ig/l powinien Pan podać jej w pierwszej godzinie po wycieleniu 4 litry (sondą jednorazowo lub butelką - najpierw 2 litry a następnie po litrze w odstępach 30 minutowych). Badania wskazują na konieczność podania siary w ilości stanowiącej 10% masy urodzeniowej cielęcia w pierwszej dobie życia cielęcia. Jeżeli będzie Pan w ten sposób postępował zyska Pan pewność że cielęta są dobrze zaopatrzone w przeciwciała. Jeśli posiada pan większe gospodarstwo a odpajaniem cielat zajmują się pracownicy polecam zakup refraktometru do oznaczania zawartości białka w surowicy krwi. Urządzenie to pozwala określić w pierwszym tygodniu życia czy zwierzę zostało prawidłowo odpocone siarą.

Czy możliwe jest produkowanie mieszanek wolnych od GMO we własnym gospodarstwie?

Oczywiście jest to możliwe ale bardzo kłopotliwe. Należy pamiętać że aby uzyskać standard NO GMO trzeba spełnić kilka warunków. Czystość pomieszczeń oraz urządzeń których do tej pory używał Pan do produkcji mieszanki to podstawa. Nawet niewielkie ilości pyłu zawierającego DNA soi modyfikowanej genetycznie potrafią zanieczyścić tony paszy wolnej od GMO. Dlatego powinien Pan zacząć od solidnego wyczyszczenia z kurzu pomieszczeń przeznaczonych na paszę oraz śrutownika i mieszalnika. Kolejnym krokiem jest wyczyszczenie silosu i dróg transportujących paszę wraz ze stacją żywienia. Jeżeli posiada Pan jeszcze własne zboża, które przechowywane były w tym samym magazynie co śruta sojowa modyfikowana genetycznie należałoby sprawdzić czy nie doszło do zanieczyszczenia tego surowca. Jeżeli spełni Pan te warunki to pozostaje zakup certyfikowanych komponentów lub koncentratów z zaufanego źródła takiego jak Wipasz S.A..

Wojciech Stoltmann - Menadżer Sprzedaży

Filip Kula - Menadżer Sprzedaży

Dezynfekcja - Ważny czynnik w produkcji drobiarskiej

W dzisiejszej hodowli drobiu moment rozpoczęcia prac przygotowawczych do kolejnego cyklu produkcyjnego zaczyna się wraz z wywiezieniem ptaków z fermy.

Krzysztof Dróżka - WIPASZ S.A.

Pierwszym bardzo ważnym etapem jest rozpoczęcie dezynsekcji. Dezynsekcję należy wykonać jeszcze przed wywiezieniem obornika i posprzątaniem kurników. W tym celu stosowane są insektycydy o działaniu kontaktowym. Nanoszone są na ściany, sprzęt oraz sufit przy pomocy opryskiwaczy lub zamgławiaczy termicznych. Skutkuje to ograniczeniem liczebności insektów będących nośnikami wielu chorób zakaźnych (np. pleśniakowiec lśniący, mucha domowa).

Następnym etapem jest usunięcie obornika z obiektów inwentarskich i terenu fermy. Powinno się to wykonać w ciągu 48 godzin od wywozu żywca.

Kolejnym zadaniem jest usunięcie złogów zalegających w rurach i przewodach doprowadzających wodę do poidła takich jak: kamień, glony, grzyby, bakterie. Wpływają one na pogorszenie jakości wody z własnego źródła lub pozyskiwanej z wodociągu publicznego. Taka woda stanowi źródło infekcji oraz przyczynia się do mniej efektywnego wykorzystania składników mineralnych, witaminowych, leczniczych zawartych w paszach i lekach weterynaryjnych. Aby przywrócić właściwy stan higieniczny sieci wodociągowej i poidła na fermie, należy przeprowadzać ich mycie i dezynfekcję przeznaczonymi do tego preparatami. Najlepiej kwaśnymi, zawierającymi inhibitory nie dopuszczające do powstawania korozji, o dobrych właściwościach usuwania tłuszczów i białek. Zabieg ten polega na przepompowywaniu przez sieć wodociągową oraz poidła roztworu dezynfekującego, mającego właściwości rozpuszczające osady organiczne i mineralne, nie niszczy przy tym mytych i dezynfekowa-

nych powierzchni. Po oczyszczeniu i dezynfekcji roztwór myjąco-dezynfekujący należy usunąć z przewodów i poidła, przepłukując je czystą wodą z sieci.

Kolejnym etapem w przygotowaniu kurnika na przyjęcie nowego stada jest mechaniczne oczyszczanie posadzki, do czego obecnie powszechnie używane są mechaniczne zmiatarki. Po usunięciu wszelkich organicznych pozostałości można rozpocząć mycie kurnika. Najbardziej wskazaną metodą jest mycie z użyciem myjek wysokociśnieniowych na gorącą wodę z końcówkami wirującymi z zastosowaniem środków zmiękczających z dodatkiem detergentu i pozostawienie do wyschnięcia. Pozwała to na najszybsze i najbardziej dokładne usunięcie nieczystości. Myjki można dodatkowo wyposażać w dysze rotacyjne, co pozwoli na szybkie i skuteczne usunięcie nieczystości, a przede wszystkim tłuszczu i pozostałości białek, których obecność ogranicza działanie środków dezynfekujących. Gorąca woda (o temp. min. 70°C) powoduje usunięcie w trakcie zabiegu większość bakterii, w tym patogennych, jak np. *Escherichia coli*. Mycia nie należy ograniczać jedynie do posadzki i ścian. Nie powinno się również zapominać o poidłach, karmidlach i wentylatorach. Czynności te także dotyczą pomieszczeń socjalnych i magazynowych (silosy, pomieszczenia do składowania paszy).

W czystych pomieszczeniach można dokonywać niezbędnych remontów i napraw, a następnie przeprowadzić dezynfekcję, wybierając sposób zależnie od chorób, jakie występowały u ptaków i zaleceń lekarza weterynarii.

Dezynfekcja jest to zbiór zabiegów mających na celu zniszczenie patogennych drobnoustrojów w danym środowisku, przy czym niszczone są jedynie formy wegetatywne drobnoustrojów. Z uwagi na szerokie spektrum drobnoustrojów z jakim mamy do czynienia w obiektach inwentarskich (wirusy, bakterie, pierwotniaki, grzyby) oraz ich dużą zdolność do uodporniania się na stosowane w preparatach substancje czynne, konieczne jest stosowanie środków o bardzo szerokim zakresie działania.

Dezynfekcję budynku najlepiej jest wykonać urządzeniem wytwarzającym parę wodną o temperaturze 140°C. Metoda ta jest najbardziej skuteczna w dezynfekcji ścian, podłóg oraz urządzeń grzewczych i wentylacyjnych. Dezynfekcję wewnątrz budynków, pomieszczeń magazynowych, socjalnych i ciągów komunikacyjnych można również przeprowadzić jednym z podanych poniżej środków dezynfekujących:

Środek dezynfekcyjny	Zastosowanie	Jak używać, dawkować
Formalina	odkazywanie pomieszczeń	3% roztwór przy temperaturze w pomieszczeniu 26°C
	gazowanie pomieszczeń	na 1 m ³ kubatury pomieszczenia przeznaczają się 25 ml 40% formaliny zmieszanej z 20 ml wody i
Virkon	dezynfekcja powierzchni	1% roztwór w ilości 200-300 ml roztworu na 1 m ² powierzchni
	dezynfekcja powietrza	0.5% roztwór w ilości 1 l na 100 m ³ pomieszczenia
Mleko wapienne	odkazywanie ścian	z wapna palonego sporządza się 20% mleko wapienne (2 kg wapna na 10 l wody)
Sterinol	odkazywanie pomieszczeń i sprzętu	1-2% roztwór w ilości 300-500 ml na 1 m ² powierzchni
Wapno chlorowane	odkazywanie pomieszczeń, kanałów ściekowych	20% roztwór (do 250 l gorącej wody dodaje się 35 kg sody i 35 kg wapna chlorowanego)
Chloramina	Chloramina odkazywanie pomieszczeń i sprzętu	2% roztwór
Pollena Jod-K	odkazywanie pomieszczeń	2% roztwór

Nowoczesne środki do dezynfekcji zawierają na ogół kilka substancji aktywnych, które działają na większość patogenów spotykanych w obiektach inwentarskich. Najczęściej spotykanymi składnikami preparatów do dezynfekcji są między innymi aldehyd mrówkowy (formalina), fenole i ich pochodne, chloramina. Środki dezynfekcyjne najlepiej rozprawać po obiekcie w postaci oprysku. W pierwszej kolejności należy opryskać posadzkę, następnie sufit, ściany oraz wyposażenie i ponownie posadzkę. Istotnym elementem tego etapu jest rozpoczęcie zabiegu od najdalszego końca budynku, cofając się w stronę wejścia. W czasie przeprowadzania dezynfekcji w obiekcie powinna być utrzymywana temperatura 15-20°C. Szczególną uwagę należy także zwrócić na wszelkiego rodzaju pęknięcia, szczeliny, narożniki i powierzchnie o porowatej strukturze (np. elementy drewniane). Nie należy zwiększać ani zmniejszać zalecanych przez producenta stężeń roboczych preparatu, przy wyborze którego należy zwrócić uwagę czy nie będzie powodował korozji sprzętu używanego na fermie. Grupą szczególną patogenów są kokcydia i nicienie, które są odporne na większość substancji biobójczych. Skuteczną metodą walki z nimi jest stosowanie różnych postaci amoniaku (woda amoniakalna, siarczan amonu + wapno gaszone) oraz zapomniane i bardzo niebezpieczne wypalanie posadзки i ścian przy pomocy palników.

Przed przystąpieniem do ścielenia trzeba wywietrzyć kurnik. Sprzęt znajdujący się w pomieszczeniu, po dokładnym umyciu, należy zdezynfekować środkiem nie powodującym korozji. Należy również przeprowadzić deratyzację, umieszczając aktywne środki przeciw gryzoniom w miejscach ich przejść. Przeprowadzamy również dezynsekcję ścian pomieszczeń i magazynów, rozpylając przy słabym ciśnieniu środek owadobójczy i pozostawiając go do wyschnięcia. Otoczenie kurnika i zewnętrzne wloty powietrza powinny być oczyszczone i spryskane środkami dezynfekcyjnymi.

Ostatnim etapem dezynfekcji, gdy kurnik jest zaścielony i gotowy do wprowadzenia piskląt, jest jego zamgławianie. Metoda ta ma na celu zwalczyć drobnoustroje wprowadzone do budynku przy ścieleniu. Alternatywą dla zamgławiania może być wykonanie zabiegu ozonowania. Jak wykazały badania, zastosowanie tego gazu skutecznie usuwa pozosta-

łości po poprzednio użytych preparatach dezynfekcyjnych, ma silne działanie niszczące wirusy, bakterie, grzyby i roztocza pozostawiając obiekt nie tylko sterylnym, ale też przyjaznym dla młodych ptaków. Im wyższe stężenie ozonu, tym szybszy efekt dezynfekcyjny.

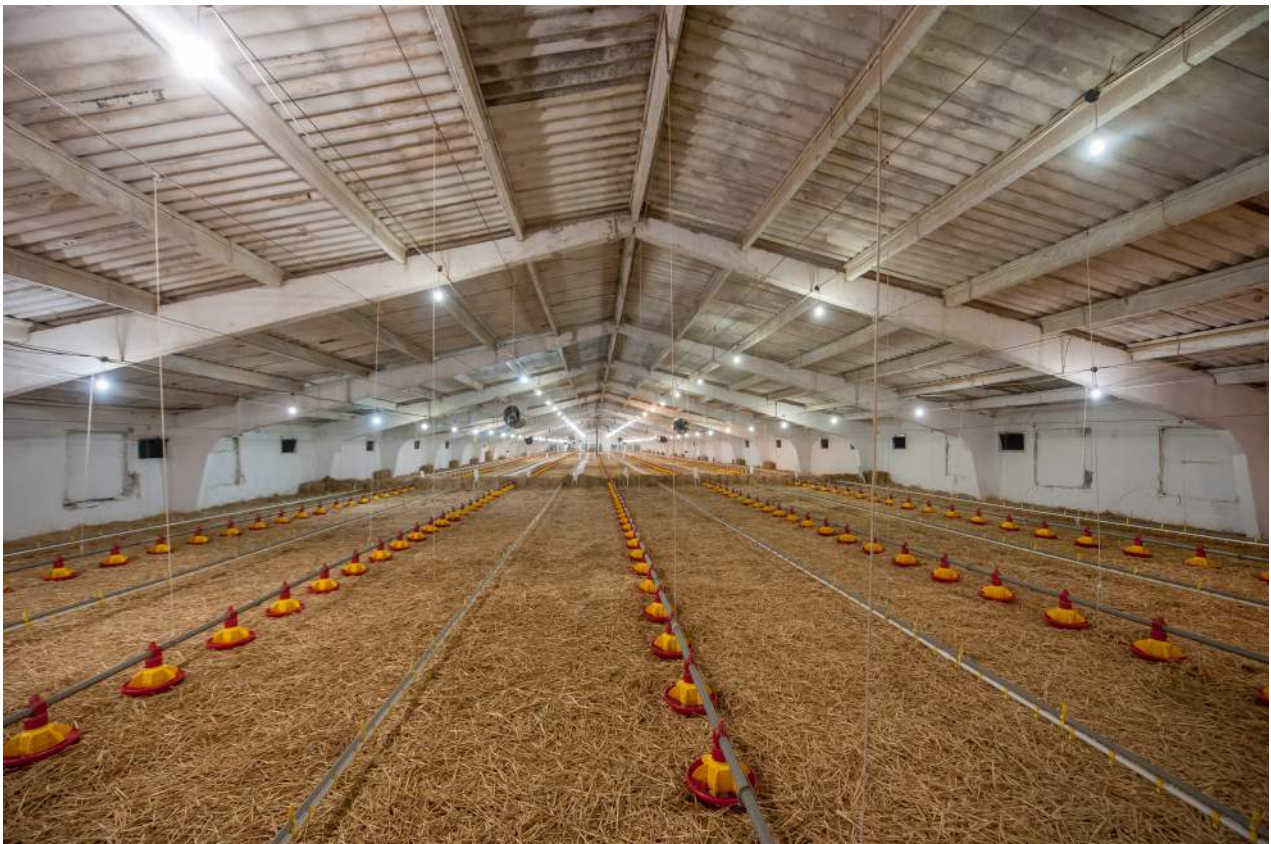
Na rynku dostępne są również preparaty do tzw. suchej dezynfekcji. Występują one w postaci proszku lub granulatu, który rozsypuje się na rozłożoną w budynku ściółkę. Preparaty te są bezpieczne dla zdrowia ptaków i mogą być stosowane w czasie trwania odchowu. Ich główną rolą jest ograniczenie rozwoju mikroorganizmów w ściółce, dzięki czemu poprawia się jej jakość, zmniejsza wilgotność względną, a dzięki temu emisję szkodliwych domieszek gazowych wydzielanych w czasie procesu jej fermentacji.

Po zaścieleniu i zamglawieniu kurnika umieszcza się przed wejściem do hali produkcyjnej matę bądź brodzik dezynfekcyjny, zapewniający dezynfekcję obuwia.

Źródła:

1. <http://www.hodowladrobiu.com.pl/dezynfekcja-kurnika>
2. Adam Mazanowski: Nowoczesna produkcja kurcząt brojlerów, Pro Agricola Sp.z o.o., 2011r.
3. <http://www.agrofoto.pl/forum/blog/30/entry-386-przygotowanie-kurnika-a-sukces-hodowlany-we-wspolczesnym-chowie-kurczat-brojlerow/>
4. http://drobiarski.com.pl/pl/wydawnictwa/2014/14_08_mituniewicz.pdf
5. <http://www.zsazrecze.com/materialyKKZ/drob/06-14%20-Drob.pdf>

Krzysztof Dróżka - WIPASZ S.A.

Mięso kurcząt jako żywność funkcjonalna i wygodna

Rynek żywności jest nasycony i zróżnicowany. Konsumenci są bardziej świadomi swoich wyborów co przekłada się na ich preferencje zakupowe. Wiąże się to z poszukiwaniem nowych grup produktów odpowiadającym ich oczekiwaniom. Dynamicznie rozwijającym się sektorem jest rynek mięsa drobiowego. Doskonale może on wpisać się w obecny trend żywieniowy związany z dobrą jakością a jednocześnie z dużą wygodą w przygotowaniu posiłku.

Tomasz Kisiel - WIPASZ S.A.

Już w 1991 r. w Japonii pojawił się termin „żywności funkcjonalnej”. W ten sposób ryż hipoalergiczny stał się pierwszym produktem określony tym terminem. W Europie trend ten rozpoczął się w 1996 r. gdy stworzono program badawczy FUFOS (Functional Food Science in Europe). Określono definicję żywności funkcjonalnej jako tej, która wywiera korzystny wpływ na organizm powodując poprawę zdrowia oraz samopoczucia i zmniejszenia ryzyka chorób. Zgodnie z tą definicją żywność funkcjonalną można podzielić na cztery grupy:

- żywność naturalną, bogatą w składniki prozdrowotne
- żywność, do której dodano składnik lub składniki prozdrowotne,
- żywność, w której zwiększono dostępność prozdrowotnych składników
- żywność, z której usunięto składniki antyżywniowe.

Od wielu lat ocenia się jakość mięsa zwierzęcego. Coraz większą uwagę zwraca się na jego aspekty prozdrowotne. Dużą rolę w tym aspekcie odgrywa żywienie. Badania dotyczą głównie wprowadzanie do pokarmu „zdrowego tłuszczu” w postaci długocząsteczkowych nienasyconych kwasów tłuszczowych. Kwas te zmniejszają występowanie chorób układu krążenia, poprawiają ukrwienie mózgu i przesyłanie impulsów nerwowych, poprawiają przemianę materii, chronią przed zapaleniem stawów, wspierają układ immunologiczny. Mają również korzystny wpływ na układ oddechowy, moczowo-płciowy, wzrok, skórę, włosy i paznokcie.

Cechy mięsa kurcząt i ich przydatność do produkcji żywności funkcjonalnej

Do czynników, które w największym stopniu wpływają na jakość mięsa kurcząt zalicza się genotyp, system utrzymania ptaków oraz sposób żywienia. W literaturze można znaleźć dane dotyczące jakości mięsa różnych linii kurcząt. Stwierdzono, że mięśnie piersiowe kurcząt wolno rosnących zawierają istotnie więcej białka, a mniej tłuszczu i cholesterolu niż mięśnie kurcząt szybko rosnących, co jest korzystne pod względem żywieniowym. Ponadto charakteryzują się one wyższą zdolnością utrzymywania wody własnej oraz mniejszą ilością wycieku podczas obróbki termicznej, co ma istotne znaczenie dla producentów przetworów drobiowych. Mięso to stanowi cenny produkt dietetyczny.

Generalnie mięso kurcząt jest cennym źródłem pełnowartościowego białka zwierzęcego. Tłuszcz bogaty jest w nienasycone kwasy tłuszczowe. Zawartość białka w mięśniach piersiowych kurcząt rzeźnych wynosi średnio 24% a poziom tłuszczu nie przekracza 3%. Zawartość cholesterolu wynosi od 50 do 70 mg/100 g. Wartości powyższych parametrów mogą świadczyć o dużej wartości odżywczej i kulinarnej mięsa.

W badaniach dotyczących mięsa brojlerów kurzych wykazano, że skład kwasów tłuszczowych może być korzystnie zmieniony poprzez żywienie. Można to uzyskać poprzez dodatek oleju lub siemienia lnianego. Podobne wyniki można uzyskać stosując jako dodatek paszowy algi morskie lub lniankę. Wzboga-

camy wówczas mięso w długłańcuchowe nienasycone kwasy tłuszczowe. Najważniejsze z nich to kwas linolowy (LA) i linolenowy (ALA). Organizmy zwierząt nie syntetyzują tych kwasów i muszą one być dostarczane wraz paszą. Dają one początek rodziną kwasów n-6 i n-3.

Wykazano, że szczególnie wzbogacenie mięsa brojlerów w sposób naturalny czyli poprzez dietę bogatą w kwasy n-3 to jest kwas dokozaheksaenowy (DHA) i kwas eikozapentaenowy (EPA), ma wyjątkowo korzystny wpływ na jego potencjał prozdrowotny. Kwasy EPA i DHA redukują stężenie triacylogliceroli w osoczu krwi, obniżają ciśnienie krwi oraz wykazują różne efekty metaboliczne. EPA głównie wpływa na układ sercowo-naczyniowy, zaś DHA jest ważnym składnikiem strukturalnym tkanki nerwowej, zwłaszcza kory mózgowej i siatkówki.

Konkludując można stwierdzić, że dzięki modyfikacji żywienia można uzyskać mięso brojlerów bogate w długłańcuchowe nienasycone kwasy tłuszczowe stanowiące o jego prozdrowotnym charakterze.

Żywność wygodna

Na świecie coraz większe zainteresowanie wzbudza tzw. żywność wygodna. Umożliwia ona w łatwy i szybki sposób przygotowanie posiłku. Według definicji żywność wygodna są to produkty spożywcze otrzymywane w wyniku przetwarzania surowców z wykorzystaniem dobrej praktyki technologicznej, która nadaje wyrobom pożądaną trwałość i umożliwiają szybkie przygotowanie bezpiecznych posiłków. Szybkie tempo życia sprzyja rozwojowi tej gałęzi produkcji. Obecnie powstaje wiele produktów odpowiadających tego typu kryterium a więc są łatwe i szybkie w przygotowaniu. Niezwykle istotny dla bezpieczeństwa konsumentów jest dokładny opis użytkowania żywności aby nie dopuścić do błędów w spożyciu zagrażających zdrowiu. W ten kontekst dobrze wpisują się produkty wyprodukowane z mięsa brojlerów lub kur niosek po okresie produkcyjnym.

Według Smolińskiej i Kopeć z uwagi na stopień przetworzenia i przeznaczenia „żywności wygodnej” pochodzenia drobiowego produkty można podzielić na: gotowe do obróbki wstępnej, gotowe do obróbki cieplnej, gotowe do podgrzania oraz dania gotowe do spożycia.

W Polsce obecnie żywność wygodna nie jest tak popularna jak na zachodzie Europy lub USA. Największą część asortymentu stanowi mięso kulinarne porcjowane. Znaczna część drobiu jest sprzedawana w postaci schłodzonych lub mrożonych elementów jak : filety z piersi, uda, podudzia i skrzydełka. Zainteresowanie wzbudzają produkty gotowe do obróbki cieplnej, które poddane są wstępnej obróbce technologicznej (solanka, peklowanie itp.) a następnie mogą być panierowane lub nadziewane farszem. W tej grupie znajdują się również produkty powstałe z mięsa MOM (oddzielanego mechanicznie). W grupie produktów gotowych do podgrzania najpopularniejsze są chikenburgery i nuggetsy. Typowymi daniami gotowymi do spożycia są : kurczak w galarecie, pasztet i wędzone elementy tuszek.

Z badań Nowaka i Trziszki dotyczących lokalnego rynku wrocławskiego wynika, że klienci wykazują umiarkowane zainteresowania zakupem żywności wygodnej wytwarzanej z mięsa drobiowego. Osoby zainteresowane tego typu produktami najchętniej kupowałyby gotowe elementy, następnie ro-

lady, zrazy i kotlety, paluszki drobiowe i hamburgery. Potwierdza się także teza, że główną przyczyną kupowania żywności wygodnej była oszczędność czasu. Należy również dodać, że znaczny odsetek konsumentów preferuje szybki posiłek poza domem oszczędzając czas związany z przygotowaniem tradycyjnego obiadu. Świadczyć to może o ewentualnym popycie na tak przygotowany produkt przez bary i restauracje.

Podsumowanie

W Polsce coraz mocniej rozwija się rynek żywności funkcjonalnej – prozdrowotnej oraz żywności wygodnej spełniającej wymogi bezpieczeństwa. Zainteresowanie tymi produktami wynika z większej świadomości zdrowotno-żywnościowej konsumentów. Patrząc na społeczeństwa zachodnie i szybką dynamikę wzrostu tego segmentu można wnioskować, że konsumenci polscy dołączą do tego trendu. Ważne z punktu marketingowego będzie uzyskanie wysokiej jakości produktu, bezpiecznego w przygotowaniu i spożyciu.

Tomasz Kisiel - WIPASZ S.A.

Ptasia grypa w Polsce

Występująca u drobiu domowego oraz u ptaków dzikich influenza jest przyczyną olbrzymich strat ekonomicznych dla branży drobiarskiej. Tym artykułem chciałabym przybliżyć Państwu kliniczny obraz tej choroby oraz zarys logarytmów postępowania w przypadku wystąpienia objawów mogących świadczyć o obecności wirusa grypy w stadzie.

Lek. wet. Marta Bilko - WIPASZ S.A.

PRZYPADKI GRYPY PTAKÓW W POLSCE

W ciągu ostatnich 22 lat ptasia grypa występowała w Polsce w latach:

- 1995 – indyki - LPAI H7N7
- 2006 – ptaki dzikie –HPAI H5N1
- 2007 – drób HPAI H5N1
- 2013 – drób LPAI H9N2
- 2016/2017 – ptaki dzikie indyki: H5N8, H5N5 – ptaki dzikie

PTASIA GRYPY (Avian influenza-AI)

Jest to choroba wirusowa wywoływana przez wirus z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus. Składa się z pojedynczej nici RNA oraz otoczki lipidowej, z której wystają dwa rodzaje wypustek glikoproteinowych: hemaglutynina (HA) i neuraminidaza (NA). Hemaglutynina ma zdolności zlepiania erytrocytów i odgrywa ważną rolę w procesie przyłączania i wnikania wirusa do komórek gospodarza. Natomiast neuramidaza powoduje zniszczenie receptora komórkowego ułatwiając przyłączenie wirusa w pierwszej fazie zakażenia, a przy uwalnianiu cząstek wirusowych ułatwia ich odczepianie od błon komórkowych. (1)

Wirus AI cechuje duża zmienność antygenowa w zewnętrznych białkach HA i NA, która ma miejsce dzięki dwóm procesom:

1 : przesunięcie antygenowe(dryft)-powstaje w wyniku mutacji punktowych w segmentach kodujących antygeny powierzchniowe

2-reasortacja antygenowa (skok) - zakażenie komórki przez dwa różne wirusy grypy, dochodzi wtedy do wymiany części segmentów genu obu wirusów i powstanie nowego szczepu/podtypu (1)

Ze względu na patogenność wirusy AI dzielimy na dwie grupy:

- 1) bardzo zjadliwe wirusy wywołujące wysoce zjadliwą influencję ptaków(HPAI)
- 2) wirusy charakteryzujące się niską zjadliwością i wywołujące łagodną postać influencji (LPAI)(1).

Wirusy AI są rozprzestrzenione na całym świecie. Ptaki wolno żyjące są głównym rezerwuarem wirusów LPAI- dominującą rolę w epidemiologii LPAI odgrywają te z rodziny blaszkodziobych i siewkowych.

Mutacja wirusów LPAI do HPAI często ma miejsce po przedostaniu się wirusa LPAI z ptaków dzikich na drób.

Pierwotne wprowadzenie AIV do drobiu wynika z bezpośredniego bądź pośredniego kontaktu z dzikimi ptakami.

Krążące u drobiu wirusy LPAI podtypów H5 i H7 mogą mutować w wirusy HPAI. Nie są znane czynniki wywołujące te mutacje i nie można przewidzieć czy i kiedy ona nastąpi. Im bardziej rozpowszechniony wśród drobiu jest wirus LPAI, tym większe prawdopodobieństwo jego mutacji w HPAI.

Do zakażenia dochodzi poprzez kontakt bezpośredni (między zakażonymi ptakami) oraz pośredni - poprzez kontakt ptaków z zakażonym środowiskiem(pasza, woda, pomiot, sprzęt, środki transportu). Wirus jest wydalany przez chore ptaki wraz z wydzielinami z otworów nosowych, dzioba, spojówek i kloaki. Ze względu na wysoką zaraźliwość szacuje się, iż 1 g zakażonego pomiotu jest w stanie zainfekować milion ptaków.

OKRES INKUBACJI :od kilku godzin do 3 dni (u zakażonego ptaka) ; do 14 dni (w stadzie) ; maksymalny 21 dni (dla celów zwalczania AI)

OBJAWY KLINICZNE:

Choroba przybiera następujące postacie:

1) NADOSTRA, OSTRĄ-śmiertelność do 100% stada często bez objawów klinicznych; stado pada w przeciągu kilku dni(HPAI); u sztuk, które przeżyły objawy pojawiają się po upływie około 48 h: obrzęk wyływy z worka spojówkowego, obrzęk zatok podoczodołowych, obrzęk głowy i szyi, biegunka, duszność, rzęzenia, sinica nieopierzonych części głowy, gwałtowne zatrzymanie nieśności u niosek.

2) UMIARKOWANA- śmiertelność od kilku do nawet 70%; światłowstręt, apatia, utrata apetytu, łzawienie, objawy ze strony układu oddechowego, spadek nieśności, spadek wskaźnika zapłodnień i wylęgowości, depigmentacja skorup

3) ŁAGODNA- objawy jak w postaci umiarkowanej, lecz słabiej wyrażone

Wirus grypy ma właściwości immunosupresyjne, więc zakażenie nawet niepatogennym szczepem predysponuje do zakażeń drobnoustrojami wnikającymi.

ZMIANY ANATOMOPATOLOGICZNE:

- sinica nieopierzonych części głowy
- wylewy krwawe w skokach
- ogólna wybroczynowość w narządach wewnętrznych
- martwica trzustki
- silne przekrwienie płuc
- przekrwienie tchawicy
- przekrwienie i obrzęk kół żółtkowych
- nieżytowe lub włóknikowe zapalenie otrzewnej
- drobne wybroczyny w worku osierdziowym, wątrobie i błonie śluzowej jelit

Objawy kliniczne oraz zmiany anatomopatologiczne nie są charakterystyczne. Konieczne jest pobranie prób w celu potwierdzenia bądź wykluczenia wirusa grypy.

Pobieranie prób odbywa się według określonych wytycznych. Próby może pobierać Powiatowy Lekarz Weterynarii bądź uprawniona osoba wyznaczona przez niego. Próby, które należy pobrać do badania wirusologicznego to: narządy od co najmniej 5 chorych lub padłych ptaków(tchawica, płuca, wątroba, śledziona, serce, nerki, mózg, jelita

z treścią, inne zmienione). Ponadto pobieramy 20 wymazów z tchawicy i 20 wymazów z kloaki od żywych ptaków. Do badania serologicznego wysyłamy co najmniej 20 próbek krwi.

Pobieranie i transport próbek do laboratorium musi odbywać się z zachowaniem szczególnych środków ostrożności. Wymazy i inne próbki muszą być natychmiast schłodzone i dostarczone do laboratorium w jak najkrótszym czasie. O przewidywanym terminie dostarczenia przesyłki należy obowiązkowo powiadomić laboratorium-Państwowy Instytut Weterynaryjny -Państwowy Instytut Badawczy -Zakład Chorób Drobni.

ZAGROŻENIE DLA CZŁOWIEKA

Przekroczenie granicy gatunkowej miało miejsce w przypadku wirusa H5N1. Wywołało to najgroźniejsze w skutkach zakażenia ludzi AIV. Pierwsze ogniska występowały w Azji(Hong Kong, Chiny). Człowiek nie ulega łatwo zakażeniu wirusem ptasiej grypy.H5N1. Potrzebny jest długotrwały bezpośredni kontakt z ptakami zakażonymi i wydalającymi wirus.

BIOASEKURACJA

To bardzo ważny aspekt w obecnej sytuacji związanej z występowaniem kolejnych ognisk grypy w naszym kraju. Nie mamy wpływu na to, czy dzięki ptaki będą przelatywały nad fermami. Natomiast mamy wpływ na to, jak wygląda zabezpieczenie ferm drobiu przed dostaniem się wirusa na fermę oraz przed rozprzestrzenianiem się wirusa w jej obrębie. Niestety pracując w terenie spotkałam się wielokrotnie z brakiem odpowiednich zabezpieczeń. Ponieważ jest to nasz wspólny interes chciałabym, aby Państwo zwrócili uwagę na aspekty zawarte w poniższej ankiecie. Pamiętajmy że problem ptasiej grypy jest problemem nie tylko sąmich Hodowców, ale całej branży drobiarskiej.

Lek. wet. Marta Bilko - Wipasz S.A.

ŹRÓDŁA:

1)Choroby drobiu. Praca zbiorowa pod redakcją Michała Mazurkiewicza. Rozdział 7.3 (Zenon Minta)

Ocena zabezpieczenia przeciwpizootycznego

Tabela przeznaczona jest jedynie do użytku wewnętrznego.

Wiążące prawnie są jedynie zalecenia Powiatowego Lekarza Weterynarii zgodne z obowiązującym prawem

Data wykonania:

Lp.	Ferma-	Punkty	Punktacja	Uwagi
1	Stały nadzór weterynaryjny		1	
2	Trwałe i szczelne ogrodzenie fermy (niepełne 2pkt, pełne 5pkt)		5	
3	Brama wjazdowa do fermy (stale otwarta 1pkt, często zamknięta 2pkt, zamknięta 3pkt)		3	
4	W bramie wjazdowej mata dezynfekcyjna		1	
5	Potwierdzona obecność środka dezynfekcyjnego w macie dezynfekcyjnej		1	
7	Kuwety do dezynfekcji obuwia we wszystkich drzwiach wejściowych dokurnika (ocena 1pkt jedno drzwi, 3pkt wszystkie zewnętrzne drzwi)		3	
8	Potwierdzona obecność preparatów dezynfekcyjnych w kuwetach		1	
9	Obuwie robocze		1	
10	Odrębna odzież do obsługi kurnika		1	
11	Jednorazowa odzież ochronna i buty foliowe		1	
12	Restrykcyjne przestrzeganie zasad bioasekuracji zastosowanych w fermie		3	
13	Stanowisko do mycia obuwia gumowego		1	
14	Kran do mycia rąk		1	
15	Preparat do dezynfekcji rąk		1	
16	Oznakowany i pod zamknięciem magazyn preparatów dezynfekcyjnych		1	
17	Prawidłowy zapas preparatów dezynfekcyjnych		1	
18	Własne urządzenie do dezynfekcji pomieszczeń inwentarskich- Karcher		1	
19	Własna nagrzewnica		1	
21	Sprzedaż zwierząt wyłącznie do Zakładów Mięsnych		1	
22	Kontener do zbierania zwłok padłych zwierząt położony poza ogrodzeniem fermy (1pkt za obecność pojemnika, 2pkt przy bramie wjazdowej ale w obrębie ogrodzenia, 3pkt poza ogrodzeniem)		3	
23	Umowa zawarta z firmą utylizacyjną		1	
24	Silozy paszowe położone na obrzeżach fermy- dostawa paszy z drogi zewnętrznej		3	
25	Rzetelne prowadzenie książki wizyt		1	
27	Ferma wolna od zwierząt towarzyszących- psy, koty (jeśli na uwięzi 1pkt)		1	
28	W oknach otwieranych i wlotach siatki przeciwko ptakom i owadom		2	
29	Ferma wolna od gryzoni (obecność stacji 2pkt, obecność trutek i pułapek 1pkt)		2	
31	Pracownicy zatrudnieni w fermie respektują zakaz przydomowego chowu zwierząt i ptaków		1	
32	Obowiązuje całkowity zakaz wjazdu obcych pojazdów na teren fermy.		5	
	Suma punktów:		48	

Efekty duńskiego programu hodowlanego DanAvl w produkcji świń

Włodzimierz Komorowski, „Agro-Sokołów F1” Sp. z o.o.

I. Wstęp

Produkcja świń w Danii jest na bardzo wysokim poziomie, o czym świadczą średnie krajowe wyniki produkcyjne uzyskane w 2013 roku: 30,2 prosiąt odsadzonych od lochy w roku, 2,67 kg paszy na 1 kg przyrostu tuczników, 917 g dobowy przyrost w tuczu. Osiągnięcie takiego poziomu produkcji było możliwe dzięki skutecznemu programowi hodowlanemu DanAvl oraz wysokiemu poziomowi wiedzy i umiejętności duńskich hodowców. W 2014 roku produkcja loszek hodowlanych DanAvl Hybrid w Danii, eksport oraz produkcja poza Danią wyniosła łącznie około 1,28 miliona sztuk.

II. Podstawowe założenia programu hodowlanego DanAvl

W duńskiej hodowli stosuje się prosty schemat krzyżowania trzech ras, selekcionowanych w kierunku poprawy najważniejszych cech z punktu widzenia efektów ekonomicznych osiąganych przez producentów prosiąt i tuczników.

Połączenie trzech najlepszych ras

Schemat krzyżowania w duńskim systemie hodowlanym.

Rasy mateczne DanAvl Landrace i Yorkshire są używane do produkcji loszek DanAvl Hybrid, które charakteryzują się:

- a. dużą liczbą żywo urodzonych i odsadzonych prosiąt,
- b. łatwymi porodami,
- c. wysoką mlecznością (laktacją zapewniającą odchowanie dużej liczby prosiąt),
- d. opiekuńczością (dobrze rozwiniętym instynktem macierzyńskim),
- e. długą produkcyjnością (długowiecznością).

Knury rasy DanAvl Duroc są odporne, mają mocną budowę i mocne nogi. Przeznaczone są do kojarzeń z loszkami DanAvl Hybrid. Potomstwo po knurach rasy DanAvl Duroc w krzyżowaniu towarowym wykazuje się następującymi cechami:

- a. wysokimi przyrostami dobowymi w odchowie prosiąt i tuczu,
- b. niskim zużyciem paszy na kilogram przyrostu masy ciała,
- c. odpornością na stres,
- d. wysoką zawartością mięsa w tuszy,
- e. bardzo dobrą jakością mięsa.

Produkt końcowy krzyżowania trzech ras ma wszystkie cechy dające dużą gwarancję osiągnięcia dobrych wyników produkcyjnych i ekonomicznych.

Dostosowywanie celu hodowlanego do zmieniającej się sytuacji ekonomicznej

Cele hodowlane są ustalane na podstawie analizy ekonomicznej pokazującej, jaki wpływ mają poszczególne cechy na wyniki ekonomiczne w produkcji świń. Na podstawie takiej analizy ustala się wagę cech w selekcji zwierząt. W związku z tym, że sytuacja ekonomiczna w produkcji świń się zmienia oraz zmieniają się wartości cech produkcyjnych, konieczne jest wprowadzanie, co pewien okres, zmian w celach hodowlanych.

Przykładem może być porównanie celów hodowlanych z 2010 roku z wprowadzonymi nowymi od 2015 roku (tabela 1).

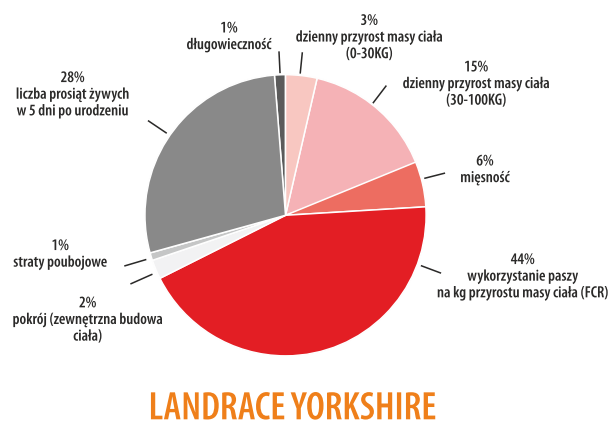
Cecha	DanAvl Landace i Yorkshire		DanAvl Duroc	
	2010 rok	2015 rok	2010 rok	2015 rok
Przyrost dobowy (0-30 kg)	2%	3%	5%	5%
Przyrost dobowy (30-100/118 kg)	5%	15%	27%	23%
Zużycie paszy na 1 kg przyrostu	29%	44%	39%	52%
Mięsność	5%	6%	12%	13%
Pokrój	7%	2%	11%	5%
Straty poubojowe	2%	1%	6%	2%
Długowieczność	13%	1%	-	-
Liczba prosiąt żywych w miocie w 5 dniu	37%	28%	-	-

Tabela 1. Zmiany w znaczeniu cech podlegających selekcji, w zależności od rasy i okresu (udział procentowy w ogólnej wartości ekonomicznej).⁵

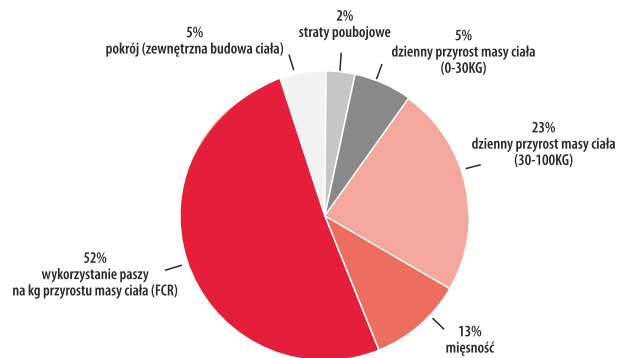
Cele hodowlane od 2015 roku – wartość dla producenta świń

Dokonana zmiana w 2015 roku udziału względnego poszczególnych cech w zbiorczym celu hodowlanym dla ras matecznych i ojcowskiej ma na celu zwiększenie opłacalności produkcji dla producentów świń.

Cele hodowlane są różne dla ras matecznych i ojcowskich. Wagi ekonomiczne cech, na które prowadzi się selekcję na programie hodowlanym DanAvl, przedstawiono na wykresach kołowych

Rysunek 2.
Cele hodowlane dla ras matecznych obowiązujące od 2015 roku w programie hodowlanym DanAvl.

Rysunek 3.
Cele hodowlane dla rasy DanAvl Duroc (rasa ojcowska) obowiązujące od 2015 roku.

W rasach matecznych największy udział ma zużycie paszy na kg przyrostu, co jest zrozumiałe, gdyż największym kosztem w produkcji świń jest koszt paszy. Drugą, co do ważności cechą, jest liczba prosiąt żywych w miocie w 5 dniu życia. Udział tej cechy systematycznie się zmniejsza, ponieważ w tym zakresie osiągnięty został bardzo wysoki poziom. Trzecią, co do ważności cechą, jest przyrost dobowy w przedziale od 30 do 118 kg. Wartość tej cechy również się zmniejszyła w porównaniu do poprzedniego celu selekcyjnego.

Należy podkreślić, że zmieniony został przedział wagi w tuczu ze względu na zmiany zachodzące w Danii oraz z powodu bardzo dużego eksportu materiału hodowlanego do krajów, w których tucz jest prowadzony do masy około 120 kg. Eksport i produkcja loszek DanAvl poza Danią wyniósł w 2014 roku około 1,02 miliona sztuk. Natomiast w Danii sprzedano około 58 tys. loszek DanAvl Hybrid. (3).

Rasa DanAvl Duroc w duńskim programie hodowlanym służy do produkcji knurów terminalnych używanych w produkcji warchlaków do tuczu. Wagi ekonomiczne cech w selekcji tej rasy, obowiązujące od 2015 roku, przedstawia wykres (rysunek 3).

Najważniejszą cechą z udziałem 52% jest zużycie paszy na kg przyrostu. Presja międzynarodowego rynku dotycząca obniżania cen na wieprzowinę, wymusza na producentach świń redukcję kosztów. Pasza jest największą pozycją kosztową w produkcji, w związku z tym selekcja w kierunku zmniejszenia zużycia paszy jest oczywista. Drugą w kolejności cechą w selekcji jest przyrost dobowy z udziałem 23%.

Wysokie przyrosty dobowe są bardzo ważne, ponieważ od nich zależy długość tuczu i tym samym liczba wyprodukowanych tuczników w roku ze stanowiska. Te parametry mają z kolei wpływ na szybkość zwrotu z inwestycji w budynki i ich wyposażenie. Tempo wzrostu jest jednak negatywnie skorelowane z zawartością mięsa w tuszy.

Oznacza to, że intensywna selekcja w kierunku zwiększania tempa wzrostu, może doprowadzić do obniżenia mięsności tuczników. Taka sytuacja byłaby niekorzystna dla producentów i zakładów mięsnych.

W związku z tym w pracy hodowlanej należy dokładnie obliczyć proporcje pomiędzy tymi cechami. Dlatego trzecią cechą w selekcji z udziałem 13% jest mięsność. Pozostałe cechy mają mniejsze znaczenie ekonomiczne i z tego powodu ich udział w indeksach selekcyjnych jest niższy i bardziej dostosowany do utrzymania istniejącego poziomu danej cechy niż jego podwyższania.

III. Wyniki produkcyjne w Danii

W 2013 roku farmerzy duńscy utrzymujący lochy uzyskali bardzo dobre wyniki produkcyjne (tabela 2). Odsadzali średnio od lochy w roku 30,2 prosiaka. Na tą średnią składają się wyniki ferm słabszych i lepszych.

W fermach, które znajdowały się w grupie 25% najlepszych wynik ten był lepszy aż o 2,3 prosiaka (o 7,6%) od średniej krajowej i wynosił 32,5 prosięta od lochy w roku.

Mierzone cechy	Średnia dla kraju	Wyniki 25% najlepszych ferm
Liczba prosiąt odsadzonych/lochę/rok	30,2	32,5
Liczba prosiąt żywo urodzonych w miocie	15,4	16,1
Liczba prosiąt odsadzonych z miotu	13,3	14,2
Średnia masa odsadzonego prosięcia (kg)	7,0	6,7
Upadki prosiąt w okresie laktacji (%)	13,7	11,5
Wskaźnik oproszeń (%)	86,6	89,8

Tabela 2.
Wyniki produkcyjne duńskich ferm produkujących prosięta, osiągnięte w 2013 roku.⁶

Pozostałe średnie wskaźniki zamieszczone w tabeli również były na wysokim poziomie. W przypadku 25% najlepszych ferm przyczynami sukcesu, w zakresie liczby odsadzonych prosiąt od lochy w roku,

była duża liczba żywo urodzonych prosiąt w miocie oraz niskie upadki. Uzyskanie tak dobrych wyników musiało wynikać z wysokiego poziomu zarządzania produkcją, przestrzegania codziennych procedur pracy oraz dobrych warunków utrzymania zwierząt. Zaprezentowane w tabeli wyniki potwierdziły postawioną, na wstępie tego opracowania tezę, że potencjał genetyczny daje hodowcy szansę na sukces; jego osiągnięcie zależy od czynników środowiskowych i prawidłowego zarządzania produkcją.

Wyniki produkcyjne w odchowie warchlaków również były na wysokim poziomie (tabela 3). Fermy, które należą do 25% najlepszych osiągały znacznie lepsze wyniki od średnich wyników w kraju – w zakresie przyrostów była to różnica 6,3%, natomiast w odniesieniu do zużycia paszy na kg przyrostu różnica wyniosła 8,5%.

Mierzone cechy	Średnia dla kraju	Wyniki 25% najlepszych ferm
Zużycie paszy na kg przyrostu (kg)	1,77	1,62
Średni przyrost dobowy 7-30kg (g)	448	476
Upadki prosiąt w czasie odchovu (%)	2,9	2,5

Tabela 3.
Wyniki produkcyjne dla warchlaków osiągnięte w 2013 roku w Danii.⁶

Podobne różnice zaobserwowano w tuczu (tabela 4). Wyniki 25% najlepszych ferm były znacznie lepsze od średniej krajowej – różnica dotycząca przyrostów dobowych wyniosła 7,4%, natomiast zużycia paszy na kg przyrostów 6,4%. Takie różnice efektywności produkcyjnej mają istotny wpływ na wyniki finansowe ferm produkujących tuczniki.

Mierzone cechy	Średnia dla kraju	Wyniki 25% najlepszych ferm
Zużycie paszy na kg przyrostu (kg)	2,67	2,50
Średni przyrost dobowy (g)	917	985
Średnia masa tuszy ciepłej (kg)	82,7	83,4
Średnia masa tucznika (kg)	108	109
Średnia mięsność (%)	60,2	60,3
Upadki i wybrakowania w okresie tuczu (%)	3,5	2,9

Tabela 4.
Wyniki produkcyjne dla tuczu osiągnięte w 2013 roku w Danii (tuc od 30 kg).⁶

Osiągnięte w Danii w 2013 roku wyniki w produkcji świń świadczą o bardzo dobrym poziomie programu hodowlanego oraz umiejętnościach hodowców. Zaprezentowane wyniki 25% najlepszych ferm potwierdzają wysoki potencjał produkcyjny duńskiego materiału hodowlanego, który nie jest jeszcze w pełni wy-

korzystany. Fermy z grupy 25% najlepszych osiągają lepsze wyniki od średniej krajowej o około 5 do 8,5%

Obecny poziom duńskiego materiału hodowlanego został zbudowany w ostatnich 10 latach. Dla zobrazowania różnic w poziomie osiąganych wyników przedstawiono wyniki produkcyjne dla loch i tuczników osiągnięte w 2005 i 2013 roku (tabela 5). W ciągu ośmiu lat, od 2005 do 2013 roku, wyniki w produkcji świń w Danii poprawiły się, w cechach rozplodowych od 16,7 do 19,4%, natomiast w cechach tucznych od 7,3% do 8,%. Tak duży postęp w użytkowaniu rozplodowym loch uzyskano dzięki pracy hodowlanej, w której większy nacisk kładziono na cechy rozrodcze. Jednocześnie cechy użytkowości tucznej nie zostały zaniedbane.

Mierzone cechy	2005 rok	2013 rok	Postęp produkcyjny (8 lat)	Postęp produkcyjny (8 lat) w %
Liczba prosiąt odsadzonych/loche/rok	25,3	30,2	4,9	19,4
Liczba prosiąt żywo urodzonych w miocie	13,2	15,4	2,2	16,7
Liczba prosiąt odsadzonych z miotu	11,3	13,3	2,0	17,7
Zużycie paszy na kg przyrostu tuczników (kg)	2,88	2,67	-0,21	7,3
Średni przyrost dobowy tuczników(g)	849	917	68	8,0

Tabela 5.
Porównanie wyników osiągniętych
w produkcji świń Danii w 2005 i 2013.^{1,6}

Rolnicy z wielu krajów prowadzący tucz kupują warchlaki z Danii, ze względu na dobre parametry tuczu. Największy import jest realizowany w Niemczech. Drugim krajem pod względem liczby kupowanych warchlaków w Danii jest Polska. Ze względu na brak możliwości zakupu odpowiedniej jakości i liczby warchlaków z krajowej produkcji, większość ferm prowadzących tucz w cyklu otwartym kupuje duńskie warchlaki. Ważnymi przyczynami podejmowania decyzji o zakupie są bardzo dobre parametry osiągnięte w tuczu, czyli niskie zużycie paszy na kg przyrostu oraz wysokie przyrosty dobowe. Pasze używane do tuczu duńskich warchlaków bilansowane są na niższych poziomach energii i białka w porównaniu do pasz używanych do tuczu krajowych świń. Te cechy świń duńskich spowodowały duże zapotrzebowanie rynku na ten towar, co doprowadziło do importu z Danii w 2015 roku około 3,9 milionów warchlaków (7). Import ten prawdopodobnie byłby większy, gdyby nie kryzys cenowy na tuczniaki trwający od IV kwartału 2014 roku.

IV. Nowe kierunki i metody selekcji

Kierunki selekcji świń zmieniają się w czasie. Te zmiany wynikają ze zmieniających się potrzeb konsumentów i warunków ekonomicznych produkcji. W związku z tym prowadzone są bardzo rozbudowane i szczegółowe analizy pozwalające na dostosowywanie kierunków selekcji do zmieniających się warunków oraz kształtowanie wag ekonomicznych poszczególnych cech i ich udziału w indeksach selekcyjnych.

Część prac poświęconych jest szukaniu możliwości wprowadzania nowych cech do programów hodowlanych. Nie zawsze jednak jest możliwość znalezienia metod pomiaru cechy, którą chcemy wprowadzić do selekcji.

Przykładem pracy nad wprowadzeniem nowej cechy i jednocześnie kierunku selekcji jest eliminacja zapachu knurzego (5). Prace nad tym projektem podjęto z kilku względów, w tym między innymi:

1. Możliwości tuczu knurków

- Niższe zużycie paszy
- Niższe koszty tuczu

2. Wyeliminowanie kastracji knurków

- Niższe nakłady pracy i niższe z tego tytułu koszty w produkcji prosiąt
- Mniejsze ryzyko zakażeń po kastracji i mniejsze zużycie leków (niższe koszty)
- Szybszy wzrost i lepsze wykorzystanie paszy w okresie odchovu warchlaków
- Poprawa dobrostanu

Po przeprowadzeniu wielu prac badawczych, jak dotąd nie udało się znaleźć obiektywnej metody pomiaru zapachu, która pozwoliłaby na wprowadzenie tej cechy do programu hodowlanego, jednak prace nad tym tematem są kontynuowane.

Innym przykładem prac badawczych prowadzonych w celu poszukiwania nowych kierunków selekcji jest praca nad troskliwością macierzyńską loch. Poprawa troskliwości macierzyńskiej dzięki selekcji spowodowałaby zmniejszenie śmiertelności prosiąt ssących, a to przekładałoby się na znaczną poprawę wyników ekonomicznych w produkcji prosiąt (mniejsze koszty pracy i większa liczba prosiąt odchowanych).

Pierwszy etap badań miał na celu określenie sposobu mierzenia troskliwości macierzyńskiej. Następnie po znalezieniu wskaźnika szukano odpowiedzi na pytanie, czy zmienność genetyczna i odziedziczalność cechy będzie na poziomie pozwalającym skutecznie prowadzić selekcję. Wstępne wyniki pokazały, że określona cecha jest nisko odziedziczalna oraz zmienność genetyczna jest również na niskim poziomie. Niska zmienność genetyczna powoduje, że oczekiwanie na poprawę tej cechy w wyniku selekcji może potrwać kilkanaście lat.

Prace są kontynuowane z zastosowaniem metod analizy DNA w celu określenia możliwości zastosowania selekcji genomowej łącznie z selekcją wykorzystującą metody genetyki populacyjnej.

W programie hodowlanym DanAvl, w coraz większym stopniu używane są metody selekcji genomowej. Obecnie identyfikowanych jest 25.000 punktów DNA (punkt DNA - Poliformizm Pojedynczego Nukleotydu), które pozwalają na ocenę wartości poszczególnych cech i włączanie tych wartości do matematycznych modeli szacowania wartości hodowlanej. Włączenie selekcji genomowej poprawia dokładność szacowania wartości hodowlanej, szczególnie młodych zwierząt, a to pozwala hodowcom na wcześniejsze podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania poszczególnych osobników w pracy hodowlanej.

Bibliografia:

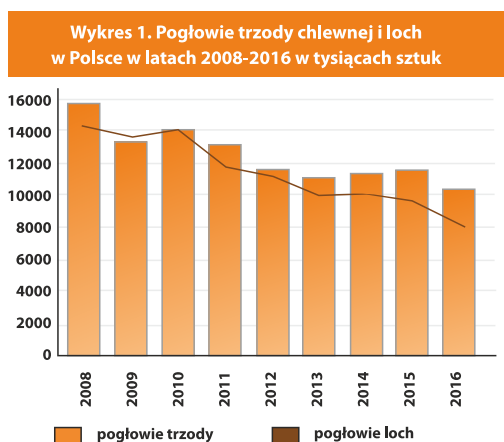
1. Annual Report 2006, Dansk Swineproduktion [online]. Aktualizowane w dniu 31.01.2017. [dostęp: 31.01.2017]. Dostępny: www.pigresearchcentre.dk/~media/Files/PDF%20-%20Aarsberetning%20VSP%20English/DSP_AnnualReport_2006.pdf . s. 6.
2. Annual Report 2014, The Danish Pig Research Centre [online]. Aktualizowane w dniu 31.01.2017. [dostęp: 31.01.2017]. Dostępny: www.pigresearchcentre.dk/~media/Files/PDF%20-%20Aarsberetning%20VSP%20English/%C3%85rsberetning%202014_UK.pdf.
3. Annual Report 2015, The Danish Pig Research Centre [online]. Aktualizowane w dniu 31.01.2017. [dostęp: 31.01.2017]. Dostępny: www.pigresearchcentre.dk/~media/Files/PDF%20-%20Aarsberetning%20VSP%20English/VSP%C3%A5rsberetning%20UK%202015.pdf , s.15.
4. Breeding for mothering ability - a fairly difficult challenge [online]. Aktualizowane w dniu 31.01.2017. [dostęp: 31.01.2017]. Dostępny: www.danavl.com/~media/danbred/News/DanAvl_profil_global_UK.ashx , s.14-15.
5. DanAvl adapts its breeding objective - focus on total merit for pig producers [online]. Aktualizowane w dniu 31.01.2017. [dostęp: 31.01.2017]. Dostępny: www.danavl.com/~media/danbred/News/DanAvl_News_Breeding_objective_17082015_UK.ashx . s. 1 - 4.
6. Kjeldsen, Niels J. Maximizing productivity - 30 pigs/sow/year.pdf. Dostępny u autora, s. 1-3.
7. Polski handel mięsem, żywcem oraz przetworami mięsnymi. Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej, przegląd prasy – informacja mailowa z dnia 08.03.2016, za FAMMU/FAPA 07.03.2016. Dostępny: u autora. s. 8.

Przyszłość produkcji trzody chlewnej w Polsce i na świecie

Według danych Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa w 2015 roku światowa produkcja mięsa wynosiła 318,7 mln ton, w tym udział mięsa wieprzowego był najwyższy i wynosił 119,4 mln ton (37,5 proc.). W porównaniu do roku poprzedniego wzrost produkcji wieprzowiny wynosił 1,9 proc.

Robert Soliński - WIPASZ S.A.

Jak na razie wieprzowina pozostaje głównym źródłem białka zwierzęcego w żywieniu ludzi. Pomimo dobrego popytu na wieprzowinę dla jej producentów problemem jest opłacalność produkcji. Jeśli porównać zmiany cen dla lat 2002-2015, to na tle pozostałych gatunków mięsa ceny wieprzowiny rosły najwolniej, osiągając w 2015 roku poziom cenowy tak niski, jak w roku 2010. Dlatego odnotowano w 2016 roku zmniejszenie w krajach UE pogłowia świń, w tym stada podstawowego loch. W Niemczech liczba loch zmniejszyła się o 56 tysięcy, czyli o 2,8 proc. Podobnie w Danii - liczba loch według stanu na 1 października 2016 roku zmniejszyła się w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 26 tysięcy sztuk, czyli o 3 proc. Również w Polsce od wielu lat obserwujemy niekorzystny trend zmniejszania się krajowego pogłowia świń, a także liczby loch w stadzie podstawowym. W porównaniu do marca 2008 roku, w analogicznym okresie roku 2016 pogłowie świń zmniejszyło się o 35,1 proc., natomiast loch aż o 43,3 proc. (wykres 1).

Źródło: Dane GUS - stan z marca

Według stanu na dzień 1 czerwca 2016 roku, pogłowia trzody chlewnej wynosiło 11 107,5 tys. sztuk i było wyższe o 517,3 tys. sztuk (o 4,9%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2015 r., a w porównaniu z liczebnością stada świń w czerwcu 2016 r. – wyższe o 242,2 tys. sztuk, tj. o 2,2%.

Stado loch na chów zwiększyło się w porównaniu z grudniem 2015 r. o 44,2 tys. sztuk (o 5,4%) do poziomu **858,6 tys. sztuk**, w tym pogłowia **loch prośnych** wzrosło o 44,3 tys. sztuk (o 8,2%) do **581,5 tys. sztuk**. W stosunku do czerwca 2016 r. liczba loch na chów zwiększyła się o 4,9 tys. sztuk (o 0,6%), a mator prośnych zmniejszyła się o 4,6 tys. sztuk, tj. o 0,8%.

Głównymi przyczynami zmniejszającego się pogłowia zwierząt była niska opłacalność produkcji tuczników, coraz większa konkurencja na rynku krajów UE, a także w pewnym stopniu konieczność spełniania coraz wyższych standardów w produkcji świń.

Konkurencja:

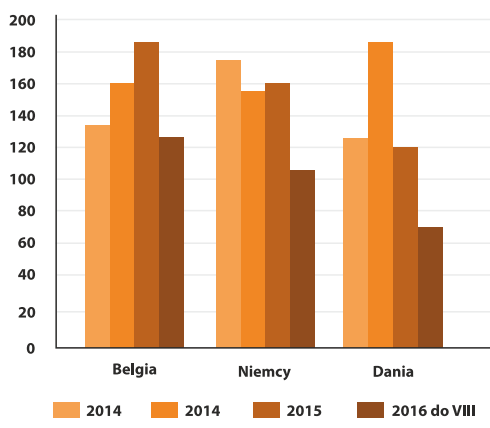
Silna konkurencja ze strony państw UE posiadających nadwyżki wieprzowiny jest istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie cen. Cotygodniowe notowania giełdowe są podstawą do porównania ceny, za jaką można zakupić półtusze i elementy wieprzowe np. z Belgii, Niemiec, Danii.

Porównanie udziału poszczególnych kosztów produkcji wieprzowiny oraz przeciętne przyrosty dzienne tuczu i zużycie paszy na produkcję 1 kg m.c. w wybranych krajach (wg Pig Cost of Production in Selected Countries in 2014)

Wyszczególnienie		Belgia	Dania	Niemcy	Francja	Holandia
Koszt paszy	euro/kg wbc	1,04	0,92	0,95	0,96	0,96
Koszt pracy	euro/kg wbc	0,13	0,14	0,15	0,15	0,16
Amortyzacja i kredyty	euro/kg wbc	0,19	0,21	0,21	0,21	0,21
Inne koszty zmienne	euro/kg wbc	0,20	0,26	0,24	0,24	0,31
Razem	euro/kg wbc	1,56	1,53	1,56	1,56	1,64
Przyrosty w tuczu	g/doba	676	931	805	803	800
Zużycie paszy	kg/kg	2,86	2,70	2,83	2,75	2,59

Według danych publikowanych przez MRiRW w ostatnich 4 latach, z tych trzech krajów import wieprzowiny był największy i stanowił w roku 2015 ponad 70 proc. całego importu wieprzowiny do Polski (wykres 2). Łączna wartość importowanej do Polski wieprzowiny wyniosła w ubiegłym roku ponad 5,1 mld zł.

Wykres 2. Import do Polski mięsa wieprzowego (w tysiącach ton) w latach 2013-2016

Źródło: Według danych MRiRW

Struktura produkcji:

Produkcja trzody chlewnej rozwija się poprzez coraz bardziej widoczny podział strukturalny. Z jednej strony spada liczba tradycyjnych gospodarstw charakteryzujących się małą skalą produkcji. Z drugiej strony obserwujemy rozwój wyspecjalizowanych ferm produkujących powtarzalny produkt dla przemysłu mięsnego. Wykorzystanie pełnego potencjału genetycznego zwierząt wymaga zapewnienia im wystandaryzowanych warunków środowiskowych, które dla małych producentów, ze względów na duże koszty inwestycji, są trudne do osiągnięcia. Mali producenci wykorzystując odpowiednio dobrane programy genetyczne coraz częściej wykorzystują nisze rynkowe na lokalne tradycyjne produkty charakteryzujące się specjalnymi walorami jakościowymi i smakowymi. W Ameryce oraz niektórych państwach UE takich jak Hiszpania, Włochy czy Polska coraz większą popularnością cieszy się tucz kontraktowy realizowany pod nadzorem integratora pochodzącego najczęściej z przemysłu przetwórczego lub paszowego.

Integrator bierze na siebie ryzyko rynkowe związane ze zmiennością ceny rynkowej na żywca zapewniając stałe, ale mniejsze przychody współpracującym rolnikom.

Pogłowie:

Pogłowie trzody chlewnej na świecie zostało prawie podwojone w stosunku do początku lat 70 tych ubiegłego wieku. Obecnie ponad 57% wszystkich świń na świecie jest utrzymywanych w Chinach. Brak opłacalności produkcji, w tym kraju, przez ostatnie kilka lat spowodował redukcję 10 milionów macior. Pomimo wysokich cen na żywca wieprzowy odbudowa stada podstawowego macior w Chinach nie będzie jednak szybka. Władze państwowe wprowadziły szereg przepisów mających na celu ochronę środowiska, które spowalniają proces ekspansji produkcji.

Znaczące zmiany w pogłowie są zauważalne w Rosji. Przy okazji wprowadzenia politycznego embarga na zachodnią wieprzowinę władze tego kraju postanowiły odbudować pogłowie i produkcję prowadzącą do samowystarczalności. Do sektora produkcji trzody chlewnej zostały skierowane olbrzymie środki i pomoc państwowa. Na przeszkodzie planów odbudowy produkcji i osiągnięcia samowystarczalności stanął wirus ASF, który dziesiątkuje stada zarówno u małych producentów jak i te, które znajdują się w dużych fermach. W Unii Europejskiej, na skutek wprowadzenia rosyjskiego embarga i utrzymującej dekoniunktury w latach 2014-2015, pogłowie macior w 2016 roku spadło średnio o 4% w stosunku do 2015 roku.

W Polsce, jak podaje GUS, w ciągu ostatnich kilkunastu lat pogłowie świń spadło niemal o połowę do obecnego poziomu 11,1 mln sztuk. Jeszcze bardziej niepokojącym zjawiskiem jest obecny stan pogłowia macior 859 tys. sztuk w grudniu 2016 roku.

Produkcja:

Agencja USDA prognozuje, że światowa produkcja wieprzowiny w 2017 wzrośnie o 3% do rekordowej ilości 111 mln ton. Powodem wzrostu będzie zwiększona produkcja w Chinach oraz w USA, Brazylii i Rosji. Po dwóch latach spadku produkcji w Państwie Środka wysokie ceny żywca wieprzowego będą stymulowały odbudowę pogłowia. Podobnie w Brazylii silniejsza gospodarka umożliwi wzrost produkcji wieprzowiny napędzanej silnym międzynarodowym popytem. Rosja będzie kontynuowała wieloletni program wzrostu produkcji wieprzowiny poprzez inwestycje w nowe fermy oraz poprawę efektywności pro-

dukcji. W USA produkcja w 2017 roku ma zwiększyć się o prawie 4% do rekordowej ilości 11,7 mln ton. Będzie to następstwem umiarkowanego wzrostu w całej branży oraz zwiększonej efektywności produkcji żywca. W Polsce, jak i w pozostałych krajach Unii Europejskiej amerykańska agencja USDA prognozuje utrzymanie produkcji wieprzowiny na obecnym poziomie. Samowystarczalność krajów Unii Europejskiej w wieprzowinę w 2017 roku wyniesie 116%.

Handel zwierzętami i wieprzowiną:

W 2016 sytuacja na unijnym rynku wieprzowiny poprawiła się poprzez wzmożony eksport wieprzowiny do Chin, który wzrósł o 38% w stosunku do roku poprzedniego. Prognozuje się, że eksport wieprzowiny w 2017 roku osiągnie rekordową ilość 8,6 mln ton (USDA). Największym eksporterem dalej pozostanie UE, ale niskie ceny oraz zakładane osłabianie się kursu dolara do innych walut poprawi konkurencyjność amerykańskiej wieprzowiny na wielu rynkach. Chiny, pomimo stopniowej odbudowy pogłowia, pozostaną na pozycji lidera importującego najwięcej wieprzowiny w 2017 roku. Głównymi eksporterami wieprzowiny do Chin dalej pozostaną UE, USA i Kanada. Na uwagę zasługuje fakt wypierania eksporterów USA z rynku chińskiego przez kraje unijne od 2012 roku. Zmiany kierunków pochodzenia wieprzowiny na rynku chińskim szczególnie zaznaczyły się w latach 2013-2015, kiedy to Stany Zjednoczone walczyły z wirusem PED, który dziesiątkował prosięta rodzące się na amerykańskich fermach.

W krajach Unii Europejskiej następuje specjalizacja produkcji trzody chlewnej. Dania przebudowując swoje ферmy z cyklu zamkniętego na produkcję prosiąt. Stała się liderem w ich eksporcie głównie do Niemiec i Polski uzupełniając niedobory produkcji prosiąt w tych krajach. Narastające zjawisko importu prosiąt do Polski niesie jednak za sobą duże zagrożenie. Nagłe wyłączenie Danii jako źródła importu prosiąt może spowodować ograniczenie surowca dla zakładów mięsnych, wzrost importu mięsa wieprzowego, wzrost cen oraz straty dla rodzimego przemysłu mięsnego i paszowego.

Konsumpcja:

Wieprzowina jest mięsem najczęściej konsumowanym na świecie, a popyt na ten rodzaj mięsa wzrasta szczególnie w krajach o szybko rosnących gospodarkach. Poziom spożycia tego mięsa będzie dalej rósł w takich krajach jak Argentyna, Brazylia, Paragwaj i Urugwaj oraz krajach azjatyckich. Wzrostowi konsumpcji wieprzowiny w tych krajach sprzyja rosnąca populacja ludności, wzrost dochodów, poprawa jakości mięsa wieprzowego oraz relatywnie atrakcyjna cena. Konsumpcja wieprzowiny na głowę mieszkańca pozostanie w nadchodzącej dekadzie stabilna w krajach najbardziej rozwiniętych. OECD/FAO podaje, że spożycie wieprzowiny na jednego mieszkańca UE w 2015 r. wyniosło do 32,1 kg., a w 2025 r. ustabilizuje się na poziomie 32,4 kg zgodnie z tendencją obserwowaną w ciągu ostatnich 10 lat. W Polsce, w związku z niskimi cenami wieprzowiny na przestrzeni ostatnich dwóch lat wzrosło spożycie tego mięsa do poziomu 41 kg/osobę.

Dobrostan zwierząt:

W skali świata najbardziej rygorystyczne przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt wprowadzono w UE. Europejczycy coraz częściej są skłonni, aby wyłożyć większe pieniądze na zakup mięsa mając na uwadze dobro zwierząt. Pod wpływem presji ze strony konsumentów oraz organizacji zajmujących ochroną zwierząt kraje unijne wprowadziły regulacje dotyczące m. in. takich zagadnień jak powierzchnia przypadająca na zwierzę, grupowe utrzymywanie loch prośnych, dostęp do wody, paszy, światła, świeżego powietrza, zabiegów zootechnicznych, transportu i uboju. Niektóre kraje zdecydowały się na wprowadzenie jeszcze bardziej restrykcyjnych przepisów niż te wymagane przez dyrektywę unijną (m. in. Dyrektywa Rady 2008/120 /WE). W Wielkiej Brytanii i Holandii obowiązuje zakaz kastracji. Holandia wprowadziła również zakaz obcinania ogonów. W Niemczech od początku 2019 nie będzie można przeprowadzać zabiegu kastracji prosiąt bez znieczulenia. Wielka Brytania wprowadziła zakaz utrzymywania

zwierząt na rusztach, co upowszechniło ściółkowy system na fermach. Oprócz norm prawnych w niektórych krajach obowiązują porozumienia rynkowe, które wprowadzają dodatkowe warunki współpracy określone przez przetwórców i detalistów. Cechą charakterystyczną tych koncepcji jest wynagradzanie rolników za ich dodatkowy wysiłek i ponoszenie dodatkowych kosztów, które mogą wynieść 5-19 eurocentów za kilogram masy ubojowej.

Ochrona środowiska:

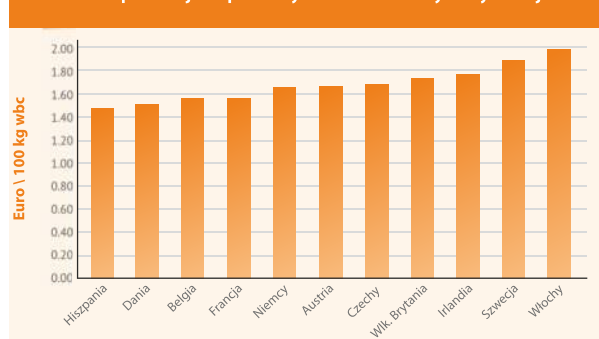
Ochrona środowiska coraz częściej znajduje swoje odbicie w regulacjach prawnych w wielu regionach świata. Prym w tym względzie wie- dzie prawodawstwo unijne poprzez wprowadzenie do porządku prawnego państw członkowskich Dyrektywy Azotanowej 91/676 / EWG oraz Dyrektywy (tzw. NEC) 2001/81/WE w sprawie zanieczyszczenia powietrza. Dyrektywa azotanowa ma na celu ochronę jakości wód w całej Europie poprzez zapobieganie zanieczyszczaniu wód gruntowych i powierzchniowych azotanami pochodzenia rolniczego oraz poprzez promowanie stosowania dobrych praktyk rolniczych. Dyrektywa NEC ustala górne limity dla każdego państwa członkowskiego w zakresie całkowitej emisji zanieczyszczeń do środowiska. Znajduje to odzwierciedlenie w pozwoleniach środowiskowych oraz ocenach wpływu nowych inwestycji na środowisko.

Koszty produkcji:

Nowy raport InterPig na temat kosztów produkcji trzody chlewnej w 2015 roku w wybranych krajach wskazuje, że najniższy koszt produkcji kilograma wieprzowiny jest w takich krajach jak: USA (1,10 €/kg), Brazylia (1,19 €/kg) i Kanada (1,27 €/kg). Średni koszt produkcji dla UE spadł o 3,6% do poziomu 1,61 €/kg wbc. Redukcja kosztów produkcji w UE wynika przede wszystkim z niższych kosztów paszy, ale i tak łączne koszty produkcji w 2015 roku pozostawały powyżej cen rynkowych dla większości krajów uni-

jnych. Z przedstawionych danych wynika, że najniższe koszty produkcji wieprzowiny w UE były w Danii i Hiszpanii 1,46 €/kg, a najwyższe we Włoszech 1,84 €/kg. Porównanie średnich wyników efektywności produkcji UE oraz USA wypada w większości na korzyść producentów unijnych, którzy odsadzili od maciory 1,55 prosięcia więcej (UE 26,82 : USA 25,26). Średnia liczba kilogramów tuszy wyprodukowanej od 1 lochy w roku w UE wyniosła 2336 podczas, gdy w USA ten sam wskaźnik wyniósł 2172 kg. Jedynie tuczniaki w USA przyrastały dziennie szybciej (średnio 821g) w stosunku do średniej unijnej (814g). USA jednak dysponuje tańszą paszą, co przesądza o ostatecznych kosztach produkcji na korzyść producentów amerykańskich.

Średni koszt produkcji wieprzowiny w 2014 roku w wybranych krajach UE

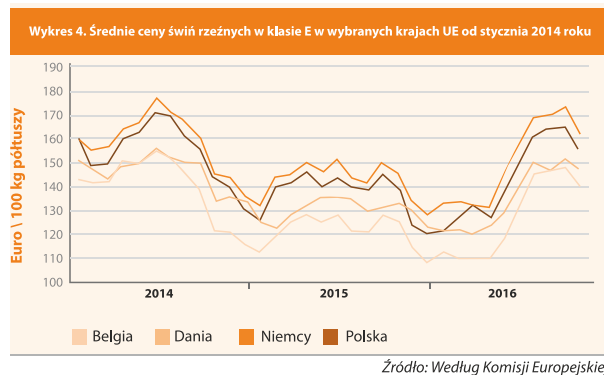

Źródło: wg Pig Cost of Production in Selected Countries in 2014

Ceny żywca:

Rynek żywca wieprzowego podlega cyklicznym zmianom cen, które decydują o opłacalności produkcji. Cykl świński trwa nieco poniżej 2,5 roku. Tyle bowiem czasu wymaga redukcja, a potem odbudowa pogłowia i powrót do stanu wyjściowego. Świat do tej pory nie znalazł recepty na wyeliminowanie tego zjawiska w warunkach wolnego rynku. W UE wprowadzane są programy ograniczające rozmiary nadprodukcji wieprzowiny poprzez dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny lub dopłaty de minimis, ale i tak „niewidzialna ręka rynku” dokonuje ostatecznej korekty produkcji. W ostatnich trzech latach rynek wieprzowiny nie był łaskawy do producentów żywca, którzy musieli borykać się z nad-

produkcją związaną z utratą rosyjskiego rynku oraz chorobami (ASF w Europie i PED w USA). W krajach takich jak Chiny czy Rosja protekcjonizm rynkowy wywindował ceny żywca wieprzowego do wyjątkowo wysokich poziomów tj. 10 zł/kg i 7,30 zł/kg odpowiednio. Stworzyło to wyjątkowe możliwości zarabiania pieniędzy tym, którzy zainwestowali w rozwój produkcji świń.

Postęp genetyczny:

W ostatnich latach pogłowie na świecie maleje, ale mniejsza liczba zwierząt rekompensowana jest wzrostem ich wydajności i efektywności produkcji. Na przestrzeni ostatnich 15 lat średni wzrost wskaźnika liczby tuczników wyprodukowanych od jednej maciory w UE wynosi średnio 0,5 tucznika rocznie. Wzrost plenności loch stał się głównym powodem spadku ich pogłowia, gdyż tylko określona ilość wieprzowiny może zostać wchłonięta przez rynek. Postęp genetyczny stał się udziałem producentów na całym świecie, a największe firmy hodowlane mają zasięg globalny. Niekorzystnym zjawiskiem związanym ze wzrostem plenności jest obniżenie masy urodzeniowej prosiąt. Słabe prosięta wymagają coraz lepszych warunków środowiskowych oraz dodatkowych nakładów pracy na ich odchów. Na fermach, gdzie nie są spełnione te warunki rośnie procent upadków, a słabsze prosięta po odsadzeniu wykazują niższe przyrosty masy ciała na tuczu i gorsze wykorzystanie paszy. W Polsce korzystanie z postępu genetycznego jest ograniczone ze względu na rozdrobnio-

ną strukturę produkcji. W 2015 r. średnia roczna liczba tuczników produkowanych od lochy wyniosła 19 szt. Ten sam wskaźnik w Danii kształtuje się na poziomie 29,2 szt.

Zużycie antybiotyków:

W UE od wielu lat producenci żywca wieprzowego pracują nad obniżeniem zużycia antybiotyków u zwierząt gospodarskich. Kraje takie jak Dania czy Holandia wprowadziły programy mające na celu ograniczenie zużycia antybiotyków w produkcji trzody chlewnej. Wprowadzone programy mają na celu zmniejszenia oporności bakterii na antybiotyki. Jest to szczególnie istotne ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi, którzy zarażeni bakteriami opornymi na działanie antybiotyków mają ograniczoną możliwość terapii i powrotu do zdrowia. Wieprzowina wyprodukowana bez udziału antybiotyków jest oczywiście droższa ale wszystko wskazuje na to, że konsumenci będą chcieli za nią więcej zapłacić. Wprowadzone niedawno w Danii dopłaty za produkcję bez użycia antybiotyków sięgają 26 centów za kg mięsa.

Robert Soliński - WIPASZ S.A.

„Tucz z Wipaszem” – jak zrobić dobre wyniki i zarobić?

„Tucz z Wipaszem” staje się coraz bardziej atrakcyjną formą współpracy hodowców zajmujących się tuczem otwartym, ponieważ mają możliwość większej stabilności finansowej. Hodowcy, którzy potrafią uzyskać dobre wyniki produkcyjne zawsze zarabiają i nie martwią się o niską cenę na rynku trzody, a wręcz przeciwnie mogą się rozwijać, aby produkować więcej, a co za tym idzie zarabiać więcej.

Paweł Gutowski - WIPASZ S.A.

Jednak na dobre wyniki składa się wiele czynników. Oczywiście jednym z najważniejszych jest warchlak, jaki jest dostarczany do hodowcy ale oprócz tego czynnika jest wiele innych, na jakie wielu hodowców nie zwraca uwagi, bądź je bagatelizuje, a to właśnie one pozwalają zarabiać.

Na dobrze przeprowadzony tucz ma znaczenie :

- jakość warchlaka,
- dobrostan zwierząt,
- dobra jakość pasz,
- dobra opieka weterynaryjna,
- opieka hodowcy,
- dobre doradztwo ze strony doradcy żywieniowego firmy Wipasz,
- bioasekuracja

Każdy z tych czynników ma bardzo duże znaczenie i żeby zarabiać jak najwięcej, istotne jest aby każdy z tych trybów napędzających tą maszynę zwaną tuczem współdziałał, ponieważ jeśli choćby jeden zaszwankował reszta już nie jest w stanie prawidłowo funkcjonować, a im więcej z nich źle pracuje, całość prowadzi do nieuchronnej katastrofy, czyli słabego tuczu i niskich zarobków.

My jako firma Wipasz wprowadziliśmy tą formę współpracy z hodowcami już od 2011 roku. Na początku rozpoczęła się nauka i wyciąganie wniosków, ponieważ każdy zdaje sobie doskonale sprawę, że w brew pozorom tucz trzody chlewnej to ciągła nauka, ciągłe poprawianie wyników i dążenie do profesjonalizmu, co oczywiście przekłada się na domowy budżet.

Wiele lat pracy pozwalało nam na ciągłą poprawę wyników, co procentowało i procentuje zwiększającym się gronem hodowców, którzy nam zaufali. W 2015r sprzedaliśmy od naszych hodowców aż 170tyś tuczników natomiast warchlaków 197tyś, prognozy na 2017 rok są jeszcze wyższe, gdyż planujemy sprzedać 350tyś tuczników, a warchlaków 420tyś.

Wipasz wyróżnia się na tle konkurencji pod kątem wielu czynników, ale najistotniejszym z nich jest to, że hodowcy współpracujący z nami to nasi partnerzy, ponieważ wspólnie dążymy

do perfekcji, a to procentuje. W ubiegłym roku 2016 najlepsi nasi hodowcy osiągnęli bardzo dobre wyniki, gdzie:

- zużycie paszy - 2,59
- upadki (w %) - 0,57%
- koszty na leki/sztuka 4,12 zł

Natomiast średnie wyniki z wszystkich tuczy przeprowadzonych w 2016 roku u naszych hodowców przedstawiały się następująco:

- zużycie paszy - 2,77
- upadki (w %) - 2%
- koszty na leki/sztuka 9,50 zł

Jednak jest to wszystko możliwe dzięki współgraniu wszystkich czynników.

Jako firma Wipasz pomagamy również naszym hodowcom w pozyskiwaniu kredytów obrotowych i inwestycyjnych, aby każdy miał możliwość rozwoju.

Jakość warchlaka.

Współpracujemy z dwiema największymi na polskim rynku firmami zajmującymi się importem warchlaków z Danii.

Dzięki czemu oferujemy dostawy dla naszych hodowców z najlepszych duńskich ferm. A co za tym idzie najwyższy status zdrowotny, wyrównane partie z tym samym numer kolczyka.

Rozpoczynamy tucz od momentu zważenia warchlaków w Polsce na wadze zlokalizowanej na fermie bądź w bliskiej odległości od fermy, ponieważ podczas transportu ubytek na całej dostawie może osiągać aż 7%, co powoduje że biorąc wagę początkową z Danii jest krzywdzące dla hodowcy.

Przykładowo, jeśli dostarczone jest 1 auto (600 sztuk) w średniej wadze 30kg/szt. to przy maksymalnym ubytku (7%) tracimy 2,1kg/szt., które musimy nadrobić i przy spożyciu paszy 1,8kg/dzień/sztuka a przyroście 700g/doba musimy poświęcić dodatkowe 3 dni aby odrobić wagę utraconą podczas dostawy oraz ponad 3t paszy, która jest brana pod uwagę wyliczenia FCR (współczynnik wykorzystania paszy)

$$600 \times 30 = 18000$$
$$18000 - 7\% = 16740$$

Strata

$$1260\text{kg}/600\text{szt} = 2,1\text{kg/szt.}$$
$$2,1\text{kg}/700\text{g} = 3\text{dni}$$
$$(3\text{dni} \times 1,8\text{kg}) \times 600\text{szt} = \mathbf{3240\text{kg}}$$

Dobrostan zwierząt

Jest to bardzo ważny czynnik od samego początku tuczu, na który składają się:

- właściwa temperatura, odpowiednia do wagi warchlaków i tuczników
- odpowiednia wentylacja
- swobodny dostęp do paszy oraz wody
- odpowiednia powierzchnia dla 1 sztuki w kojcu.
- system utrzymania

Rozpoczynając zasiedlenie należy pamiętać, aby budynek był dobrze przygotowany do przyjęcia warchlaków, ponieważ są to zwierzęta młode potrzebujące właściwej temperatury pomieszczenia, która wraz z okresem wzrostu będzie się zmieniać.

Waga	Temperatura
30kg - 60kg	23-22
60-90kg	19-18
90-120	18-17
120-<	17-16

Jednak pierwsze dni są najbardziej krytyczne z tego względu, iż temperatura powietrza może być odpowiednia, ale mury oraz podłogi mogą być zbyt słabo wygrzane i to prowadzi do zbędnej utraty energii, spadku odporności, co może szybko doprowadzić do zakażenia dróg oddechowych bądź biegunek. Wszelkie próby leczenia lekami podawanymi do systemu wodnego będą słabo skuteczne, gdyż osłabione zwierzęta nie wykorzystają właściwie leku. Wbrew pozorom, zaniedbanie tak błahego czynnika na samym początku może wydłużyć nam tucz nawet o 2 tygodnie.

Odpowiednia wentylacja jest bardzo ważna, ponieważ tucz jest procesem hodowli żywych zwierząt, dla których tlen jest niezbędny do życia. Brak odpowiedniej ilości świeżego powietrza bardzo wpływa na obniżenie dobrostanu świń, ale również prowadzi do upośledzenia procesów fizjologicznych, co znacznie wpływa na wyniki produkcyjne.

Kolejnym bardzo ważnym czynnikiem jest odpowiedni dostęp do paszy i wody, gdyż jeśli jest zbyt mała ilość karmideł i poidełek, słabsze sztuki są odcinane od pokarmu i wody. Prowadzi to do znacznego różnicowa-

nia i wydłuża cały okres tuczu. Również sztuki słabe są bardziej podatne na choroby lub są niedożywione, co prowadzić może do cherlactwa a nawet upadków. Ważna jest również powierzchnia jaką przeznaczamy dla jednej sztuki w trakcie tuczu. Rozpoczynając współpracę w „tuczu z Wipaszem” nasz pracownik uprzednio weryfikuje powierzchnię budynku, gdyż zakładamy dla jednej sztuki 0,75m², a tucz prowadzimy do średniej wagi 120kg. Na ubojni jest to minimalna powierzchnia z tego względu, że w trakcie tuczu już przed upływem 3 miesięcy wybieramy sztuki największe w odpowiedniej wadze, co rozluźnia zagęszczenie i automatycznie powiększa metraż dla pozostałych sztuk.

Coraz częściej hodowcy przebudowują obecne budynki z systemów ściółkowych na bezściółkowe, czyli tzw. ruszt a nowe obiekty budowane już są wyłącznie w tym systemie. Dzieje się tak nie bez przyczyny, ponieważ mimo, że chów ściółkowy zapewnia komfort zwierzętom niestety poprzez podjadanie słomy obniża dobowe pobranie paszy, co z kolei obniża dzienny przyrost i wydłuża okres tuczu oraz zmniejsza współczynnik wykorzystania paszy (FCR).

Dobra jakość paszy

Wszystkie warchlaki i tuczniki na „tuczach z Wipaszem” są żywione wyselekcjonowaną doskonale przystosowaną do ich genetyki paszą w trzech liniach: starter PD, grower PD i finisz PD. Są to pasze głównie na bazie najwyższej jakości zbóż, które przed wykorzystaniem do produkcji przechodzą odpowiednią selekcję w postaci badań jakości w momencie dostawy do naszych wytwórni. Daje nam to pewność, że jakość pasz jest bardzo dobra, co doskonale ukazują średnie wyniki produkcyjne opisane wyżej. Dobra pasza jest chętnie pobierana, co powoduje zmniejszenie współczynnika FCR. Wipasz również dla swoich hodowców wstawia silosy, dzięki którym pasza przechowywana jest w dobrych warunkach, nie pleśnieje oraz nic jej nie zanieczyszcza.

Dobra opieka weterynaryjna

Posiadamy wykwalifikowaną kadrę lekarzy weterynarii pracujących w gabinetach przy Wipasz, którzy dbają o zdrowie świń naszych hodowców. W systemie „tuczu z Wipaszem” są to osoby, które starają się odwiedzać fermę co tydzień, bądź co dwa tygodnie w celu przeglądu stada pod kontem zdrowotnym.

Czasami jednak wizyty lekarza są na prośbę hodowcy, gdyż sztuka, która pada musi zostać poddana sekcji, dzięki czemu daje nam to możliwość poznania dokładnej przyczyny upadku i co za tym idzie - szybkiej reakcji aby nie dopuścić do następnych padnięć.

Opieka hodowcy

Dobre wyniki podczas tuczu są możliwe dzięki dobremu hodowcy; to właśnie on jest każdego dnia na fermie i widzi wszystko co się dzieje. Oczywiście to hodowca przygotowuje budynki do zasiedlenia. Na początku tuczu do ciepłego budynku po dostawie warchlaków należy pozostawić dwa kojce do segregacji mniejszych sztuk. Nasz pracownik po upływie 7 dni przyjedzie i pomoże. Następnie ta czynność jest powtarzana po kolejnych 14 dniach, daje to większe szanse na lepszy ich wzrost. Dobrą praktyką jest codzienna kontrola stada, minimum dwa razy dziennie. Ważne jest, aby sprawdzić każdy kojec wchodząc do niego z kredką bądź sprejem i obserwować czy wszystkie sztuki są zdrowe, czy nie ma słabej, która wymaga interwencji w postaci podania leku bądź odseparowania do izolatki. Tam będzie mogła się wykurować i dożyć końca tuczu. Jeśli jest jakiś upadek należy usunąć daną sztukę z kojca do miejsca przygotowanego do sekcji i szybko poinformować lekarza prowadzącego. Bardzo istotnym czynnikiem jest właściwe i na czas podanie wszystkich leków zalecanych przez lekarza. Natomiast na koniec tuczu ważne jest przeważanie tuczników, co umożliwi wybranie największych sztuk przeznaczonych na ubój w odpowiednim terminie. Dobra wybiórka pozwala na sprzedaż sztuk w odpowiednim limicie wagowym. Umożliwia także pozostałym mniejszym tucznikom lepsze przyrosty i sprzedaż również w odpowiednich wagach.

Dobre doradztwo ze strony doradcy żywieniowego firmy Wipasz

Doradztwo w dzisiejszych czasach to nie tylko to, jaką paszę należy skarmiać, ale dużo więcej. Nasi doradcy to osoby, które wraz z hodowcą pracują nad uzyskaniem dobrego wyniku na tuczu. Bardzo ważne są momenty zmiany paszy, ale również wspólne monitorowanie stada ma znaczenie. Wiele rzeczy każdy robi automatycznie i może przeoczyć pewne drobiazgi, a osoba która jest na fermie rzadziej posiada świe-

że spojrzenie i może wyłapać wiele z tych drobiazgów np. zatłoczony smoczek, rozregulowany paszomat, zbyt niska temperatura na chlewni bądź zbyt wysoka itd. Każdy doradca Wipasz-u powinien wraz z hodowcą określić termin pierwszej sprzedaży tuczników. Pamiętajmy, są to osoby, które wraz z hodowcą chcą żeby tuczący zakończył się jak najlepszym wynikiem. Ważne jest również to, żeby po każdym zakończonym tuczynie wspólnie przeanalizować jego przebieg i ustalić co można poprawić żeby kolejny zakończył się jeszcze lepszym wynikiem.

Bioasekuracja

Bioasekuracja jest bardzo ważnym czynnikiem, który w naszej firmie zawsze miał znaczenie, ponieważ każdy tucz rozpoczyna się już od momentu wyprzedania ostatnich sztuk, po dokładnym umyciu budynku i dezynfekcji. Tę ostatnią Wipasz w ramach współpracy wykonuje dla swoich hodowców w postaci zamgławiania termicznego, czyli cpp-cpp (całe pomieszczenie puste-całe pomieszczenie pełne) dzięki czemu choroby nie namnażają się i nie przechodzą na nowo przywiezione warchlaki. Przed wjazdem na fermę

naszych partnerów znajdują się punkty dezynfekcyjne oznaczone tablicami informacyjnymi, a przed każdym wejściem na budynek znajdują się pojemniki z płynem dezynfekującym. Prowadzone są książki osób wizytujących fermę.

Bezpieczeństwo jest bardzo ważne, a jego gwarancję daje nam zachowanie środków bioasekuracji, które z kolei minimalizuje ryzyko wystąpienia chorób. A to są pieniądze każdego - nasze i Hodowcy.

Podsumowując należy pamiętać, że aby zarabiać na „tuczach z Wipaszem” warto współpracować i prowadzić tucz jak najlepiej. Hodowca i Wipasz (pasza, lekarz i doradca żywieniowy) wspólnie dążą do perfekcji i dzięki temu każdego roku rośnie grono naszych partnerów. Wielu hodowców dopóki nie zrobiło chociażby jednego tuczu z nami, nie wierzyło, że jest to realne. Wie tylko ten, który został naszym partnerem.

Paweł Gutowski - Wipasz S.A.

Nowe wyzwanie

Heraklit z Efezu powiedział że: „Jedyną stałą rzeczą w życiu jest zmiana”. Żyjemy w dynamicznych czasach, w których co chwila pojawiają się nowe trendy i teorie.

Filip Kula - WIPASZ S.A.

Coraz częściej stojąc przed półką sklepową poświęcamy czas na czytanie etykiet, ponieważ chcemy jeść smaczne i zdrowe produkty wytwarzane w naszym kraju.

Takie podejście konsumenta wpływa bezpośrednio na producentów, którzy aby utrzymać swoją pozycję rynkową muszą podporządkować się upodobaniom klientów. Ma to przełożenie również na hodowlę oraz żywienie zwierząt. Z taką sytuacją mamy do czynienia od kilku miesięcy w branży mleczarskiej. Pojawiło się zapotrzebowanie na produkty wytwarzane z mleka od krów żywionych paszami wolnymi od GMO.

Co to tak w ogóle jest to GMO? Pod tym pojęciem kryją się organizmy modyfikowane genetycznie, czyli takie w których kodzie genetycznym człowiek wprowadził zmiany. Najczęściej polega to na „wklejeniu” dodatkowego genu aby uzyskać organizmy o odmiennych właściwościach niż macierzysty gatunek. Można w ten sposób poprawić odporność organizmu na konkretny czynnik lub zmienić jego produktywność tak aby uzyskać wyższy plon lub wyższą zawartość któregoś składnika.

Polskie prawo dopuszcza obrót zmodyfikowanym genetycznie ziarnem (ustawa o nasiennictwie z 09.11.2012r) ale jednocześnie zakazuje wysiewu nasion GMO (rozporządzenie Rady Ministrów z 02.01.2013). Mając to na uwadze największy problem w wytwarzaniu pasz wolnych od GMO w warunkach krajowych, stanowi używanie nasion oraz śrut poekstrakcyjnych sojowych, ponieważ na świecie zaledwie 1,5% zasiewu soi stanowią certyfikowane uprawy niemodyfikowanych odmian tej rośliny.

Ustawa regulująca produkcję i obrót paszami NO GMO w naszym kraju jest bardzo restrykcyjna a metoda wykrywania modyfikacji genetycznych jest nadzwyczaj czuła. Akredytowane laboratoria są w stanie wykryć w próbce badanej paszy zaledwie 5 kopii DNA soi, która w jednym ziarnie zawiera ich 50 tyś. W praktyce oznacza to, że nawet surowiec wolny od modyfikacji bardzo łatwo jest zanieczyścić w trakcie transportu, przechowywania a tym bardziej w procesie produkcji paszy. Wystarczy że samochód, transportujący niemodyfikowany surowiec, nie został dokładnie umyty z pozostałości po wcześniejszym przewożeniu surowca GMO. W takiej sytuacji dochodzi do zanieczyszczenia surowca, modyfikacjami, zwanego kontaminacją. Taki materiał nie spełnia norm do produkcji pasz wolnych od GMO.

Ze względu na bezpieczeństwo produkcji pasz NO GMO, oraz Państwa komfort stosowania produktów najwyższej jakości, firma Wipasz S.A. postanowiła przeznaczyć jedną z wytwórni do produkcji tylko i wyłącznie pasz wolnych od modyfikacji genetycznych. Zakład pracuje w systemie jakości GMP+, który pozwala prześledzić cały łańcuch powstawania paszy. Ten sam certyfikat został przyznany naszemu transportowi. Pasze NO GMO wywożone są wydzielonymi do tego celu samochodami. Ta sama reguła dotyczy dostaw materiałów paszowych. Każda dostawa surowca badana jest szybkimi testami na obecność modyfikacji genetycznych a z samochodów pobierane są wymazy, które mówią nam o tym czy transport został prawidłowo przygotowany. Gotowe produkty przechodzą dodatkowo wyrywkową kontrolę w akredytowanym laboratorium, po to abyśmy mogli dostarczyć ho-

dowcom najwyższej jakości pasze NO GMO.

Czy nie łatwiej byłoby zatem zrezygnować ze stosowania śruty poekstrakcyjnej sojowej? Otóż nie. Jak wcześniej wspomniałem nawet surowce z pozoru wolne od GMO w wyniku kontaminacji stają się nieprzydatne do tego rodzaju produkcji. Skoro i tak musimy trzymać reżim produkcyjny to dlaczego mielibyśmy wyeliminować tak cenne dla przeżuwaczy źródło białka?

Białko sojowe ze względu na wolne tempo degradacji żwaczowej stanowi znakomite źródło protein trawionych jelitowo, na które krowy wysokoprodukcyjne mają zapotrzebowanie wynoszące 38-40% białka ogólnego dostarczonego w dziennej dawce żywieniowej. Uzyskanie podobnego poziomu białka typu by pass przy stosowaniu naszych rodzimych pasz białkowych, ze względu na duży stopień i szybkie tempo degradacji żwaczowej wydaje się być nieosiągalne. Ponadto należy pamiętać o tym że duża ilość wytwarzanego w tym procesie amoniaku w żwaczu wymaga dużego nakładu energii w celu detoksykacji organizmu (przemiany amoniaku w mniej toksyczną formę – mocznik).

Niestety koszt jednej tony certyfikowanej śruty poekstrakcyjnej sojowej w stosunku do standardowej jest wyższy o około 120 dolarów amerykańskich. Na to też mamy rozwiązania. Proponujemy stosowanie produktów zawierających białko sojowe lub rzepakowe chronione przed degradacją żwaczową. Takie produkty jak AminoPass NO GMO lub RaPass NO GMO wnoszą do dawki bardzo dużą dawkę aminokwasów rawionych jelitowo, przez co mogą być stosowane w znacznie mniejszej ilości od śruty sojowej wywołując identyczny efekt. Ograniczając podaż azotu w żwaczu pomagają unikać problemów związanych ze zbyt wysokimi poziomami mocznika w organizmach krów a jednocześnie pozwalają obniżyć koszt produkcji mleka.

Poniżej przedstawiamy szacunkową różnicę w koszcie paszy treściwej na produkcji litra mleka w gospodarstwie o średniej wydajności krów 7500 kg mleka. Porównanie dotyczy pasz NO GMO przygotowywanych we własnym zakresie w gospodarstwie i gotowych pasz przemysłowych NO GMO. Do kosztu tych pierwszych nie doliczyliśmy kosztu energii oraz pracy własnej włożonej w przygotowanie mieszanki.

Filip Kula - Wipasz S.A.

Niedobory wapnia i magnezu u bydła mlecznego cz.2

Przemysław Sobiech - Katedra Chorób Wewnętrznych z Kliniką
Wydział Medycyny Weterynaryjnej UWM Olsztyn

Rola magnezu

Magnez jest pierwiastkiem niezbędnym do normalnego wzrostu i funkcjonowania organizmów żywych. W organizmie zajmuje on czwarte miejsce pod względem ilościowym (po wapniu, sodzie i potasie), zaś jako kation wewnątrzkomórkowy – drugie po potasie. Zawartość magnezu w organizmach przeżuwaczy ocenia się na 0.03-0.05% ogólnej masy ciała, co u krowy mlecznej o masie 500-600 kg wynosi ok. 170-250 gramów. W układzie kostnym bydła zawarte jest ok. 60-70% ogólnej puli magnezu, który jest rozmieszczony zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz struktur krystalicznych kości. W strukturach zewnątrzkrystalicznych magnez zgromadzony w postaci wolnej i związanej z grupą wodorotlenową ulega procesom wymiany z innymi tkankami (ok. 10%), natomiast znajdujący się wewnątrz kryształów kostnych jest stabilny i praktycznie nie podlega wymianie. W stanach zwiększonego zapotrzebowania na magnez lub znacznego ograniczenia jego podaży może być mobilizowany do 30% (u zwierząt młodych nawet do 60%) pierwiastka znajdującego się w kościach. Ilość magnezu zdeponowanego w układzie kostnym ulega obniżeniu wraz z wiekiem, zwłaszcza jeśli zwierzęta nie otrzymują go w odpowiedniej ilości.

W tkankach miękkich zawarte jest ok. 36% magnezu ogólnoustrojowego, z czego 28% znajduje się w mięśniach szkieletowych, 4.3% w narządach wewnętrznych i 3.9% w skórze i włosach. W tkankach tych magnez zlokalizowany jest głównie wewnątrzkomórkowo. U bydła dorosłego i cieląt kationy magnezu ulegają szybkiej wymianie w mięśniu sercowym,

wątrobie, nerkach i jądrach, natomiast powolna wymiana zachodzi w mięśniach szkieletowych i mózgu. U krów w zaawansowanej laktacji pula wymienna magnezu wynosi ok. 20-24%, a u cieląt 30-45%. Magnez zewnątrzkomórkowy stanowi niewielką ilość, gdyż tylko 1% całego pierwiastka zawartego w organizmach przeżuwaczy i występuje głównie w płynach międzykomórkowych, natomiast w surowicy jest go tylko 0.2%. Z całej ilości Mg zawartego w surowicy około 65-70% to forma zjonizowana i aktywna w procesach przemieszczania. Pozostała część związana jest z fosforanami, cytrynianami i innymi związkami stanowiąc elementy nierozpuszczalnych albumin i niektórych globulin. W surowicy i osoczu zdrowych krów koncentracja magnezu powinna wynosić od 0.74 do 1.32 mmol/l. Stężenie tego pierwiastka poniżej 0.74 mmol/l uważa się za niedoborowe. Średnie stężenie magnezu w płynie mózgowo-rdzeniowym wynosi ok. 1.57 mmol/l i jest zdecydowanie wyższe od stężenia w surowicy.

Prawidłowa zawartość magnezu w organizmach przeżuwaczy, ze względu na jego małą wymienialność, zależy głównie od ilości przyswojonej z przewodu pokarmowego. Najbardziej intensywna absorpcja z przewodu pokarmowego przeżuwaczy zachodzi w komorze żwaczowo-czepcowej oraz księgach, natomiast u zwierząt monogastrycznych przyswajanie odbywa się przede wszystkim w jeli- tach cienkich. U przeżuwaczy ilość magnezu absorbowanego z przewodu pokarmowego u zwierząt dorosłych wynosi średnio ok. 27%, u osobników młodych do 52 %, natomiast u zwierząt monogastrycznych skuteczność absorpcji jest zdecydowanie większa i może wynosić od 24 do 76%. Na procent wchłaniania Mg z przewodu pokarmowego przeżu-

waczy wpływa między innymi pH treści żwacza oraz zawartość jonów sodu i potasu. Największy wzrost absorpcji magnezu obserwowano przy stosunku stężenia Na/K jak 5:1. Zdecydowanie obniżenie wchłanianie tego pierwiastka występowało przy zaburzeniach produkcji lotnych kwasów tłuszczowych oraz zmniejszeniu ilości bakterii w żwaczu wskutek małej podaży pasz wysokoenergetycznych i pojawieniu się wybitnie zasadowego pH treści przewodu pokarmowego. Jednym z koniecznych warunków aktywacji czynnego procesu przyswajania magnezu z komory żwaczowo-ciepłowej jest niskie pH treści pokarmowej, co warunkach podaży diety wysoko-białkowej jest często nieosiągalne.

Przyjęty z paszą magnez ulega wydalaniu głównie z kałem, a mniejszym stopniu z moczem i mlekiem. Wielkość puli Mg wydalanego z kałem może wynosić od 0.5 do 3.5 mg/kg masy ciała/dzień, natomiast z moczem krowa może wydalać do 2.5g magnezu dziennie. Wzrost poziomu aldosteronu, hormonów tarczycy, tyreotropiny czy witaminy D zwiększa wydalanie tego pierwiastka z moczem. Znaczna ilość magnezu wydalana jest również z mlekiem, co u

krow w okresie intensywnej laktacji jest dodatkowym obciążeniem. W mleku zawartość magnezu ulega nieznacznym zmianom w zależności od okresu laktacji. W początkowej jej fazie wynosi 15-20 mg/100ml mleka, w okresie szczytowym obniża się do poziomu 11-12 mg/100ml, by przed zasuszeniem ponownie wzrosnąć do ok. 15mg/100 ml mleka.

Odpowiednie stężenie magnezu w surowicy jest ważnym czynnikiem działania przeciwbakteryjnego. Spadek surowiczej koncentracji Mg poniżej norm fizjologicznych prowadzi do obniżenia zdolności fagocytarnych komórek żernych. Kation magnezu jest niezbędny, wraz innymi metalami dwuwartościowymi we wszystkich etapach fagocytozy.

Magnez odgrywa także istotną rolę w kształtowaniu odporności swoistej. Jest niezbędny zarówno w procesie wiązania antygenu z RNA makrofaga, jak i w pierwszej fazie syntezy immunoglobulin. Przy braku magnezu nie dochodzi także do różnicowania limfocytów grasicy, co skutkuje zmniejszeniem ilości powstających przeciwciał.

Hipomagnezemia

Najogólniej mówiąc można stwierdzić, że hipomagnezemia jest zaburzeniem przemiany materii występującym na tle niedoboru Mg, głównie w płynach ustrojowych, stanowiącym jeden z istotnych elementów chorób produkcyjnych. Częstotliwość występowania stanów ostrej hipomagnezemii (w formie klinicznej noszącej nazwę tężyczki hipomagnezemicznej) waha się od 0.5 do 2.7% populacji bydła, natomiast w stadach problemowych nawet do 10-15%. Forma podkliniczna występuje dużo częściej – w stadach problemowych do 60% krów. Przyczyny występowania hipomagnezemii można odzielić na bezpośrednie, pośrednie i osobnicze.

1. Bezpośrednie:

- zawartość Mg w roślinach – powinna wynosić 0.2g% s.m w paszach zielonych i 0.4g% s.m. w paszach treściwych
- uwarunkowania geoklimatyczne, agrochemiczne i klimatyczne obniżające taką zawartość (a)gleby (bielicowe, piaszczyste, kwaśne, wapienne
- (b)nawożenie – zbyt wysoki stosunek K do Mg przekraczający 3:1, zbyt intensywne nawożenie azotowe, nadmiar wapnia w glebie
- (c)klimat – duża liczba opadów przy wysokiej temperaturze (lata tężyczkowe), przymrozki, zimne deszcze
- (d)okres wzrostu roślin (początek wegetacji i okres końcowy)
- (e)nadmiar fosforu, siarki, glinu czy rodanów

2.Pośrednie:

- zawartość organicznych składników w paszy
- obniżona zawartość włókna surowego w suchej masie (poniżej 18%)
- obniżona zawartość suchej masy
- nadmiar białka
- niski poziom lekkostrawnych węglowodanów

3.Osobnicze:

- wiek (powyżej 5 lat ryzyko hipomagnezemii wzrasta 2,5 raza)
- wysoka wydajność
- predyspozycje genetyczne, zaburzenia endokrynologiczne

Hipomagnezemia, występująca w postaci klinicznej tężyczki jest zespołem objawów z dominującą zwiększoną wrażliwością zwierząt na bodźce środowiskowe oraz obecnością różnego nasilenia skurczów koniczno-tonicznych poszczególnych partii ciała.

Tężyczka najczęściej występuje u krów mlecznych, w mniejszym nasileniu u cieląt, ale pojawia się także u bydła opasowego. U krów mlecznych obserwowana jest głównie w szczycie laktacji, szczególnie po pierwszym wypędzie na pastwisko lub rozpoczęciu skarmiania dużych ilości zielonek. Najczęściej pojawia się w 3-8 tygodniu laktacji w okresie kilku lub kilkunastu dni od momentu rozpoczęcia sezonu pastwiskowego. Około 80% zachorowań występuje w okresie wiosennym, pozostałe 20% przypada na okres jesienny. W nowoczesnych systemach chowu coraz częściej notuje się występowanie tężyczki oborowej, gdzie przy znacznej wydajności mlecznej podaje się pasze o zmniejszonej wartości energetycznej i ze względny niedoborem magnezu. Ta postać hipomagnezemii może występować nawet w późniejszej laktacji (3-4 miesięcy).

Przyczyny, przebieg i objawy

Najczęstszymi przyczynami warunkującymi występowanie hipomagnezemii klinicznej jest obniżona koncentracja magnezu w paszach, zwiększona zawartość potasu i związków azotowych oraz niska zawartość sodu i włókna surowego. Wymienione czynniki prowadzą w konsekwencji do spadku przyswajalności magnezu w przewodzie pokarmowym wartości poniżej 20%. Należy zwrócić uwagę na fakt, że zapotrzebowanie krowy mlecznej na Mg jest zdecydowanie większe niż innych zwierząt, gdyż w każdym litrze mleka krowa wydała ok. 0.12g tego pierwiastka.

Choroba u bydła mlecznego może objawiać się w trzech postaciach – ostrej, podostrej i chronicznej. Dominującymi objawami w formie ostrej jest zwiększona wrażliwość zwierząt na działanie bodźców środowiskowych objawiająca się stopniowym powstawaniem i nasilaniem skurczów toniczno-klonicznych różnych partii ciała. Zwierzęta chore odstają od stada i pojawia się u nich ślinotok wraz z wytrze-

szczęm gałek ocznych, rozszerzeniem źrenic oraz obserwuje się stany lękowe. Widoczna jest przeczułica skóry, a w zaawansowanej postaci występuje dochodzi do objawów zgrzytania zębami, sztywności w poruszaniu i szczękoscisku. Po zadziałaniu różnego rodzaju bodźców stresowych krowy mogą upadać na podłoże, pojawiają się skurcze klonicznie-toniczne mięśni głowy, szyi oraz klatki piersiowej i nasiloną dusznością mieszaną. Okresy podniecenia występują naprzemiennie z okresami apatii a chore zwierzęta potrząsają głową i często porykują. Obserwuje się wiosłujące ruch kończyn oraz zwiększoną częstotliwość oddawania kału i moczu. W tym okresie choroby słyszalne są arytmiczne, dudniące uderzenia mięśnia sercowego. Temperatura wewnętrzna ciała jest zmienna i wielokrotnie ulega podwyższeniu w trakcie nasilania się skurczów tonicznych. Objawem niepomysłnym wskazującym na możliwość szybkiego zejścia śmiertelnego jest rozwój postaci śpiączkowej. Padnięcia chorych zwierząt mogą występować już po upływie 30-60 minut od stwierdzenia pierwszych objawów, a śmiertelność leczonych przypadków może sięgać nawet do 15-25%, szczególnie przy równoczesnych zaburzeniach gospodarki energetycznej i wapniowo-fosforowej.

Rozpoznanie

Diagnoza choroby oparta jest na objawach klinicznych i badaniu laboratoryjnym krwi. Zawartość magnezu w surowicy chorych krów wynosi poniżej 0.5 mmol/l, natomiast w moczu jest prawie zerowa. Chorobie towarzyszy często obniżone stężenia wapnia (poniżej 2 mmol/l), obniżone stężenie sodu (poniżej 139 mmol/l) i podwyższone stężenie potasu (powyżej 4.7 mmol/l). Czasami we krwi obserwuje się także hipofosfatemie i hipoglikemie.

W rozpoznaniu różnicowym należy uwzględnić ostre przypadki nerwowej postaci ketozy, ostrą hipokalcemie, zatrucie azotynami oraz ołowiem.

Leczenie

Postępowanie lecznicze w stanach ostrej hipomagnezemii należy podjąć niezwłocznie i oprzeć na stosowaniu preparatów zawierających sole tego pierwiastka. Preparatami stosowanymi z wyboru są 20-25% siarczan magnezu w dawce 200-300ml lub 15%

glukonian magnezu w dawce 200-400 ml/500kg we wlewie dożylnym. Dobrze tolerowany jest także 20% roztwór chlorku magnezu w podobnej dawce. Dobre dawki, jej wielkość i czas podania muszą być skorelowane ze stanem klinicznym i wydolnością układu krążenia. Należy pamiętać, że przy infuzji dożylnej preparatów magnezowych konieczne jest stałe monitorowanie akcji serca. Glukonian magnezu jest środkiem bardziej bezpiecznym w podawaniu i dłużej działającym, lecz wolniej wywołuje efekt leczniczy. W stanach hipokalcemii i hipoglikemii konieczne jest stosowanie preparatów wapnia w połączeniu z roztworami glukozy. W przypadku niewystarczającego efektu terapeutycznego wskazane jest powtórzenie infuzji wymienionych środków po okresie 8-12 godzin. U krów, u których nastąpił powrót apetytu należy zmienić system żywienia wprowadzając pasze bogate w magnez. Najczęściej zalecanym środkiem jest tlenek magnezu w dawce 50g/szt/dzień przez okres co najmniej 7-14 dni.

Postać podostra hipomagnezemii

Ta forma choroby może trwać dłużej – przez 2-3 dni i charakteryzuje się okresowymi zaburzeniami w przyjmowaniu pokarmu, którym towarzyszy zwiększona pobudliwość zwierząt. Krowy mogą wykazywać chwiejność i sztywność chodu, trudności w podnoszeniu oraz drżenia włókienkowe poszczególnych partii mięśni szyi, łopatek i kończyn. Okresowe stany zwiększonej pobudliwości pojawiają się najczęściej w okresie udoju lub w trakcie badania klinicznego. Nagłe bodźce stresowe mogą doprowadzać zwierzęta do wystąpienia skurczów toniczno-klonicznych i upadku na podłoże. Rozpoznanie tej formy choroby oparte jest o mniej wyrażone objawy kliniczne i zmniejszenie surowiczego stężenia magnezu do poziomu 0.65-0.82 mmol/l.

Leczenie opiera się na stosowaniu tych samych preparatów, co w postaci ostrej, natomiast doustna dawka tlenku magnezu powinna być ustalona w tym przypadku na 30g dziennie.

Postać podkliniczna (chroniczna)

W tej postaci choroby brak jest charakterystycznych objawów klinicznych, pojawia się ona sezonowo i cechuje głównie przewlekłymi zaburzeniami stanu

zdrowia oraz zmniejszoną produkcją mleczną. W stadach krów można zaobserwować przypadki niedowładów kończyn, kulawizn oraz lizawości dużego stopnia. Często występuje zwiększona zapadalność na zaplenia wymion oraz rodzenie słabych cieląt. W surowicy obserwuje się nieznaczne zmniejszenie stężenia magnezu (poniżej 0.8 mmol/l) oraz obniżony poziom glukozy i podwyższoną koncentrację wolnych kwasów tłuszczowych. Leczenie tej postaci choroby polega na systematycznym suplementowaniu diety w Mg, najczęściej za pomocą tlenku magnezu w ilościach podobnych do tych, jakie są stosowane w postaci podostrej.

Tężydzka hipomagnezemiczna cieląt

Choroba może występować przy jednostronnym żywieniu cieląt mlekiem w wieku 2-4 miesięcy. Powstaje wskutek stałego zwiększania się zapotrzebowania organizmu cieląt na magnez i stałej jego ilości w 1 litrze mleka (0.12g). Niedobór Mg jest potęgowany przez zmniejszenie jego absorpcji w przewodzie pokarmowym od 6 tygodnia życia z 50% do 20-30%. Dodatkową przyczyną powstawania tężydzki u cieląt starszych może być skarmianie sianem i kiszonką o małej zawartości magnezu. U cieląt dotkniętych procesem chorobowym surowicze stężenie Mg wynosi 0.22-0.33 mmol/l. Ten stan hipomagnezemu często jest komplikowany przez hipokalcemię, czemu towarzyszy nasilanie się objawów chorobowych.

U chorych cieląt obserwuje się trudności z poruszaniem, dużą lizawość, czasami biegunkę oraz zwiększoną wrażliwość na bodźce środowiskowe. W przypadkach zalegania pojawiają się skurcze kończyn, może wystąpić nadmierne ślinienie, zgrzytanie zębami i bezwolne oddawanie kału i moczu. Zejście śmiertelne może nastąpić już w ciągu 20-30 minut od zauważenia objawów klinicznych. Leczenie oparte jest na stosowaniu dożylną infuzji 10%

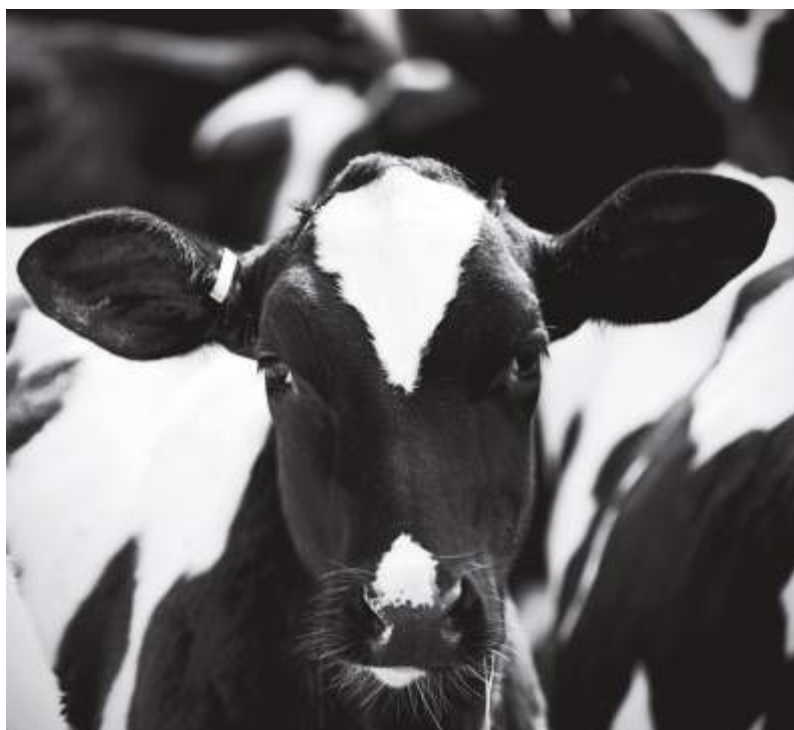
roztworu siarczanu magnezu w ilości 100 ml na cielę. Ze względu na możliwość szybkiej mobilizacji rezerw kostnych magnezu często wystarcza jednokrotne podanie preparatu. W stadach bydła, których tężydzka cieląt może być istotnym problemem należy profilaktycznie stosować suplementację doustną Mg w postaci tlenku lub węglanu w ilościach następujących: 1g Mg/dziennie u cieląt do 5 tygodnia życia, 2g u cieląt do 10 tygodnia życia i 3g u cieląt do 15 tygodnia życia.

Reasumując należy stwierdzić, że ze względu na bardzo ważną rolę jaką odgrywają wapń i magnez w organizmie wysokowydajnej krowy mlecznej, częste występowanie ich niedoboru i związanych z tym różnych zaburzeń zdrowotnych, szczególnie w okresie okołoporodowym, suplementacja tego makroelementów wydaje się być jednym z podstawowych czynników zapewniających właściwy status zdrowotny krów i zdecydowanie zmniejszającym straty produkcyjne ponoszone przez hodowcę.

Przemysław Sobiech Wipasz S.A.

MLEKOWIT **Mg** - jest premiksem o 9% zawartości magnezu. Przeznaczony jest do uzupełniania niedoborów tego pierwiastka w okresie żywienia pastwiskowego. Stosowanie Mlekowitu Mg skutecznie przeciwdziała występowaniu tężyczki pastwiskowej.

OFERTA PRODUKTÓW WIPASZ DLA BYDŁA OBEJMUJE:

MIESZANKI UZUPEŁNIAJĄCE ■ KONCENTRATY ■ DODATKI MINERALNO-WITAMINOWE
KOREKTORY ENERGETYCZNE ■ BUFORY ■ PREPARATY MLEKOZASTĘPCZE ■ MIESZANKI DO ODCHOWU CIELĄT

Zapraszamy do współpracy

WWW.WIPASZ.PL

| BYDŁO |

Praktyka hodowlana i inwestycje.

Przemysław Frańczak - Wipasz S.A.

Polska jest w tej chwili największym producentem mięsa drobiowego w Unii Europejskiej. Wedle prognoz ekspertów Europejskiego Urzędu Statystycznego, tempo wzrostu produkcji może zostać utrzymane, a powodami są: popyt eksportowy na nasze mięso, konkurencyjność cenowa drobiu wobec wieprzowiny i wołowiny oraz przewidywany zysk.

Ferma brojlerów rodziny Rzewuskich: Sławomira, Adama oraz Roberta łączy w sobie wieloletnią tradycję i praktykę drobiarską z dążeniem do nowoczesności i dalszego rozwoju biznesu. Stanowi doskonały przykład na to, że na dużej wiedzy oraz dobremu doradztwu można zbudować nowoczesną produkcję, w której doświadczenia są tarczą przed popełnianiem błędów. Natomiast młodość i odwaga inwestycyjna są źródłem innowacji, rozwoju i natchnienia w poszukiwaniu nowych rozwiązań produkcyjnych.

Tak wszystko się zaczęło...

Rodzina Rzewuskich swoją przygodę z rolnictwem rozpoczęła w latach 90-tych. Gospodarstwa przejęli po swoich rodzicach oraz dziadkach 20 lat temu w powiecie łukowskim na Lubelszczyźnie. Ogólna powierzchnia wszystkich gospodarstw to około 120 ha. *Zajmowaliśmy się produkcją zboża, ziemniaków oraz usługami rolniczymi.* Po raz pierwszy styczność z drobiem miał Robert Rzewuski podczas prac zarobkowych w roku 2001. Postanowił założyć hodowlę gęsi w ilości około 1500 sztuk. Od 2006 roku zainwestował w budowę nowego obiektu na 20 tysięcy sztuk broilera. W ślady za swoim bratem poszedł Adam, budując kurnik w 2007. *Obserwując rynek oraz rozwój drobiarstwa w Polsce postanowiliśmy zwiększyć swoją produkcję poprzez budowanie nowych obiektów na ilość 65 tysięcy każdy - przypomina sobie Lucyna, małżonka Adama Rzewuskiego.*

Fot.1: Obiekt 1 - właściciel Adam Rzewuski

Profil działalności

Był i nadal jest to idealny teren na prowadzenie produkcji zwierzęcej. Wokół same lasy, kurniki są odizolowane od zamieszkanym terenów i od innych ferm. Podpisano umowę na odbiór mięsa z zakładem drobiarskim w Lublinie. Hodowla brojlerów kurcząt nie jest zbyt obciążająca, jednak wymaga, aby cały czas trzymać rękę na pulsie. *Codziennie kurczaki doglądam, podaje leki, dwa razy w ciągu doby usuwa się martwe sztuki. Z jednego rzutu jest średnio do 2% sztuk odpadów z całego obiektu. Wszystkie trafiają do firmy utylizacyjnej. Cykl hodowlany, w zależności od gatunku drobiu i potrzeb odbiorcy, trwa od 35 do nawet 44 dni. Po tym okresie następuje odbiór i na około 10 dni kurnik zostaje pusty. Jest to czas na posprzątanie. Trzeba usunąć obornik, przeprowadzić dokładną dezynfekcję* - wspomina Adam Rzewuski.

Program żywieniowy

Odpowiednio skomponowana pasza potrafi skrócić cykl hodowlany oraz zwiększyć przyrosty w znaczącym stopniu. A jak łatwo się domyślić, krótszy cykl, lepszy przyrost to możliwość większej liczby wstawień i większych dochodów. Kurczęta żywione są paszami z zakupu firmy Wipasz na wszystkich obiektach. *Dzięki doskonałemu zbilansowaniu paszy oraz nowoczesnej produkcji osiągamy znakomite wyniki, pozwalające pozytywnie patrzeć w przyszłość* - dodaje Robert Rzewuski wraz z małżonką.

Ferma dzisiaj

Na dzisiaj nasze rodzinne gospodarstwo posiada 5 obiektów hodowlanych, dzięki czemu możemy produkować roczną ilość kurczaka w liczbie przybliżonej do 2 milionów sztuk. W najbliższej przyszłości planujemy zwielokrotnić produkcję, co pozwoliłoby na redukcję kosztów zakupowych takich jak: pasza, leki, dezynfekcja itp.

Fot.2: Obiekt 1 - właściciel Robert Rzewuski

Dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań w kurnikach jak:

- odpowiednia wentylacja
 - pojenie automatyczne
 - unikalny system zadawania paszy firmy Landmeco (konstrukcja karmidła sprawia, że pasza jest bardzo dobrze eksponowana na linii wzroku pisklęcia, dając tym samym dostęp, do paszy jakiego wcześniej nie było),
 - ogrzewanie centralne - lepsze warunki klimatyczne dla kurczaka (brak wilgoci, sucha ściółka).
- Wszystko to jest sterowane komputerowo. Komputer steruje jedzeniem, piciem, oświetleniem. Gdy temperatura jest za wysoka lub nie ma paszy, włącza się alarm, który słycać w domu.* – opowiada Sławomir Rzewuski. Wszystkie obiekty są monitorowane 24h/doba.

Bioasekuracja oraz ptasia grypa

Jak podaje Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), rygorystyczne egzekwowanie zasad bezpieczeństwa biologicznego jest najbardziej skutecznym sposobem zapobiegania rozprzestrzeniania się ptasiej grypy (H5N8) w stadach drobiu. Eksperti stworzyli ranking środków bezpieczeństwa biologicznego, które powinny być realizowane w różnych miejscach w gospodarstwie, sklasyfikowanych jako obszary wysokiego bądź niskiego ryzyka:

- zabezpieczyć budynki, w których utrzymywany jest drób oraz paszę przed dostępem dzikich zwierząt, w tym ptaków;
- nie karmić i nie poić drobiu na zewnątrz budynków inwentarskich,
- stosować w gospodarstwie odzież i obuwie ochronne;
- stosować maty dezynfekcyjne w wejściach do budynków, w których utrzymywany jest drób

Pojazdy Wipasu dostarczające paszę bezwzględnie przestrzegają zasad bioasekuracji. Przed każdorazowym wjazdem i wyjazdem z terenu fermy dezynfekują pojazd w szczególności nadkola, opony oraz podwozie. *Kierowcy ciężarówek wyposażeni są w jednorazowe kombinezony, obuwie i rękawiczki i za każdym razem z nich korzystają* - opowiada Robert Rzewuski.

Planowane inwestycje

W najbliższej przyszłości planujemy rozbudowę rodzinnej fermy. Planowana inwestycja będzie realizowana w zgodzie ze wszystkimi standardami dotyczącymi zarówno budowy fermy drobiu, jak i dobrostanu zwierząt oraz z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Zakładamy dalsze bardzo dobre wyniki hodowlane i przyzwoitą cenę tuszki na rynku drobiarskim, za czym idzie budowa kolejnych nowoczesnych obiektów, każdy na około 4000m². Przy budowie nowych kurników pomocne są kredyty preferencyjne z dofinansowaniem ARiMR, które mocno przyspieszają terminy realizacji naszych inwestycji - wspomina Lucyna Rzewuska.

Przemysław Frańczak - Wipasz S.A.

Fot.3: Przygotowania przed wstawieniem

Fot.4: Nowoczesność i funkcjonalność

Fot.5: Obiekt - właściciel Sławomir Rzewuski

Hodowca z pasją.

Państwo Żochowscy w miejscowości Kamińskie Wiktory (gm. Poświętne) od czterdziestu lat prowadzą gospodarstwo skierowane na hodowlę bydła. Dziś, posiadając 550 sztuk pogłowia bydła (230 krów dojnych, pozostałe to jałówki, buhaje oraz opasy) oddają do mleczarni ponad 2,25 mln litrów mleka rocznie (187 tysięcy miesięcznie) i tym samym stając się jednym z największych producentem mleka na Podlasiu.

Anna Kula - Wipasz S.A.

Początki prowadzenia gospodarstwa przez głowę rodziny - Pana Stanisława - sięgają roku 1977, kiedy to przejął on od swoich rodziców około 15-hektarowe gospodarstwo z ośmioma krowami. Wówczas było to po prostu niewielkie gospodarstwo, o które trzeba było zadbać i w nie zainwestować. W tym samym roku Pan Stanisław poznał Panią Krystynę, a po ślubie wszystko zaczęło się rozwijać.

Początki, to prowadzenie wychowalni buhajów hodowlanych, które były odsprzedawane. Następnie, w latach dziewięćdziesiątych, wybudowali jedną z pierwszych w okolicy oborę wolnostanowiskową na płytce ścielonej ściółką, z „deltami” zgarniającymi nieczystości. Kolejną oborę – taką na rusztach z legowiskami na matach – Państwo Żochowscy wybudowali w 2006 roku. I tak, dzisiaj stado Pana Stanisława liczy ponad 550 sztuk bydła, a areal gospodarstwa to około 300 ha (razem z dzierżawami). Z tego około 120 ha przeznaczonych jest pod zasiew kukurydzy, następne 100 ha to trawy, a pozostałe to zboża.

Można powiedzieć, że wszystko szło jak należy do 2012 roku, kiedy to rodzinę spotkała ogromna tragedia. W wypadku samochodowym zginął najstarszy syn Janusz, będący jednocześnie właścicielem gospodarstwa. Ta dramatyczna sytuacja długo nie pozwalała się rodzinie otrząsnąć, odciskając ogromne piętno na ich dalszym życiu. Trzeba było się jednak zebrać w sobie i stawić czoła temu, co przynosił czas. Wszystkie zdobywane na dzień dzisiejszy nagrody i wyróżnienia (a jest ich bardzo dużo) dedykują najstarszemu synowi.

Od tego momentu poza głową rodziny, czyli Panem Stanisławem oraz jego żoną, gospodarstwem zajmuje się córka Ania (studentka zootechniki na SGGW)

w Warszawie) oraz najmłodszy syn Maciej (również student na SGGW). Pomagają im w tym pozostałe córki – Agata, Małgorzata. Dzieci podzieliły się obowiązkami i tak – Ania zajmuje się tematami zootechnicznymi, a Maciej bardziej tym, co związane z maszynami i uprawą. Nie ukrywają, iż jest to ciężka i bardzo odpowiedzialna praca. Jednakże wszystko to, co robią sprawia im przyjemność, ponieważ miłość do zwierząt i pasję przejęli od ojca. Pan Stanisław wraz z rodziną jednogłośnie stwierdza, że trzeba kochać to, co się robi, a do zwierząt należy podchodzić z sercem.

Poza wzorową hodowlą bydła Państwo Żochowscy mogą pochwalić się nie lada osiągnięciami na polu zasad oceny i selekcji młodych buhajów. Wszystkie buhajki, po odpowiednich kojarzeniach są tu badane i od niemal urodzenia znana jest ich genomowa wartość hodowlana. Pan Stanisław, jako jedyny hodowca indywidualny, ma swoje buhaje we wszystkich stacjach hodowlanych w Polsce. Mowa tu zarówno o spółkach państwowych, jak i prywatnych. W swoim stadzie Pan Stanisław ma kilkanaście linii matecznych krów, które rok rocznie zdobywają najwyższe trofea we wszelkich konkursach w Polsce. Najlepszym dowodem na to, są osiągnięcia chociażby z ostatniej wystawy podczas targów w Szepietowie, gdzie zwierzęta Pana Stanisława zgarnęły niemal wszystkie nagrody.

Warto powiedzieć też o tym, że najstarsza krowa w gospodarstwie Państwa Żochowskich ma 12 lat. Jej produkcja wynosi ponad 100 000 litrów mleka (to tzw. stutysięcznica). Pochodzi ona z linii Veela i jest w tej chwili cielna po raz dziesiąty.

Wszystko to efekt ciężkiej pracy i zaangażowania całej rodziny w rozwój, dbałość i prawidłowe funkcjonowanie gospodarstwa.

Pan Stanisław nie ukrywa, że to, co osiągnął do tej pory nie byłoby możliwe bez ciągłego inwestowania i modernizacji gospodarstwa. Ponieważ na większość dopłat się nie kwalifikuje – wszystko robi ze środków własnych. Ale jak zgodnie twierdzi cała rodzina – o zwierzęta trzeba dbać, podnosić ich dobrostan i poprawiać warunki życia, bo to wszystko przekłada się także na opłacalność gospodarstwa.

Państwo Żochowscy współpracują z firmą WIPASZ od ponad siedmiu lat i od samego początku gospo-

darstwem „opiekuje się” Adam Grochowski. Hodowcy bardzo sobie chwalą współpracę, bo jak twierdzą, za wysokiej jakości produktami, idzie też bardzo solidna obsługa ze strony doradcy żywieniowego. Jak mówi Pan Stanisław - *Adam jest zawsze, Kna każde zawołanie i służy pomocą w każdej chwili. Można na niego liczyć w każdej sytuacji.*

Gospodarstwo Państwa Żochowskich jest jednym z największych na Podlasiu. To także wzór i przykład tego, że ciężka praca, miłość do tego, co się robi i inwestycje w to, co już się posiada, to droga do osiągnięcia tego, o czym się marzy i co staje się celem.

Ryzyko się opłaca...

Pan Andrzej Morgunowicz zajmuje się gospodarstwem hodowlanym trzody chlewnej we wsi Studzianka niedaleko Białej Podlaskiej. Mimo, iż działania w tym kierunku rozpoczął dopiero trzy lata temu, to już widać efekty i potencjał inwestycji .

Anna Kula - Wipasz S.A.

Pan Andrzej wraz z żoną i dwoma niemal dorosłymi synami mieszkają w Białej Podlaskiej. Do roku 2014 nie był on związany w żaden sposób z hodowlą, ale zawsze ciągnęło go na wieś. I tak, trzy lata temu pojawiła się wizja, chęć podjęcia ryzyka i spróbowania sił w czymś zupełnie nowym. W lokalnej gazecie pojawiło się ogłoszenie gospodarstwa na sprzedaż, które przyciągnęło uwagę Pana Andrzeja. Nie zastanawiał się długo, bo już po tygodniu „namysłu” zapadła decyzja o zakupie ziemi.

Owo „gospodarstwo” zakupione przez Pana Andrzeja, to w zasadzie dwa stare budynki po oborach, które Pan Andrzej zaadoptował i zmodernizował pod potrzeby stworzenia chlewni. I tak po niedługim czasie hodowca zrobił pierwsze wstawienie na osiemset sztuk, które następnie sprzedał na wolny rynek. I jak am twierdzi - *nie było to dobre posunięcie, ponieważ zrobiłem to na własną rękę...podjąłem ryzyko, ale się nie zniechęciłem.*

Kolejne wstawienia robione były już w ramach programu tuczu nakładczego Wipasz i to się opłacało, czego dowodem jest nowopowstały trzeci budynek gospodarski. Program ten daje hodowcy komfort i bezpieczeństwo, ponieważ wszystko jest dbale i transparentnie prowadzone i nadzorowane przez odpowiednio wykwalifikowanych ludzi. Jak mówi hodowca - *wszystko jest przypilnowane i uczciwe od zakupu prosiaka do jego sprzedaży.* W tej chwili Pan Andrzej wstawia około 1600 sztuk i to jeszcze nie koniec planów rozwojowych.

Pan Andrzej nieśmiało zdradził nam swoje plany dotyczące budowy kolejnej tuczarni na 1900 sztuk. W Łomazach, gdzie znajduje się druga działka Państwa Morgunowicz już zalane są fundamenty, a pierwsze wstawienie przewidywane jest na wrzesień 2017 roku. Skąd taka decyzja? - *To oczywiste... inwestycja wiąże się z tym, że jak robi się wyniki i chce się zarabiać, to trzeba budować i rozwijać się* – mówi Pan Andrzej. Co prawda pierwsze gospodarstwo powstało z własnych środków, to drugie już budowane będzie we współpracy z bankiem.

Pan Andrzej, poza współpracą w obszarze kontraktacji, od początku swojej działalności żywi zwierzęta produktami firmy Wipasz. Gospodarz nie ukrywa, że dzięki sąsiadowi, który polecił mu nasze produkty rozpoczął owocną i opłacalną kooperację. Jako osoba nie mająca wiedzy i doświadczenia w branży podjął ryzyko i, jak sam twierdzi, dzięki wsparciu doradców Wipasz - warto było. Pan Andrzej zaznacza też, że teraz, kiedy jego gospodarstwo znajduje się w strefie żółtej (bardzo blisko strefy niebieskiej) jeżeli chodzi o ASF, on nadal ma wsparcie ze strony serwisu Wipasz, który pomaga spełnić wszelkie wymagane warunki bioasekuracji.

Gospodarstwo Państwa Morgunowicz jest namacalnym dowodem na to, że warto ryzykować, inwestować oraz korzystać z wiedzy i doświadczenia innych. Poziom i możliwości jaki prezentuje hodowla Pana Andrzeja świadczą o tym, że kompleksowe działania okazują się być bardziej ekonomiczne i z czasem dają możliwość zbudowania i prowadzenia rozwojowej oraz dochodowej fermy.

Najwyższej jakości surowce - podstawą sukcesu.

Od jakości surowca zależy jakość paszy

Do produkcji naszych pasz pozyskujemy surowce najwyższej jakości. Jesteśmy przekonani, że tylko takie postępowanie umożliwi nam produkowanie pasz o wysokim poziomie jakości odpowiadającym oczekiwaniom naszych Hodowców. WIPASZ dysponuje profesjonalnym Laboratorium Centralnym oraz Laboratoriami Terenowymi, których zadaniem jest stała i wnikliwa kontrola jakości, zarówno dostarczanych surowców, jak i pasz przez nas produkowanych.

Podstawą sukcesu najwyższej jakości surowce

Wszystkie skupowane przez nas surowce poddawane są intensywnej i systematycznej kontroli jakości.

Dysponujemy kompletnie wyposażonymi laboratoriami, które zabezpieczą szybką i rzetelną ocenę dostarczanego zboża lub kukurydzy. Laboratoria działające przy wszystkich naszych zakładach produkcyjnych wyposażone są w nowoczesny sprzęt w technice NIR do pełnej i bardzo szybkiej analizy parametrów jakościowych przyjmowanych surowców.

Partnerstwo

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszych dostawców, dążymy do budowania długofalowych relacji, czego konsekwencją jest zawieranie wieloletnich umów kontraktacyjnych. Zapewniamy obiektywną ocenę dostarczonego surowca i rzetelność w regulowaniu należności. Współpracujemy zarówno na bazie dostaw bezpośrednio do naszych lokalizacji jak i odbioru przez nas surowca z magazynu klienta.

Zakup surowców

Zakupy surowców odbywają się całorocznie, zarówno przez nasze punkty skupu, jak i za pośrednictwem przedstawicieli terenowych Działu Zakupu Surowców. Wycena surowców odbywa się w oparciu o ceny rynkowe, które są stale przez nas monitorowane, w celu zapewnienia profesjonalnej obsługi naszych dostawców. Badamy wszystkie niezbędne parametry dostarczanych surowców, premiuje ich jakość i jednorodność.

Co nas wyróżnia?

Wipasz S.A. od wielu lat udowadnia swoją solidność w zakresie współpracy z Dostawcami surowców.

Cechuje nas:

- przejrzystości warunków skupu,
- rzetelna ocena dostarczanego surowca w nowoczesnych laboratoriach, które pozwalają na szybką i obiektywną analizę,
- rzetelna wycena dostarczonego surowca na podstawie jasno określonych parametrów,
- terminowość płatności.

Z polskich pól na polski stół

W chwili obecnej z dumą możemy poinformować, że nastąpiła pionowa integracja łańcucha dostaw - od dostawców polskiego zboża po Zakład Drobiarski WIPASZ, który dostarcza produkty do ostatecznego konsumenta. Czujemy się odpowiedzialni

za zdrowe i bezpieczne żywienie zwierząt i ludzi – to dla nas najwyższe wartości, na których opieramy naszą działalność. Chcemy, żeby nasi konsumenci kupowali żywność z pełną świadomością i przekonaniem dobrego wyboru. Ponieważ jesteśmy firmą w 100% opartą na polskim kapitale, a do wytwarzania pasz stosujemy najwyższej jakości polskie surowce, uzasadnione jest używane przez nas hasło: „Z polskich pól na polski stół”.

Elewatory zbożowe

Skupujemy zboża w sześciu lokalizacjach na terenie kraju, tj. w Krośnie/k Pałęka, Morągu, Wadągu, Gałwunach k/Kętrzyna, Kole k/Konina, Miedzyrzecu Podlaskim, Witkowie i Zadąbrowiu (szczegóły poniżej). Łączna powierzchnia magazynowa WIPASZ S.A. to około 500.000 ton. Dodatkowo posiadamy możliwość suszenia skupowanego rzepaku, zboża i kukurydzy. Zakupione surowce przechowywane są zgodnie ze wszystkimi normami, w celu zachowania ich parametrów jakościowych.

Najnowsza inwestycja

Już ruszył skup zbóż w nowo wybudowanym elewatorze w Zadąbrowiu. Inwestycję zrealizowaliśmy na potrzeby rynku i jest to baza magazynowa, która może pomieścić nawet 120 tysięcy ton zbóż, w tym kukurydzy, pszenicy, rzepaku, słonecznika i innych. Na terenie, poza skupem, odbywać się będzie czyszczenie i suszenie dostarczanych produktów rolnych.

KONTAKT DO ELEWATORA - ZADĄBROWIE

Zadąbrowie 301
37-716 Orły
woj. podkarpackie

tel. 669 994 479
tel. 663 992 843
tel. 605 287 855

Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych

(stan prawny na dzień 27 lipca 2017 r.)

Piotr Włodawiec - radca prawny, Kancelaria PROKURENT

Drodzy Czytelnicy,

w ostatnich tygodniach weszła w życie regulacja prawna, która wywołała spore zamieszanie w sektorze rolno-spożywczym, ponieważ dała Agencji Rynku Rolnego nowe uprawnienia.

Do czasu wejścia w życie nowej regulacji mało kto zdawał sobie sprawę, że w polskim porządku prawnym obowiązuje przepis, który zobowiązuje strony transakcji, której przedmiotem jest dostawa produktów rolnych do zawarcia umowy w formie pisemnej. Umowa musi zawierać warunki, o których mowa w art. 38 § 1 Ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 18 września 2015 r. poz. 1419).

Można powiedzieć, że ww. przepis pozostawał martwy do czasu uchwalenia przez Parlament ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Na skutek uchwalenia ww. ustawy Agencja Rynku Rolnego zyskała nowe uprawnienia, a konkretnie Dyrektor Oddziału Terenowego ARR. W przypadku, gdy: (1) dochodzi do nabycia produktów rolnych bez umowy; (2) dochodzi do nabycia produktów rolnych na podstawie umowy, która nie spełnia wymagań przewidzianych prawem – nabywca może zostać ukarany karą pieniężną w wysokości 10 % zapłaty w rozumieniu art. 29 § 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U.

z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.). Co istotne kara wymierzana jest w drodze decyzji administracyjnej przez Dyrektora OT ARR właściwego według miejsca siedziby lub zamieszkania nabywcy. Egzekucja nałożonych kar pieniężnych następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Kto ma obowiązek zawierać umowy?

W obowiązujących przepisach prawa trudno jest doszukać się ograniczeń co do formy prawnej producenta i muszę przyznać, że nie udało mi się znaleźć definicji legalnej tego pojęcia. Można przyjąć, że producentem jest podmiot wytwarzający produkty rolne. Za produkty rolne uważa się wszystkie produkty wymienione w załączniku I do Rozporządzenia 1308/13. Jako przykłady produktów rolnych można wskazać: żywe zwierzęta (świnie, bydło), mięso świeże, schłodzone lub zamrożone.

Moim zdaniem w obowiązującym stanie prawnym obowiązek zawierania umów w formie pisemnej dotyczy całego łańcuch dostaw tj. od producenta do przetwórcy danego produktu rolnego. Można przyjąć, że gdy dany produkt zostanie przetworzony to przetwórca staje się producentem nowego produktu.

Jakie umowy powinny być zawarte w formie pisemnej?

Wykładania profiskalna oraz ostrożnościowa skłania do twierdzenia, że wymóg zawierania umów w formie pisemnej dotyczy wszystkich umów na podstawie, których dochodzi do dostarczenia produktów rolnych.

Będą to umowy nazwane, które uregulowane są w kodeksie cywilnym (umowa sprzedaży, dostawy, kontraktacji), jak również umów nienazwanych, których treść strony kształtowały będą na podstawie zasady swobody umów.

Jakie elementy powinna zawierać umowa?

Umowa powinna zostać sporządzona przed dostawą i podpisana przez upoważnionych przedstawicieli. W treści umowy musi być określona cena do zapłaty za dostawę, która jest niezmienna albo obliczona przez połączenie różnych czynników określonych w umowie, które mogą obejmować wskaźniki rynku odzwierciedlające zmiany warunków na rynku, dostarczoną ilość oraz jakość lub skład dostarczonych produktów rolnych.

RATIO LEGIS

W uzasadnieniu do projektu ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, wyjaśniono, że wprowadzone rozwiązania mają na celu poprawę funkcjonowania rynku produktów rolnych w relacjach producent rolny – nabywca. Wprowadzenie sankcji za niedochowanie wymogu formy pisemnej umów dostarczenia produktów rolnych należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia, stanowi uzupełnienie systemu kar pieniężnych za stosowanie nieuczciwych praktyk polegających na wykorzystywaniu przewagi kontraktowej, które może również nakładać Prezes UOKiK (to jest temat na oddzielny artykuł).

Co sądzą?

Współpracując z sektorem rolno-spożywczym od wielu lat, mogę stwierdzić, że z prawnego punktu widzenia zawieranie umów w formie pisemnej porządkuje wiele spraw i jest pożądane. Stoję na stanowisku, że sam fakt zawarcia umowy w formie pisemnej nie spowoduje automatycznej poprawy pozycji negocjacyjnej jednej ze stron transakcji. Jeśli popatrzymy na obszerne umowy, które zawierają dostawcy z sieciami handlowymi (które od strony prawniczej są dopracowanymi dziełami), to po lekturze takiego dokumentu wiemy kto ma silniejszą pozycję. Idąc dalej, gdyby nie było umowy to nie byłoby również postanowień uprawniających jedną ze stron do naliczania kar umownych.

Mam obawy i wątpliwości, czy omawiana regulacja nie doprowadzi do sztucznego przeregulowania handlu, wydłużenia procesów zakupów oraz konieczności stworzenia nowych administracyjnych stanowisk pracy.

Skrajnie niekorzystnym rozwiązaniem jest obowiązek zawierania umów w formie pisemnej biorąc pod uwagę obecny rozwój techniki, zmiany w zakresie form czynności prawnych, możliwości kontaktu obywatela z administracją przez platformę ePUAP.

Mogę przypuszczać, że najbliższych tygodniach ilość wygenerowanych problemów spowoduje, że dojdzie do nowelizacji omawianej regulacji.

Market czy bazarnek?

Gdzie Polacy kupują żywność?

Joanna Budzichowska - Wipasz S.A.

Wysoki wzrost sprzedaży w sieciach dyskontowych świadczy o wyższym zaufaniu konsumentów do marketów. Nie ma się czemu dziwić, ponieważ produkty jakie pojawiają się w marketach poddawane są wysokim kontrolom jakościowym. Kupując produkt w sieci handlowej mamy na opakowaniu informację o pochodzeniu, terminie wyprodukowania oraz przydatności do spożycia, znak weterynaryjny dający prawo do wprowadzania produktów na rynek. Są to rzeczy bardzo istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny, a zarówno takie których bazarnek nie jest w stanie zagwarantować.

Wipasz SA jest jednym z największych dostawców drobiu w kraju i za granicą – co daje nam prawo do zabrania głosu w temacie porównania jakości produktów w markecie a na bazarze. Naszymi odbiorcami są sieci handlowe, które stawiają przed nami obowiązek uzyskiwania licznych certyfikatów jakościowych. Praca podczas produkcji drobiu jest dzięki temu wystandaryzowana i łatwa w kontroli, a to daje możliwie najwyższą jakość produktu i bezpieczeństwo konsumenta. Oczywiście pamiętamy te piękne czasy, kiedy wraz z babcią szliśmy na bazarnek po kurczaka na rosół. Ale to było w momencie, kiedy świadomość odbiorców w zakresie zagrożeń, jakie niesie ze sobą spożywanie nie identyfikowalnego mięsa, była bardzo niska. Nasz wzrost świadomości i wysokich oczekiwań wśród konsumentów bardzo cieszy i pozytywnie nastraja na przyszłość, ponieważ dla nas jakość oferowanych produktów i spełnianie najwyższych oczekiwań, to codzienność.

Warto, jako świadomy konsument, zdawać sobie sprawę z bardzo ważnych aspektów związanych z dostarczaniem mięsa drobiowego do ostatecznego odbiorcy.

Regulacje prawne dotyczące nadzoru hodowli określają jasno, że kontroli poddawane są hodowle liczące powyżej 5 tysięcy ptaków, więc niestety ale przydomowe „hodowle” liczące kilkadziesiąt sztuk ptactwa najczęściej nie są nadzorowane przez lekarzy weterynarii. Co za tym idzie, nie przeprowadzane są badania na obecność Salmonelli, a ptaki ubijane w niehigienicznych (domowych) warunkach są narażone na zakażenie podwójnie, ponieważ nie ma możliwości utrzymania odpowiedniej czystości mikrobiologicznej. Bardzo łatwo zarazić się Salmonellą, wystarczy, że przygotowując posiłek zaczniemy od krojenia mięsa, które jest zakażone i nie wypierzemy zwykłej deski do krojenia i później położymy tam chleb lub wędliny. Mięso skażone mikrobiologicznie zdecydowanie szybciej się psuje i już po 2-3 dniach od uboju nie nadaje się do spożycia. Dla porównania w naszym zakładzie

Wipasz obowiązuje deklaracja: maksymalna czystość mikrobiologiczna, co pozwala nam na zagwarantowanie wielokrotnie dłuższego okresu świeżości, bez używania jakichkolwiek środków chemicznych.

Utrzymanie czystości mikrobiologicznej w ubojni Wipasz jest związane z wieloma badaniami, które są przeprowadzane na ptactwie kierowanym do uboju. Pobierany jest materiał na badania i dopiero po uzyskaniu wyniku zezwalającego na ubój jest on wykonywany. Dodatkowo wykonujemy cały szereg badań samego mięsa z każdej partii.

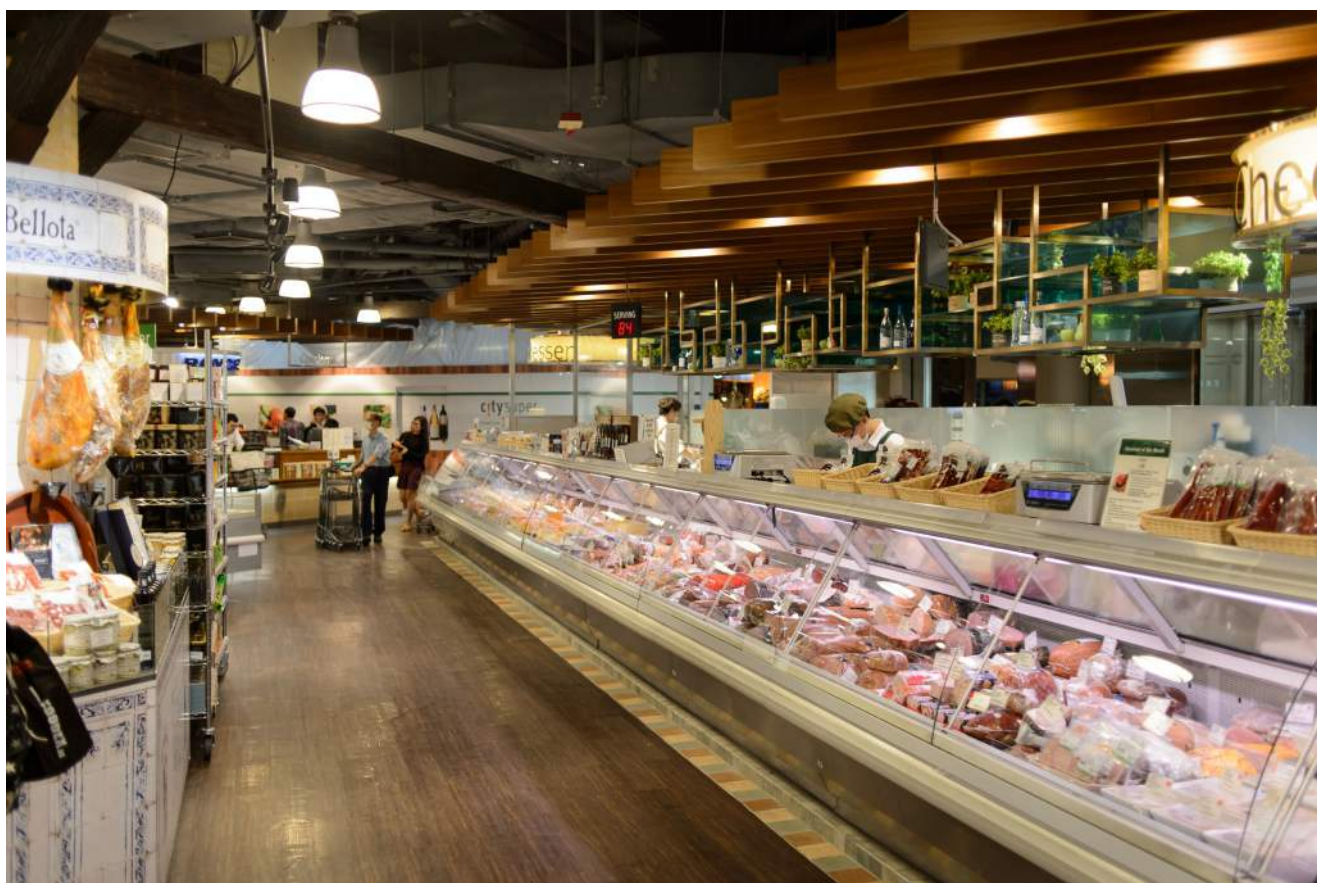
Mięso luzem leżące na bazarku jest praktycznie nieidentyfikowalne – ciężko stwierdzić nawet, czy jego pochodzenie jest polskie. Nie wiemy, w jaki sposób było dostarczone do miejsca sprzedaży- czy został zachowany ciąg chłodniczy, który ma wyjątkową ważność w utrzymaniu właściwej flory bakteryjnej. W przypadku zatrucia trudno sprawdzić, w którym momencie doszło do skażenia i wyeliminować źródło.

Mięso przez nas dostarczane do marketów ma numer partii, który jest „paszportem” dającym mu zie-

lone światło do spożycia. Stanowi pełną informację o pochodzeniu mięsa, jego uboju, transporcie – cały proces produkcyjny jest ukryty w numerze partii.

Często ludzie obawiają się informacji „pakowane w atmosferze ochronnej”, a to nic innego jak zmienne proporcje tlenu, azotu i dwutlenku węgla czyli składniki powietrza atmosferycznego w innej proporcji, aby uniemożliwić rozwój bakterii – tu nie potrzeba żadnej chemii, ani konserwantów.

Każdy z nas ma swoje przyzwyczajenia i każdy ma swoje przekonania ale bezpieczeństwo i zdrowie są zawsze najważniejsze. Jako świadomi konsumenci chcemy wiedzieć co trafia na nasz stół. Dlatego wybieramy produkty NaszKurczak marki Wipasz.

Otwarcie obory Umiński...

Anna Kula - Wipasz S.A.

W dniu 4 marca br. uczestniczyliśmy w uroczystym otwarciu obory dla bydła mlecznego w miejscowości Tłubice w gminie Bielsk. Gospodarzami tej imponującej imprezy, którą odwiedziło około 350 osób, byli Państwo Aneta i Adam Umiński. Młodzi hodowcy przejęli inwentarz w 1999 roku, a było to 25ha ziemi i 14 krów.

Na dzisiaj Państwo Umiński mają 50 szt. bydła i 125 ha ziemi (w tym 50 ha w dzierżawie) i rozbudowywaną przez lata starą oborę oraz nowy budynek przeznaczony do hodowli bydła. Ma on docelowo pomieścić 200 krów, a do pomocy przy pracy zamontowano dwa roboty udojowe.

Wyrażamy uznanie dla ciężkiej pracy Państwa Umińskich, którym przy współpracy z firmą WIPASZ udało się znacznie zwiększyć średnią wydajność stada.

Państwo Umiński rozpoczęli współpracę z firmą WIAPSZ w roku 2005 i na dziś średnia wydajność wynosi 9,5 tys. Są zadowoleni z profesjonalnego doradztwa żywieniowego oraz serwisu weterynaryjnego.

Życzymy powodzenia w dalszej realizacji planów !!!

Na Targach w Łodzi...

W dniach 17-19.02.2017 odbyły się największe w Polsce targi branżowe przeznaczone dla hodowców bydła, trzody chlewnej oraz drobiu - Międzynarodowe Targi FERMA BYDŁA oraz FERMA ŚWIŃ I DROBIU.

W programie targów zaplanowano 3-dniową konferencję naukowo-techniczną, podczas której ogłoszono 44 referaty, dotyczące hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Wipasz SA był jednym z kilkuset wystawców tej prestiżowej imprezy. Targi odwiedziło ponad 31 000 zwiedzających. Nasze stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem. Gościliśmy wielu współpracujących z nami hodowców i dystrybutorów.

Agro Show Ostróda 2017

Anna Kula - Wipasz S.A.

Targi na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wpisały się już w targowy kalendarz otwierając tym samym sezon. Najnowsze maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej i zwierzęcej, produkty niezbędne w prowadzeniu gospodarstw oraz wszystko to, co związane jest z chowem i hodowlą zwierząt, zdrową żywnością czy weterynarią ponownie było można obejrzeć w Ostródzie. Edycja 2017 targów Mazurskie Agro Show, połączona z Warmińsko-Mazurską Wystawą Zwierząt Hodowlanych, która odbyła się w drugi weekend lutego przyciągnęła dziesiątki tysięcy gości.

Impreza zgromadziła prawdziwe tłumy. W porównaniu z rokiem ubiegłym organizator odnotował zdecydowanie większą liczbę wystawców i maksymalne wykorzystanie powierzchni wystawienniczej. Liczbę odwiedzających w ciągu 2 dni oszacowano na po-

nad 60 tys. Wystawa była dedykowana głównie rolnikom z województwa warmińsko-mazurskiego i pomorskiego, ale nie zabrakło gości z pozostałych rejonów Polski. Wśród odwiedzających były zarówno rodziny, jak i grupy zorganizowane, ponieważ profesjonalnie przygotowana wystawa traktująca o branży rolniczej i jej pokrewnym, stworzyła możliwość poznania nowych trendów w hodowli oraz tego, co ostatnio pojawiło się wśród rozwiązań technicznych i technologicznych, możliwych do zastosowania w gospodarstwie rolnym.

Nasze stoisko odwiedzili licznie rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich, którzy mogli zapoznać się z ofertą firmy oraz porozmawiać z naszymi doradcami na tematy żywieniowe, zdrowotne i profilaktyki w hodowli poszczególnych grup zwierząt.

Akademia WIPASZ

Lek. wet. Agata Sienkiewicz-Sagan
Krzysztof Artymiak - Wipasz S.A.

Dnia 23 lutego w Parczewie i 9 marca w Bełżcach 2017r odbyły się kolejne szkolenia z cyklu Akademia Wipasz. W spotkaniu uczestniczyli hodowcy trzody chlewnej z Lubelszczyzny.

Spotkania rozpoczynali Paweł Wilczyński i Michał Ślósarski przedstawiając obecną strukturę firmy, planowane inwestycje oraz plany i kierunki rozwoju w przyszłości.

Bartłomiej Stefański i Krzysztof Artymiak omówili założenia PROGRAMU 300+, który wspiera i promuje produkcję prosiąt. Tematem zainteresowani byli zarówno osoby planujące inwestycje, w tym kierunku, jak i hodowcy kupujący prosięta.

Następnie przedstawiciele banku Credit Agricole omówili ofertę finansowania inwestycji jak i zakupu warchlaków, czy środków potrzebnych do produkcji.

Kolejnym prelegentem był Waldemar Krzewiński z firmy EURO-AGRO przedstawiający zasady pozyskiwania dotacji unijnych. Prezentacja przerosła się w ciekawą dyskusję, pomagając lepiej zrozumieć zawartość tematu.

Po krótkiej przerwie Robert Chachaj zaprezentował produkty Fercan i Fersoy. Omówił proces ich powstawania, zastosowanie w żywieniu loch i prosiąt oraz korzyści jakie możemy zaobserwować włączając je do pasz.

Akademii zakończył wykład lek. wet. Barbary Woźnicy, która zwróciła uwagę na aspekty weterynaryjne, które wraz z warunkami panującymi w chlewniach wpływają na osiągnięte wyniki produkcyjne i ekonomiczne.

Całość spotkania zakończył wspólny obiad oraz gorąca dyskusja o bieżących problemach producentów trzody chlewnej.

Na Agrotech w Kielcach.

W dniach 16-17 marca odbył się wyjazd z klientami Agropodlasia z siedzibą w Suchożebach do Kielc.

Pierwszego dnia odbyło się szkolenie z cyklu Akademia Wipasz. Drugiego dnia zwiedzaliśmy z klientami XXIII Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH.

Dzień I

Spotkanie rozpoczął Michał Ślósarski przedstawiając obecną strukturę firmy, planowane inwestycje oraz plany i kierunki rozwoju w przyszłości.

Po krótkiej przerwie Robert Chachaj zaprezentował produkty Fercan i Fersoy. Omówił proces ich powstawania, zastosowanie w żywieniu loch i prosiąt oraz korzyści jakie możemy zaobserwować włączając je do pasz.

Po części wykładowej rozpoczęła się debata na tematy dotyczące żywienia oraz łączącej nas współpracy. Cieszymy się tak dużym zainteresowaniem i liczbą osób biorących udział w debacie kończącej tę Akademię Wipasz.

Całość spotkania zakończył wspólny obiad oraz gorąca dyskusja o bieżących problemach producentów trzody chlewnej.

Dzień II

Zwiedzanie XXIII Międzynarodowych Targów Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach.

Po wspólnym obiedzie wróciliśmy do domu.

Doradca ds. żywienia trzody/
Koordynator ds. sprzedaży dilerkiej - Łukasz Szulawa
Regionalny Kierownik Sprzedaży Pasz Trzodowych - Michał Ślósarski

Z potrzeby serca...

Marzena Szkotak-Zakabłuk - Fundacja Wipasz Pomocna Dłoń

Fundacja Wipasz Pomocna Dłoń działa już 6 rok. Przez ten czas wspólnie uczyliśmy się jak rozwinąć skrzydła, aby móc wyciągnąć pomocną dłoń w stronę jak największej ilości dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich. Szybko przekonaliśmy się, że aby Fundacja działała dynamicznie potrzeba zaangażowania i czasu wielu ludzi, dlatego też został powołany nowy Zarząd i o wiele liczniejsza Rada Fundacji.

Pierwszą akcją zorganizowaną przez nowy zespół Fundacji, była organizacja stoiska podczas Green Festivalu, który odbył się w sierpniu 2016 roku w Olsztynie, gdzie można było zakupić różne przekąski z grillowanego mięsa z Naszego Kurczaka w Mławie. Całkowity dochód ze sprzedaży został przeznaczony na akcję „bezpieczny przedszkolak”. Fundacja WIPASZ Pomocna Dłoń kupiła opaski i kamizelki odblaskowe oraz węże spacerowe dla 10 przedszkoli wiejskich zlokalizowanych na terenie całej Polski.

Miło Nam poinformować, że wspólnymi siłami podczas listopadowych zbiórek, udało się zebrać rekordową kwotę w wysokości 41 701,31 zł. A jeszcze większym zaskoczeniem jest fakt, że każda złotówka podarowana przez Was będzie podwojona przez Prezesa

Józefa Wiśniewskiego, czyli mamy ponad 83 tys zł, które przeznaczymy na zakup materiałów dydaktycznych dla dzieci z Ośrodków Szkolno – Wychowawczych w całej Polsce.

Wszystkim Darczyńcom, ludziom dobrego serca – w imieniu wszystkich dzieciaków, którym pomogliśmy i będziemy pomagać serdecznie dziękujemy.

Jest nam niezmiernie miło, że w akcjach, które się angażujemy, biorą udział nie tylko pracownicy Wipaszu, ale także hodowcy i kontrahenci. Wierzymy, że warto jest pomagać innym, bo dobro powraca, dlatego też prosimy abyście wspólnie wspierali działania Naszej Fundacji.

Przed Nami kolejny kwartał i kolejne wyzwania. Tym razem postawiliśmy sobie za cel wsparcie rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich. Ale zarówno o tym i dużo więcej informacji o rozdysonowaniu środków ze zbiórek będą Państwo mogli przeczytać w kolejnym numerze Magazynu Hodowcy.

Jednocześnie informujemy, że możecie na bieżąco śledzić działania fundacji na stronie internetowej www.wipasz.pl i na naszym profilu Facebook.

Moja historia zaczęła się latem 2010 roku.

Adam Osiński, Anna Kula - Wipasz S.A.

Media obiegrała informacja o polskim muzyku chorym na białaczkę. Bliscy artyści i koledzy z zespołu zaapelowali do ludzi o rejestrację w bazie fundacji DKMS – Bазie Dawców Komórek Macierzystych.

Jestem fanem muzyki od dzieciństwa – apel trafił na podatny grunt. Natychmiast wysłaliśmy wraz z moją Żoną Magdą prośbę o 2 zestawy do pobrania wymazów. Po kilku tygodniach otrzymaliśmy pocztą plastikowe karty dawcy wraz z informacją potwierdzającą rejestrację w bazie fundacji.

O sprawie zapomniałem na ponad 6 lat. Przez 6 lat prowadziliśmy normalne życie: praca, urlop, praca, zabawa, praca. W międzyczasie urodziła się nam Cóрка Maja. Zmieniliśmy mieszkanie. Mieszkamy w Wejherowie na Pomorzu.

26 stycznia 2017 roku zadzwoniła do mnie pani z DKMS-u z informacją, że mam zgodność z pacjentem, który potrzebuje pomocy. Oczywiście potwierdziłem gotowość bycia dawcą. To uruchomiło całą procedurę. Pierwsze badanie krwi potwierdziło zgodność z biorcą. Konieczny był wyjazd do Warszawy na kolejne badania: kolejne badania krwi, EKG, USG brzucha, RTG klatki piersiowej. Po tych badaniach ostatecznie potwierdzono moją gotowość do bycia dawcą. Lekarz prowadzący podjął decyzję o pobraniu szpiku z talerza kości biodrowej (pełna narkoza, 2-godzinna operacja, dzień w szpitalu). Niesamowitości całej tej sytuacji dodała data pobrania szpiku wyznaczona przez lekarzy – dzień urodzin mojej Córkі.

Obecnie jestem już po operacji. W marcu 2017 roku zostałem Dawcą Przeszczepu. Fizycznie czuję się bardzo dobrze, psychicznie fantastycznie. Lekarz powiedział mi, że ratujemy dziewczynę z Włoch.

Od pierwszego kontaktu telefonicznego z panią z DKMS-u do dzisiaj czuję podekscytowanie całą tą sprawą, fantastyczne uczucie – móc komuś pomóc. Polecam każdemu. Oczywiście zachęcam do zarejestrowania się w bazie DKMS. To nic nie kosztuje, a można uratować komuś życie!

Wspomnę, że do 19 roku życia mieszkałem w Olecku, w północno-wschodniej Polsce. Skończyłem Technikum Hodowlane w Zespole Szkół Rolniczych w Olecku. Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie uzyskałem tytuł magistra inżyniera bioinżynierii zwierząt.

W firmie Wipasz S.A. pracuję od sierpnia 2005 roku na stanowisku menedżera sprzedaży z dziale pasz dla drobiu.

Rodzina, znajomi i koledzy z firmy są ze mnie dumni. Czego więcej chcieć?

Co to jest DKMS?

Misją Fundacji jest znalezienie Dawcy dla każdego Pacjenta na świecie potrzebującego przeszczepienia szpiku lub komórek macierzystych.

Fundacja DKMS działa w Polsce od 2008 roku jako niezależna organizacja non-profit. Posiada status Organizacji Pożytku Publicznego oraz Ośrodka Dawców Szpiku w oparciu o decyzję Ministra Zdrowia.

W ciągu 8 lat Fundacja zarejestrowała w Polsce ponad 1 milion potencjalnych Dawców.

Celem statutowym Fundacji jest działalność w zakresie wspierania osób potrzebujących pomocy ze względu na ich stan fizyczny, psychiczny lub emocjonalny; promowania nauki oraz badań w dziedzinie przeszczepiania komórek macierzystych oraz promocji zdrowia publicznego.

WIPASZ SKUPUJE - ROLNIK ZYSKUJE!

Zakup surowców - rzepak, jęczmień, żyto, owies, pszenżyto, pszenica, kukurydza, bobik.

Zakupy surowców odbywają się całorocznie, zarówno przez nasze punkty skupu, jak i za pośrednictwem przedstawicieli terenowych Działu Zakupu Surowców. Wycena surowców odbywa się w oparciu o ceny rynkowe, które są stale przez nas monitorowane w celu zapewnienia profesjonalnej obsługi naszych dostawców. Badamy wszystkie niezbędne parametry dostarczanych surowców, premiuje ich jakość i jednorodność.

Elewatory zbożowe

Skupujemy zboża w ośmiu lokalizacjach na terenie całego kraju. W Polsce północnej są to: Krosno/k Pasłęka, Morąg, Wadąg, Gałwuny k/Kętrzyna, natomiast w pozostałej części kraju są to: Koło k/Konina, Miedzyrzec Podlaski, Zadąbrowie k/Przemyśla i Małachowo Kępe k/Witkowa. Łączna powierzchnia magazynowa Wipasz S.A to ponad 350.000 ton. Dodatkowo posiadamy możliwość suszenia skupowanego rzepaku, zboża i kukurydzy. Zakupione surowce przechowywane są zgodnie ze wszystkimi normami w celu zachowania ich parametrów jakościowych.

Z WIPASZem warto!

Zapewniamy obiektywną ocenę dostarczonego surowca i rzetelność w regulowaniu należności. Współpracujemy zarówno na bazie dostaw bezpośrednio do naszych lokalizacji jak i odbioru przez nas surowca z magazynu klienta.

Wipasz od ponad 20 lat udowadnia swoją solidność w zakresie współpracy z Dostawcami surowców.

Zapraszamy do współpracy!

KONTAKT:

Regionalny Kierownik ds. Zakupu Surowców: Mariusz Sztynio tel.: 605 106 934

Z-ca Dyrektora Zakupów: Mariusz Mazurek tel.: 669 994 475

PUNKTY SKUPU SUROWCÓW LOKALIZACJE PÓŁNOCNE:

Gałwuny: tel. +48 89 751 04 47

Morąg: tel. +48 89 757 29 17

Krosno: tel. +48 55 248 20 37

DRÓB - KONTRAKTACJA

Pewność odbioru żywca
Gwarancja terminowych i szybkich płatności
Kontenerowy załadunek żywca
Nowoczesny transport
Możliwość zakupu paszy oraz piskląt z kompensatą po cyklu produkcyjnym

Emilia Rodrigo Judziak
tel. kom. 669 665 164

Zakład Drobiarski w Mławie
tel. +48 23 654 06 70

BYDŁO - KONTRAKTACJA

Finansowanie zakupu cieląt oraz paszy
Dostawy zdrowych cieląt ras mięsnych oraz ich krzyżówek gotowych do pobierania pasz stałych
Doradztwo żywieniowe specjalistów podczas całego okresu opasu
Dostawy wysokiej jakości paszy
Doradztwo przy wyborze najkorzystniejszej oferty zakładów ubojowych

Krzysztof Kamiński
tel. kom. 607 456 832
tel. +48 89 543 56 50
e-mail: bydlo@wipasz.pl

TRZODA - KONTRAKTACJA

Szeroka oferta tuczy nakładczych i kontraktowych
Organizacja dostaw prosiąt i warchlaków
Pomoc w organizacji środków finansowych
Gwarancja odbioru żywca i terminowych płatności
Kompleksowa opieka żywieniowa i weterynaryjna

Zgłoszenia pod
tel. kom. 601 934 159

NASZE LOKALIZACJE:

Kontakt telefoniczny do działów sprzedaży:

+ 48 (89) 543 56 50
Dział drobiu - wew. 228
Dział trzody - wew. 237
Dział bydła - wew. 264

Zapraszamy do współpracy!